WYROK SĄDU (trzecia izba)

z dnia 16 grudnia 2010 r.*

W sprawie T-19/07

Systran SA, z siedzibą w Paryżu (Francja),

Systran Luxembourg SA, z siedzibą w Luksemburgu (Luksemburg),

reprezentowana przez J.P. Spitzera oraz E. De Boissieuego, adwokatów,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej początkowo przez E. Montaguti oraz F. Benyona, a następnie przez E. Traversę oraz E. Montaguti, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez A. Berenbooma oraz M. Isgoura, adwokatów,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargę o naprawienie szkody poniesionej rzekomo przez skarżące ze względu na niezgodne prawem zachowania w następstwie ogłoszonego przez Komisję przetargu dotyczącego obsługi i rozbudowy językowej jej systemu do tłumaczenia zautomatyzowanego,

* Język postępowania: francuski.

SĄD (trzecia izba),

w składzie: J. Azizi, prezes, E. Cremona i S. Frimodt Nielsen (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: T. Weiler, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 27 października 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

I — *W przedmiocie poszczególnych wersji oprogramowania Systran*

1 Należy wyróżnić cztery wersje oprogramowana do tłumaczeń zautomatyzowanych Systran (zwanego także „systemem Systran"):

— wersję pierwotną (zwaną dalej „Systran Mainframe"), stworzoną w 1968 r. przez Petera Tomę i sprzedawaną przez kalifornijską spółkę World Translation Center, Inc. (WTC) oraz inne spółki powiązane (zwane dalej, ogólnie, „grupą WTC");

— wersję używaną początkowo przez Komisję Europejską (zwaną dalej „EC-Systran Mainframe"), która była przedmiotem szeregu umów zawartych w latach 1975–1987 pomiędzy grupą WTC a Komisją, Komisją a usługodawcami oraz grupą Systran (grupą, która przejęła grupę WTC) a Komisją;

— nową wersję (zwaną dalej „Systran Unix"), która została utworzona przez pierwszą skarżącą, Systran SA (zwaną dalej „Systran"), w związku z nabyciem w 1986 r. grupy WTC, aby mogła funkcjonować w środowiskach Unix i Windows; wersja ta była tworzona przez grupę Systran od 1993 r.;

— nową wersję używaną przez Komisję (zwaną dalej „EC-Systran Unix"), która była przedmiotem umowy zawartej w 1997 r. pomiędzy drugą skarżącą, Systran Luxembourg SA (zwaną dalej „Systran Luxembourg") a Komisją.

II — *Historia stosunków pomiędzy stronami*

2 Przedstawienie historii stosunków handlowych pomiędzy stronami, grupą WTC, a następnie podmiotem, który ją przejął – grupą Systran z jednej strony, a Komisją z drugiej strony jest konieczne, by móc określić zakres praw własności i użytkowania dotyczących poszczególnych wersji oprogramowania Systran używanych przez Komisję, czyli EC-Systran Mainframe, a następnie EC-Systran Unix. Komisja powołuje się na tę historię w celu poparcia twierdzenia, że niniejsza skarga ma źródło w umowie, podczas gdy skarżące podnoszą, że żadna z umów, których skądinąd nie wskazują, nie ma wpływu na ich prawa własności intelektualnej i skargę.

A — *Pierwszy okres: od Systran Mainframe do EC-Systran Mainframe*

3 Strony zgadzają się co do okoliczności, że twórcą oprogramowania do tłumaczeń zautomatyzowanych Systran jest P. Toma i że spółki grupy WTC były wyłącznymi właścicielami wersji Systran Mainframe tego oprogramowania.

1. Umowy pierwotne zawarte między WTC (i innymi spółkami) a Komisją

4 W dniu 22 grudnia 1975 r. WTC i Komisja zawarły umowę dotyczącą po pierwsze zainstalowania i udoskonalania systemu zautomatyzowanego tłumaczenia angielsko-francuskiego Systran, a po drugie opracowania systemu zautomatyzowanego tłumaczenia francusko-angielskiego Systran (zwaną dalej „pierwotną umową").

5 Artykuł 1 akapit pierwszy pierwotnej umowy, zatytułowany „Przedmiot", posiada następujące brzmienie:

„Kontrahent zobowiązuje się, na rachunek Komisji, do późniejszego udoskonalania swojego systemu zautomatyzowanego tłumaczenia angielsko-francuskiego SYSTRAN (zwanego dalej »systemem podstawowym«) oraz opracowania systemu zautomatyzowanego tłumaczenia francusko-angielskiego SYSTRAN".

6 Artykuł 3 pierwotnej umowy, zatytułowany „Wynagrodzenie", stanowi:

„W zamian za prace wykonywane w ramach niniejszej umowy Komisja wypłaca kontrahentowi kwotę w wysokości 161 800 USD według następujących zasad:

[…]

Kwota ta obejmuje rekompensatę za koncesję prawa do użytkowania systemu podstawowego w okresie obowiązywania umowy. Pokrywa ona wszelkie wydatki poniesione przez Kontrahenta w wykonaniu niniejszej umowy, w tym koszty personelu, czas pracy komputera, koszty przemieszczania się i dostawy".

7 Artykuł 4 umowy pierwotnej, zatytułowany „Użytkowanie systemu po wygaśnięciu umowy" posiada następujące brzmienie:

„a) Strony umowy ustalają, że prawa do systemu w postaci istniejącej w dniu wygaśnięcia umowy (zwanej dalej »zmodyfikowanym systemem«) i do związanej z nim dokumentacji są przyznane przez Kontrahenta na rzecz Komisji w ograniczonym zakresie, czyli wyłącznie na potrzeby własne Komisji i na podobne potrzeby organów administracji publicznej państw członkowskich Wspólnoty i wyłącznie do celów tłumaczenia z angielskiego na francuski i z francuskiego na angielski, bez ograniczenia w czasie. […]

b) Jeśli po wygaśnięciu niniejszej umowy Komisja będzie zamierzała nadal rozwijać, we własnym zakresie lub za pośrednictwem podmiotu trzeciego, zmodyfikowany system przez zastosowanie innych par języków Wspólnoty, wypłaci Kontrahentowi kwotę ryczałtową nieprzekraczającą 100 000 USD za pierwszą parę językową

i 80 000 USD za każdą następną parę językową lub 200 000 USD za każdą kombinację obejmującą nowy język. Kwoty te pokrywają prawo Komisji do użytkowania w sposób wyłączny i swobodny rozwiniętego zmodyfikowanego systemu, bez ograniczenia w czasie.

Ponadto jeśli po wykonaniu niniejszej umowy Komisja będzie zamierzała zwrócić się do Kontrahenta o dokonanie dalszej rozbudowy zmodyfikowanego systemu przez zastosowanie innej pary języków, wypłaci mu kwotę ryczałtową nieprzekraczającą 25 000 USD za pierwszą parę językową i 20 000 USD za każdą następną parę językową lub 50 000 USD za każdą kombinację obejmującą nowy język.

c) Kontrahent ma prawo do użytkowania na własny rachunek i do swych własnych celów zmodyfikowanego systemu w postaci, w jakiej został on opracowany w ramach niniejszej umowy i umów dotyczących dalszej rozbudowy przez zastosowanie innych par języków, jak wyjaśniono w lit. b) akapit drugi, z wyjątkiem słownictwa opracowanego specjalnie dla Komisji. Dostęp do słownictwa zostanie przyznany Kontrahentowi w indywidualnych przypadkach za roczną opłatą za najem nieprzekraczającą 20% kosztów; zostaną one udostępnione Kontrahentowi bezpłatnie wyłącznie w celu demonstracji".

8 Na mocy art. 5 lit. f) pierwotnej umowy do umowy miało zastosowanie prawo luksemburskie, a sądami właściwymi w przypadku sporu były sądy luksemburskie.

9 Po okresie objętym umową pierwotną w latach 1976–1987 Komisja zawarła kilka umów ze spółkami grupy WTC w celu, po pierwsze, ulepszenia systemu Systran, a po drugie opracowania nowych par językowych (czyli w sumie dziewięciu par językowych).

10 Ponadto Komisja zawarła z różnymi spółkami, zewnętrznymi wobec grupy WTC, które nie były stronami umowy, umowy zezwalające na używanie systemu Systran na rzecz organów rządowych państw członkowskich i instytucji Wspólnoty. W jednej

z tych umów, nazwanej „Protokołem w sprawie porozumienia o współpracy technicznej", zawartej w dniu 18 stycznia 1985 r. ze spółką francuską, Gachot SA, Komisja wskazała, że „system Systran, oprogramowanie i słowniki, pozostają własnością Komisji" (art. 4, zatytułowany „Prawa do użytkowania"). Na podstawie tego protokołu w sprawie porozumienia Komisja upoważniła spółkę Gachot do wykorzystywania „systemu zautomatyzowanego tłumaczenia Systran na korzyść organów europejskiego sektora publicznego", a w zamian spółka Gachot dostarczyła Komisji informacje dotyczące jakości dokonanych tłumaczeń, umożliwiając jej ulepszenie wyników pracy systemu (art. 1, zatytułowany „Przedmiot"). Współpraca pomiędzy Komisją a spółką Gachot odbywała się bez wkładu finansowego (art. 3, zatytułowany „Wydatki").

2. Umowa o współpracy pomiędzy grupą Systran a Komisją

11 Na mocy szeregu umów zawartych od września 1985 r. spółka Gachot nabyła spółki grupy WTC, które były właścicielami technologii Systran i wersji Systran Mainframe, i po tym nabyciu stała się spółką Systran.

12 W piśmie z dnia 2 lutego 1987 r., skierowanym przez dyrektora generalnego dyrekcji generalnej (DG) „Telekomunikacja, przemysł informacyjny i innowacje" do spółki Gachot, Komisja zwróciła się o udzielenie odpowiedzi na kilka pytań, co uczyniono w piśmie z dnia 5 lutego 1987 r.:

„Pytanie 1: Czy pan Jean Gachot może udowodnić, że jest on (sam lub spółka Gachot […]) właścicielem lub akcjonariuszem większościowym spółek WTC i Systran Institut, i że akceptuje wszelkie zobowiązania podjęte przez jego spółki wobec Komisji?".

„Odpowiedź: Nasza spółka wykupiła wszystkie akcje pana P. Tomy w WTC i Latsec oraz 76% akcji Systran Institut. Jesteśmy zatem upoważnieni do wypowiadania się w imieniu całej grupy i reprezentowania jej wobec Komisji".

„Pytanie 2: Co się stanie z tymi zobowiązaniami, w przypadku gdy pan J. Gachot (lub [spółka] Gachot) przestanie być właścicielem (lub akcjonariuszem większościowym) tych spółek? Czy pan J. Gachot zobowiązuje się do zapewnienia przestrzegania tych zobowiązań przez ewentualnych kupujących?".

„Odpowiedź: Nie planuje się żadnego zbycia. Wprost przeciwnie, nasza grupa prowadzi politykę stałego rozwoju w tym zakresie. Ponadto Komisja nie powinna mieć żadnych powodów do obawy w tym zakresie, ponieważ umowy są zawarte pomiędzy WTC a Komisją, czyli osobami prawnymi, i żadna zmiana w zakresie posiadania papierów wartościowych tych spółek nie może w żadnym przypadku podważyć zawartych umów".

„Pytanie 3: Czy pan J. Gachot może potwierdzić, że Komisja, w związku z zawarciem różnych umów z WTC i Systran Institut, posiada niewyłączne prawa do użytkowania w europejskim sektorze publicznym dotyczące [dziewięciu] wersji językowych Systran?".

„Odpowiedź: Z umów zawartych pomiędzy WTC a Komisją wyraźnie wynika […], że Komisja posiada niewyłączne prawa do użytkowania dla swych własnych potrzeb, a także potrzeb agencji rządowych państw członkowskich Wspólnoty w odniesieniu do wersji językowych Systran II w zakresie [par] języków nabytych przez nią […]".

„Pytanie 8: Czy pan J. Gachot nadal zgadza się na upoważnienie organów międzyrządowych, których zakres działania przekracza terytorium Wspólnoty, do użytkowania [oprogramowania] Systran w zamian za honoraria autorskie na jego rzecz?".

„Odpowiedź: Spółka Gachot zamierza oczywiście udostępnić system Systran organom międzynarodowym, których zakres działania przekracza terytorium Wspólnoty, w zależności od różnych umów zawartych pomiędzy spółką Gachot a takimi organami […]".

„Pytanie 14: Czy spółka WTC byłaby gotowa do zbycia na rzecz Komisji prawa do użytkowania na takich samych warunkach jak poprzednio systemu Systran hiszpańsko-angielskiego? Czy cena byłaby zbliżona do ceny zapłaconej za system niemiecko-angielski?".

„Odpowiedź: Spółka WTC w pełni zgadza się na zbycie Komisji licencji na niewyłączne użytkowanie systemu hiszpańsko-angielskiego, a ewentualnie także włosko-angielskiego i portugalsko-angielskiego. Cena i warunki będą zależeć głównie od stanu zaawansowania systemów w momencie, kiedy Komisja będzie je nabywać".

„Pytanie 15: Czy spółka WTC byłaby gotowa opracować nowe systemy obejmujące duński i grecki jako języki docelowe i zbyć je Komisji z prawami do użytkowania (niewyłącznymi) w sektorze publicznym i prywatnym?".

„Odpowiedź: WTC w pełni zgadza się na opracowanie każdego systemu obejmującego pary języków europejskich, a także innych systemów, których Komisja mogłaby potrzebować".

„Pytanie 16: Czy pan J. Gachot byłby zainteresowany konwersją systemu Systran na język C pod systemem Unix, która zwiększyłaby możliwość jego przenoszenia na płaszczyźnie informatycznej? Czy byłby on gotowy do sfinansowania całości lub części wymaganych inwestycji (koszt wynosiłby prawdopodobnie około miliona ECU)?".

„Odpowiedź: Konwersja systemu Systran na język C pod systemem Unix jest projektem, który braliśmy pod uwagę. Ale wydaje nam się, że ważniejsze jest skoncentrowanie naszych wysiłków najpierw na poprawie jakości tłumaczeń, a także ujednoliceniu różnych wersji [systemu] Systran. Konwersja [systemu] Systran pod systemem Unix, jakkolwiek interesująca, jest związana z udostępnieniem środków finansowych […]".

13 Faksem z dnia 5 marca 1987 r. skierowanym przez urzędnika DG „Telekomunikacja, przemysł informacyjny i innowacje" do spółki Gachot Komisja opisała w sposób następujący treść „porozumienia w sprawie Systran", którego negocjacje trwały:

„Prawa, cele i obowiązki

W ramach Porozumienia prawa nabyte przez obydwie strony są w pełni równoważne.

Grupa Systran jest właścicielem oprogramowań podstawowych, a prawa do używania przez Komisję dotyczące dziewięciu nowych [par] językowych rozciągają się tylko na instytucje wspólnotowe i oficjalne organy państw członkowskich.

Komisja jest natomiast właścicielem leksykonów, które ulepszyła w 1975 r.

Każda ze stron zainwestowała około 8 mln ECU w celu nabycia praw i stara się zatem odnieść korzyść ze swych inwestycji.

Komisja ma moralny obowiązek umożliwienia gospodarce wspólnotowej korzystania z inwestycji dokonanych przez jej podatników, podczas gdy Grupa Systran zamierza szybko rozpocząć sprzedaż systemu w Europie.

Te dwa cele są w pełni zbieżne i dające się pogodzić w ramach proponowanego Porozumienia.

Ponadto w interesie Komisji i Grupy Systran jest uczynienie z [oprogramowania] Systran skutecznego narzędzia za pomocą harmonizacji oprogramowań i słowników […]".

14 W dniu 4 sierpnia 1987 r. grupa Systran i Komisja podpisały umowę dotyczącą wspólnej organizacji rozbudowy i ulepszenia systemu tłumaczenia Systran dla języków urzędowych Wspólnoty, obecnych i przyszłych, a także jego zastosowania (zwaną dalej „umową o współpracy").

15 W umowie o współpracy w ramach „[u]wag wstępnych" wskazano:

„1. System Systran, opracowany przez grupę WTC, jest systemem zautomatyzowanego tłumaczenia, który obejmuje oprogramowanie podstawowe, oprogramowania językowe i peryferyjne oraz różne słowniki dwujęzyczne.

2. W dniu 22 września 1975 r. Komisja zawarła ze spółką WTC umowę dotyczącą użytkowania systemu Systran przez Komisję oraz opracowania tego systemu przez WTC.

Komisja i spółka WTC zawarły później inne umowy, mające na celu po pierwsze ulepszenie istniejącego systemu, a po drugie rozwijanie systemów dla [nowych par] językowych.

Umowy te, zawarte w latach 1976–1985, miały na celu opracowanie, ulepszenie oprogramowań do tłumaczenia i słowników podstawowych dla danych języków.

3. Obsługa i dalszy rozwój systemów zostały zapewnione w ramach szeregu kolejnych umów zawartych pomiędzy Komisją a spółkami świadczącymi usługi. Umowy te odnosiły się do własnych potrzeb i celów Komisji.

4. Od 1985 r. Komisja zawarła z różnymi spółkami umowy upoważniające je do używania systemu Systran na korzyść organów rządowych i instytucji Wspólnot Europejskich w zamian za informacje umożliwiające Komisji ulepszenie wyników pracy systemu.

5. Strony stwierdzają zatem, że Komisja posiada licencję na użytkowanie systemu podstawowego i ulepszeń […] wniesionych przez WTC, ograniczoną do terytorium Wspólnot Europejskich w sektorach wyszczególnionych w [ust.] 4 powyżej.

6. Ulepszenia i rozszerzenia wniesione do systemu Systran przez Komisję i jej kontrahentów [wskazane w ust. 3 powyżej], zwłaszcza słowniki, są wyłączną własnością Komisji.

7. Strony stwierdzają, że ich interesem oraz interesem użytkowników Systran jest ciągłe ulepszanie tego systemu. Postanowiły one zawrzeć niniejszą umowę o współpracy w celu połączenia wysiłków i dokonywania w ten sposób ulepszeń.

W tym duchu strony przyznają sobie wzajemnie prawo do użytkowania systemu Systran, który może być zmieniany poprzez wprowadzanie udoskonaleń, które zostaną zrealizowane dzięki użytkowaniu systemu zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym".

16 Artykuł 4 umowy o współpracy, dotyczący „[p]raw własności", stanowi:

„Poszczególne wersje językowe Systran i ich komponenty pozostają własnością partnerów, do których należą w dniu podpisania umowy.

Spółki grupy Systran zobowiązują się do cesji ich praw dopiero po wcześniejszym poinformowaniu służb Komisji i udzieleniu przez nie zgody. Cesjonariusz będzie musiał przejąć prawa i obowiązki wynikające dla tych spółek z niniejszej umowy o współpracy".

17 Wprowadzenie do załącznika I do umowy o współpracy stanowi:

„O ile Komisja zawsze była właścicielem leksykonów i innych komponentów, które opracowała dla poszczególnych wersji Systran, prawa własności oprogramowania podstawowego zostały rozdzielone pomiędzy kilka spółek, a Komisja zawarła umowy i porozumienia dotyczące użytkowania systemu i jego ulepszeń oraz rozbudowy między innymi z [WTC] i Systran Institut.

Ponieważ spółka Gachot […] była od początku 1986 r. głównym akcjonariuszem tych spółek, niniejsza ogólna umowa dotycząca rozbudowy i użytkowania Systran została zawarta pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi stronami […]".

18 Artykuł 4a umowy o współpracy, dotyczący „[u]lepszeń i opłat", stanowi:

„Każde rozszerzenie i ulepszenie systemu wynikające z jego eksploatacji przez [g]rupę Systran będzie natychmiast przekazywane do wiadomości i do dyspozycji Komisji.

Każde rozszerzenie i ulepszenie systemu wynikające z jego eksploatacji przez Komisję będzie natychmiast przekazywane do wiadomości i do dyspozycji [g]rupy Systran.

Każda modyfikacja systemu niewynikająca z jego eksploatacji w ścisłym tego słowa znaczeniu będzie przedmiotem negocjacji pomiędzy stronami.

W początkowym okresie dwóch lat każda strona będzie mogła korzystać z nowych rozwiązań i ulepszeń wniesionych przez drugą stronę, bez konieczności uiszczania z tego tytułu jakiejkolwiek opłaty.

Po upływie tego okresu i biorąc pod uwagę nabyte doświadczenie, Komisja i grupa Systran określą umowne zasady ich przyszłej współpracy".

19 Artykuł 5 umowy o współpracy, dotyczący „[p]raw do użytkowania", stanowi:

„a) Komisja posiada prawo użytkowania w sektorze publicznym na terytorium Wspólnoty wspólnego systemu w jego najbardziej rozwiniętej wersji i do udzielania licencji do użytkowania tego systemu krajowym i międzynarodowym organom publicznym z siedzibą na terytorium Wspólnoty, jak określono w [ust. 4] uwag wstępnych.

b) […]

c) Spółki [g]rupy Systran zobowiązują się do umożliwienia każdemu prywatnemu organowi użytkowania systemu na warunkach zgodnych z zastosowaniem handlowym".

20 Na mocy art. 11 i 12 umowy o współpracy do umowy ma zastosowanie prawo belgijskie, a każdy spór pomiędzy stronami dotyczący interpretacji, wykonania lub niewykonania umowy podlega arbitrażowi.

21 W latach 1988–1989 Komisja zawarła cztery umowy ze spółką Gachot w celu uzyskania licencji na użytkowanie oprogramowania Systran w odniesieniu do par języków: niemiecki – angielski, niemiecki – francuski, angielski – grecki, hiszpański – angielski i hiszpański – francuski.

22 Listem poleconym z dnia 11 grudnia 1991 r. Komisja rozwiązała umowę o współpracy zgodnie z jej art. 8, z sześciomiesięcznym okresem wypowiedzenia. Na podstawie tego postanowienia było przewidziane, że po upływie trzech lat każda ze stron dysponuje systemem Systran w stanie, jaki on osiągnął dla każdej z nich. Zdaniem Komisji rozwiązanie uzasadnione było okolicznością, że Systran nie przestrzegała swych zobowiązań umownych i zamierzała żądać zapłaty za rozszerzenia dotyczące dwóch par językowych (francuski – włoski i francuski – hiszpański), które zostały zrealizowane przez Komisję i udostępnione Systran na podstawie umowy o współpracy. W dacie rozwiązania umowy o współpracy wersja EC-Systran Mainframe obejmowała szesnaście wersji językowych.

23 Następnie grupa Systran stworzyła i wprowadziła na rynek nową wersję oprogramowania Systran, mogącego funkcjonować w systemach operacyjnych Unix i Windows (Systran Unix), podczas gdy Komisja opracowała wersję EC-Systran Mainframe dla szesnastu ww. par języków, do której dodano parę językową grecki – francuski, opracowaną z pomocą kontrahenta zewnętrznego, która funkcjonowała w systemie operacyjnym Mainframe niekompatybilnym z systemami operacyjnymi Unix i Windows.

B — *Drugi okres: od Systran Unix do EC-Systran Unix*

24 W celu umożliwienia funkcjonowania wersji EC-Systran Mainframe w środowiskach Unix i Windows zostały zawarte cztery umowy pomiędzy Systran Luxembourg a Komisją (zwane dalej „umowami o migracji").

25 W dniu 19 grudnia 1997 r., przed podpisaniem pierwszej umowy o migracji, Komisja zwróciła się pismem do Systran o udzielenie zgody w odniesieniu do kilku kwestii, między innymi dwóch kwestii następujących:

„1. Używanie [n]azwy Systran

Podczas prezentacji, a także w dokumentacji lub korespondencji odnosimy się często do »systemu zautomatyzowanego tłumaczenia Komisji«. Zważywszy, że jest on oparty na systemie Systran, byłoby bardziej logiczne używanie w tych przypadkach nazwy Systran lub […] [W]ersja WE Systran.

2. Zasada wzajemnego użytkowania systemów [spółki] Systran […] i Komisji

Komisja będzie mogła użytkować produkty spółki Systran […] na swym serwerze. Spółka ta będzie mogła użytkować system Komisji.

Spółka Systran […] i jej spółki zależne zobowiązują się od tego momentu do niedochodzenia żadnego roszczenia pieniężnego wynikającego z umów zawartych w przeszłości pomiędzy »[g]rupą Systran« a Komisją".

26 Dnia 22 grudnia 1997 r., w dniu podpisania pierwszej umowy o migracji, Systran odpowiedziała na to żądanie Komisji, wskazując:

„1. Używanie [n]azwy Systran

Wyrażamy zgodę na używanie przez Komisję znaku towarowego SYSTRAN. Powinien on być używany konsekwentnie dla każdego systemu zautomatyzowanego tłumaczenia pochodzącego od pierwotnego systemu Systran. W konsekwencji udzielamy prawa do używania znaku towarowego SYSTRAN wyłącznie w celu rozpowszechniania lub udostępniania systemu zautomatyzowanego tłumaczenia Systran.

2. Zasada wzajemnego użytkowania systemów [spółki] Systran […] i Komisji

Wyrażamy zgodę na użytkowanie przez Komisję produktów Systran w środowisku Unix lub Windows do jej własnych potrzeb.

Spółka Systran zobowiązuje się do niedochodzenia żadnego roszczenia pieniężnego wynikającego z wykonania umów zawartych w przeszłości pomiędzy grupą Systran a Komisją".

27 Artykuł 2 pierwszej umowy o migracji, zawartej pomiędzy Systran Luxembourg a Komisją, podaje następującą definicję „[s]ystemu do tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji":

„System tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji, zwany »Systran EC version« [wersja WE Systran], oznacza szczególną wersję systemu zautomatyzowanego tłumaczenia Systran opracowanego pierwotnie przez »World Translation Center«, La Jolla,

USA, który Komisja Europejska następnie, od 1976 r., rozwijała do własnych celów. System tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji różni się od »Systran Original Version« [pierwotnej wersji systemu Systran], czyli systemu zautomatyzowanego tłumaczenia opracowanego i sprzedawanego przez Systran SA France i jej spółki zależne".

(The Commission's machine translation system, or „Systran EC version", designates a specific version of the Systran machine translation system originally developed by the World Translation Center, La Jolla, USA, which since 1976 has been further developed by the European Commission for internal purposes. The Commission's machine translation system is distinct from the „Systran Original Version", which refers to the machine translation system developed and commercialised by Systran S.A. of France and its subsidiaries.)

28 Artykuł 13 pierwszej umowy o migracji, zatytułowany „Patenty, certyfikaty użyteczności (modele użyteczności), znaki towarowe, wzory i modele przemysłowe, prawa własności przemysłowej i intelektualnej", stanowi:

„1. Komisja jest bezzwłocznie informowana o każdym wyniku lub każdym patencie uzyskanym przez Kontrahenta [czyli Systran Luxembourg] w wykonaniu niniejszej umowy; ten wynik lub patent należą do Wspólnot Europejskich, które mogą nimi swobodnie dysponować, z wyjątkiem przypadków, w których istnieją już prawa własności przemysłowej lub intelektualnej.

2. System tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji, w tym jego komponenty, nawet zmodyfikowane podczas wykonywania umowy, pozostają własnością Komisji, z wyjątkiem przypadków, w których istnieją już prawa własności przemysłowej lub intelektualnej.

[…]

5. W przypadku wszczęcia postępowania przez osobę trzecią, zwłaszcza gdy chodzi o dochodzenie prawa, nawet po wykonaniu umowy, strona zaangażowania w postępowanie informuje o tym bezzwłocznie drugą stronę; obydwie strony działają wspólnie i przekazują sobie wzajemnie informacje i dowody, które posiadają lub uzyskują".

(1. Any results or patent obtained by the Contractor [tzn. Systran Luxembourg] in performance of this contract shall be immediately reported to the Commission and shall be the property of the European Communities, which may use them as they see fit, except where industrial or intellectual property rights already exist.

2. The Commission's machine translation system, together with all its components shall, whether modified or not in the course of the contract, remain the property of the Commission, except where industrial or intellectual property rights already exist.

[…]

5. At the first sign of proceedings by a third party, in particular of a claim, even after completion of the contract, the party involved shall notify the other party as soon as possible and the two parties shall then act in unison and provide each other with all the information and evidence that they possess or obtain.)

29 Na mocy art. 15 i 16 pierwszej umowy o migracji prawem mającym zastosowanie do tej umowy jest prawo luksemburskie, a każdy spór pomiędzy Wspólnotą a Systran Luxembourg, dotyczący tej umowy, objęty jest właściwością sądów luksemburskich.

30 Ponadto pierwszy aneks do czwartej umowy o migracji określał datę końcową tej umowy na dzień 15 marca 2002 r. i stanowił, że „Kontrahent zobowiązuje się do

wykonania do dnia 15 marca 2002 r. wszystkich prac będących przedmiotem umowy, a w szczególności: zaktualizowania dowodu posiadania wszelkich praw (znaków towarowych, patentów, praw własności intelektualnej i przemysłowej, praw autorskich etc.) dochodzonych przez grupę Systran i związanych z systemem zautomatyzowanego tłumaczenia Systran". Zdaniem Komisji Systran Luxembourg nie przekazała jej tych informacji.

C — *Trzeci okres: od ogłoszenia przetargu z dnia 4 października 2003 r.*

31 W dniu 4 października 2003 r. Komisja opublikowała ogłoszenie o przetargu na obsługę i rozbudowę lingwistyczną systemu zautomatyzowanego tłumaczenia Komisji. W tym przetargu dwie części na dziesięć, które obejmowało zamówienie, zostały przyznane spółce Gosselies. Chodzi o części, które używały angielskiego lub francuskiego jako języka źródłowego.

32 Pismem z dnia 31 października 2003 r. Systran zwróciła się do Komisji z następującym pismem:

„Zapoznaliśmy się z ogłoszeniem o przetargu z dnia 4 października 2003 r. […] Po zapoznaniu się z tym dokumentem wydaje nam się, że prace, jakie [Komisja] zamierza podjąć, mogą naruszać prawa własności intelektualnej naszej spółki. W trosce o utrzymanie klimatu konstruktywnej współpracy pomiędzy naszą spółką a Komisją pragniemy uzyskać Państwa zdanie na ten temat. Z powyżej wspomnianych względów nie możemy zgłosić się do tego przetargu".

33 W odpowiedzi z dnia 17 listopada 2003 r. Komisja wskazała:

„Zapoznałem się z Państwa pismem z dnia 31 października 2003 r. Nie wydaje nam się, by prace, jakie zamierzamy zrealizować, mogły naruszyć prawa własności

intelektualnej. Podzielam Państwa życzenie utrzymania dobrych stosunków zawodowych, z zachowaniem procedur Komisji".

34 Po tej wymianie pism pomiędzy Systran a Komisją nastąpiły kolejne, a Komisja zorganizowała spotkania w celu udzielenia wyjaśnień dotyczących żądań tej spółki.

35 W ramach tych kontaktów skarżące podniosły następujące okoliczności:

— grupa Systran posiada oprogramowanie do tłumaczeń zautomatyzowanych zwane „Systran" (lub „systemem Systran") i tworzy jego różne wersje;

— w wyniku szeregu umów zawartych pomiędzy grupą Systran a Komisją Systran dostosowała swoje oprogramowanie w celu stworzenia wersji zwanej „EC-Systran";

— w latach 1999–2002 grupa Systran zapewniła migrację wersji EC-Systran, aby umożliwić jej funkcjonowanie w środowisku Unix; w tym celu grupa Systran wykorzystała wcześniej istniejące prawa Systran do pierwotnego oprogramowania i podstawowej części oprogramowania systemu Systran dla środowiska Unix, całkowicie przerobionego przez grupę Systran w 1993 r. dla jej własnych potrzeb.

36 W odpowiedzi Komisja wskazała, że wspomniane okoliczności, podobnie jak dokumentacja techniczna przedstawiona w dniu 6 stycznia 2005 r. przez eksperta w dziedzinie informatyki skarżących, nie stanowią „dowodu praw własności intelektualnej", na które powołuje się grupa Systran w odniesieniu do oprogramowania Systran. Wobec braku „dokumentów o mocy dowodowej" w tym zakresie Komisja stwierdziła, że grupa Systran nie ma prawa sprzeciwić się pracom realizowanym przez spółkę, która wygrała sporny przetarg.

37 Podsumowując, grupa Systran nie mogła powołać się na prawa, które posiadała w odniesieniu do oprogramowania Systran, którego wersję Systran Unix sprzedaje, w celu zakazania działania, które uważa za naruszenie prawa własności intelektualnej do tego oprogramowania przez Komisję.

Przebieg postępowania i żądania stron

38 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 25 stycznia 2007 r. skarżące wniosły niniejszą skargę.

39 W ramach środków organizacji postępowania strony zostały wezwane w dniu 1 grudnia 2008 r. do udzielenia odpowiedzi na serię pytań dotyczących umownej lub pozaumownej podstawy skargi (zwaną dalej „pierwszą serią pytań").

40 Strony odpowiedziały na pierwszą serię pytań w dniu 30 stycznia i 2 lutego 2009 r.

41 W związku ze sprawozdaniem sędziego sprawozdawcy Sąd (trzecia izba) postanowił otworzyć postępowanie ustne i w ramach środków organizacji postępowania wezwał strony do udzielenia odpowiedzi na kolejną serię pytań dotyczących wersji Systran Unix, praw użytkownika, charakteru działań wymaganych w ramach spornego zamówienia i działań spółki Gosselies w odniesieniu do projektowania i sprzedaży oprogramowań do tłumaczenia (zwaną dalej „drugą serią pytań").

42 Strony odpowiedziały na drugą serię pytań w dniu 14 października 2009 r.

43 Podczas rozprawy w dniu 27 października 2009 r. wysłuchano wystąpień stron i ich odpowiedzi na zadane przez Sąd pytania.

44 Podczas tej rozprawy strony zostały wezwane przez Sąd do uczestnictwa w nieformalnym spotkaniu pojednawczym. Po tym spotkaniu strony poinformowały, że przekażą Sądowi treść ugody, jeśli zostanie ona zawarta przed dniem wydania niniejszego wyroku. Żadne powiadomienie w tym zakresie nie zostało Sądowi doręczone.

45 W protokole z rozprawy przypomniano główne okoliczności przedstawione podczas rozprawy w odniesieniu do umownego lub pozaumownego charakteru skargi, bezprawnego zachowania zarzucanego Komisji i oceny szkody, na którą powołują się skarżące. Ten protokół, a także protokół z nieformalnego spotkania zostały doręczone stronom.

46 Postanowieniem z dnia 26 marca 2010 r. Sąd (trzecia izba) nakazał ponowne otwarcie postępowania ustnego w celu wezwania stron w ramach środków organizacji postępowania do udzielenia odpowiedzi na serię pytań dotyczących czynników, które należy uwzględnić w celu oszacowania szkody (zwaną dalej „trzecią serią pytań").

47 Strony odpowiedziały na trzecią serię pytań w dniach 4 i 5 maja 2010 r.

48 W świetle tych odpowiedzi i w ramach środków organizacji postępowania skarżące i Komisja zostały wezwane do przedstawienia uwag w przedmiocie odpowiedzi drugiej strony na trzecią serię pytań. Sąd także chciał uzyskać wyjaśnienia na temat określonych okoliczności, na które powołują się strony w ich odpowiedziach (zwane dalej „czwartą serią pytań").

49 Strony przedstawiły swoje uwagi i odpowiedziały na czwartą serię pytań w dniu 11 czerwca 2010 r. Następnie postępowanie ustne zostało zamknięte.

50 Skarżące wnoszą do Sądu o:

— nakazanie natychmiastowego zaprzestania przez Komisję naruszania praw własności intelektualnej i ujawniania informacji;

— nakazanie konfiskaty wszystkich będących w posiadaniu Komisji oraz spółki Gosselies nośników zawierających prace z zakresu informatyki opracowane przez spółkę Gosselies na podstawie wersji EC-Systran Unix i Systran Unix z naruszeniem praw Systran i wydania ich Systran lub przynajmniej ich zniszczenia pod kontrolą urzędnika sądowego;

— nakazanie Komisji zapłaty kwoty wynoszącej co najmniej 1 170 328 EUR na rzecz Systran Luxembourg i 48 804 000 EUR, uzupełniająco, na rzecz Systran;

— nakazanie ogłoszenia decyzji Sądu na koszt Komisji w gazetach specjalistycznych i czasopismach specjalistycznych oraz na specjalistycznych stronach internetowych wybranych przez Systran;

— w każdym razie, obciążenie Komisji kosztami postępowania.

51 Komisja wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie niedopuszczalności skargi;

— w przypadku stwierdzenia dopuszczalności skargi, oddalenie skargi jako bezzasadnej;

— obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

I — *W przedmiocie dopuszczalności*

A — *W przedmiocie części żądań mających na celu nakazanie Komisji przez Sąd wypłaty odszkodowania za podnoszoną szkodę*

52 Komisja podnosi trzy zarzuty niedopuszczalności w odniesieniu do trzeciej części żądań, której celem jest nakazanie jej wypłaty odszkodowania za podnoszoną przez skarżące szkodę. Po pierwsze, to żądanie odszkodowawcze jest niedopuszczalne ze względu na jego umowną podstawę, ponieważ Sąd może ocenić zarzuty dotyczące naruszenia prawa własności intelektualnej do oprogramowania i ujawniania know-how tylko na podstawie poszczególnych umów zawartych pomiędzy grupą Systran a Komisją, które nie zawierają klauzuli arbitrażowej wskazującej Sąd. Po drugie, żądanie odszkodowawcze jest także niedopuszczalne we względu na brak jednoznaczności skargi, ponieważ nie zawiera ona szczegółowych informacji dotyczących przepisów prawnych, które zostały naruszone przez Komisję, i dostarcza niewiele informacji na temat naruszenia prawa własności intelektualnej do oprogramowania i ujawniania know-how zarzucanych przez skarżące. Po trzecie, Sąd nie jest właściwy do orzekania w zakresie naruszenia prawa własności intelektualnej w ramach skargi odszkodowawczej, jak to wynika z postanowienia z dnia 5 września 2007 r. w sprawie T-295/05 Document Security Systems przeciwko EBC, Zb.Orz. s. II-2835, zwanego dalej „postanowieniem w sprawie Document Security Systems".

1. W przedmiocie podstawy skargi

a) Argumenty stron

53 Komisja utrzymuje, że Sąd nie może ocenić istnienia naruszenia prawa własności intelektualnej do oprogramowania i bezprawnego charakteru ujawnienia informacji, nie odwołując się do poszczególnych umów regulujących stosunki pomiędzy grupą Systran a Komisją w latach 1975–2002. Ewentualna odpowiedzialność, jaką Komisja mogłaby ponosić ze względu na wykorzystywanie wersji EC-Systran Unix i Systran Unix oprogramowania Systran, ma charakter umowny. W związku z tym należy odnieść się do art. 288 akapit pierwszy WE, na mocy którego „[o]dpowiedzialność umowna Wspólnoty podlega prawu właściwemu dla danej umowy". A zatem w przypadku braku klauzuli arbitrażowej w rozumieniu art. 238 WE Sąd w sposób oczywisty nie posiada właściwości.

54 W odpowiedzi na skierowane do Komisji pytanie Sądu o wskazanie, na podstawie których postanowień umownych uważa się za uprawnioną do działania, jakie podjęła w ramach spornego zamówienia bez zgody skarżących, Komisja podnosi po pierwsze, że wyraża wątpliwości co do okoliczności, że skarżące posiadają prawa własności intelektualnej w odniesieniu do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, a po drugie, że „formalnie kwestionuje fakt, że skarżące posiadają prawa w odniesieniu do oprogramowania EC-Systran Unix". W szczególności Komisja utrzymuje, że posiada „wyłącznie prawa własności" w odniesieniu do „kodów źródłowych językowych części oprogramowania" na mocy poszczególnych umów zawartych w latach 1975–2002 i prac jej służb w zakresie udoskonalenia tych części. Na mocy tych umów Komisja posiada prawo, tak przed migracją, jak i po migracji, zlecenia wykonania rozszerzeń dotyczących wersji EC-Systran Unix we współpracy z kontrahentami trzecimi. W tym zakresie Komisja cytuje art. 4 protokołu z porozumienia o współpracy technicznej,

ust. 6 uwag wstępnych do umowy o współpracy i art. 13 ust. 1 i 2 umów o migracji zawartych z Systran Luxembourg, na mocy których system tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji pozostaje jej własnością.

55 Skarżące podnoszą zasadniczo, że Sąd jest właściwy na mocy art. 288 akapit drugi WE. W rozpatrywanej sprawie niniejsza skarga znajduje swą podstawę w okoliczności, że Komisja wykonywała lub zlecała wykonanie modyfikacji oprogramowania Systran Unix lub jego wersji EC-Systran Unix bez zgody skarżących, a więc niemających źródła w umowie, podczas gdy nie posiadała praw umożliwiających jej modyfikację, a tym bardziej zlecenie wykonania modyfikacji bez zgody skarżących.

56 W odpowiedzi na pytania skierowane przez Sąd skarżące podkreślają, że Komisji nigdy nie udzielono zgody na dostarczenie spornych elementów jakiejkolwiek osobie trzeciej. Wobec braku postanowienia umownego pozwalającego na użytkowanie i ujawnienie informacji, których dokonano, Komisja, działając poza ramami określonymi przez umowy, ponosi odpowiedzialność pozaumowną objętą wyłączną właściwością Sądu.

b) Ocena Sądu

Uwagi dotyczące właściwości w dziedzinie umownej i pozaumownej

57 Właściwość Sądu do rozpoznania skargi odszkodowawczej różni się w zależności od umownego lub pozaumownego charakteru rozpatrywanej odpowiedzialności. W dziedzinie odpowiedzialności umownej art. 238 WE wskazuje, że Trybunał jest

właściwy do orzekania na mocy klauzuli arbitrażowej przewidzianej w umowie prawa publicznego lub prawa prywatnego zawartej przez Wspólnotę lub na jej rachunek. W dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej art. 235 WE stanowi, że Trybunał jest właściwy do orzekania w sporach dotyczących odszkodowań określonych w art. 288 akapit drugi WE, który obejmuje szkody wyrządzone przez instytucje lub ich pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

58 A zatem w zakresie odpowiedzialności umownej Sąd jest właściwy wyłącznie w przypadku istnienia odpowiedniej klauzuli arbitrażowej w rozumieniu art. 238 WE. W braku takiej klauzuli Sąd nie może na podstawie art. 235 WE rozpoznać skargi odszkodowawczej opartej w rzeczywistości na umowie. W przeciwnym wypadku Sąd rozszerzyłby swoją właściwość poza spory, których rozpoznanie jest dla niego w sposób wyczerpujący zastrzeżone na mocy art. 240 WE, ponieważ postanowienie to poddaje spory, których stroną jest Wspólnota, powszechnej jurysdykcji sądów krajowych (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie C-214/08 P Guigard przeciwko Komisji, niepublikowany w Zbiorze, pkt 35–41; postanowienie Sądu z dnia 18 lipca 1997 r. w sprawie T-44/96 Oleifici Italiani przeciwko Komisji, Rec. s. II-1331, pkt 35, 38; wyrok Sądu z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie T-154/01 Distilleria Palma przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1493, pkt 50).

59 Natomiast w zakresie odpowiedzialności pozaumownej Trybunał jest właściwy bez konieczności wyrażenia uprzedniej zgody przez strony sporu. Właściwość Trybunału wynika bowiem bezpośrednio z art. 235 WE i art. 288 akapit drugi WE w odniesieniu do skarg mających na celu uzyskanie od Wspólnoty odszkodowania za szkody o charakterze pozaumownym wyrządzone przez Komisję.

60 W celu określenia właściwości na podstawie art. 235 WE Sąd powinien zbadać w świetle poszczególnych istotnych okoliczności sprawy, czy żądanie odszkodowawcze przedstawione przez skarżących opiera się w sposób obiektywny i całościowy na zobowiązaniach pochodzenia umownego lub pozaumownego, umożliwiających

określenie umownej lub pozaumownej podstawy sporu. Przesłanki te można wywieść między innymi z analizy zarzutów stron, okoliczności leżących u podstaw szkody, której naprawienia skarżący żądają, oraz treści postanowień umownych lub przepisów dotyczących zobowiązań pozaumownych, na które powołują się skarżący w celu rozstrzygnięcia spornej kwestii (zob. podobnie ww. w pkt 58 wyrok w sprawie Guigard przeciwko Komisji, pkt 35–38).

61 W tym zakresie należy podnieść, że właściwość Sądu w zakresie odpowiedzialności ma charakter odstępstwa od zasad prawa powszechnego i należy ją w związku z tym interpretować zawężająco, tak że Sąd może rozpoznawać wyłącznie skargi, które wywodzą się z umowy lub które posiadają ścisły związek ze zobowiązaniami wynikającymi z umowy (zob. wyrok Trybunału z dnia 20 lutego 1997 r. w sprawie C-114/94 IDE przeciwko Komisji, Rec. s. I-803, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo). Byłoby tak w szczególności, gdyby z okoliczności faktycznych wynikało, że Komisja jest upoważniona na mocy umowy do zlecenia osobie trzeciej prac przewidzianych w ogłoszeniu o przetargu lub że, biorąc pod uwagę iż prace te zostały przewidziane w jednym lub kilku postanowieniach umownych, należałoby stwierdzić, że przedmiotem sporu jest w rzeczywistości żądanie odszkodowawcze wywodzące się z umowy (zob. podobnie ww. w pkt 58 wyrok sprawie Guigard przeciwko Komisji, pkt 35, 36 w odniesieniu do uwzględnienia okoliczności faktycznych oraz pkt 38 w odniesieniu do rzeczywistego przedmiotu żądania odszkodowawczego).

62 Należy także podkreślić, że o ile w celu dokonania oceny zasadności tej argumentacji Sąd powinien zbadać treść poszczególnych umów zawartych pomiędzy grupą WTC/Systran a Komisją w latach 1975–2002, które zostały powołane przez Komisję w uzasadnieniu jej argumentacji, takie zadanie objęte jest zakresem badania właściwości i nie może doprowadzić jako takie do zmiany charakteru sporu, nadając mu podstawę umowną. W przeciwnym wypadku charakter sporu, a w konsekwencji sąd właściwy mógłby ulec zmianie przez zwykły fakt, że strona pozwana powołuje się na istnienie jakiegokolwiek stosunku umownego ze stroną skarżącą, nawet wtedy gdy badanie powołanych umów umożliwiałoby stwierdzenie, że nie mają one w tym względzie

znaczenia. Sąd, gdy zajmuje się sprawą z dziedziny odpowiedzialności pozaumownej, może zatem oczywiście zbadać treść umowy, tak jak to czyni w przypadku jakiegokolwiek dokumentu, na który powołuje się strona w uzasadnieniu swej argumentacji, aby wiedzieć, czy może ona podważyć właściwość rzeczową, która została mu wyraźnie powierzona w art. 235 WE. Badanie to objęte jest badaniem okoliczności faktycznych, przytoczonych w celu ustalenia właściwości Sądu, której brak stanowi bezwzględną przeszkodę procesową w rozumieniu art. 113 regulaminu postępowania.

63 Tytułem porównania, w sprawie dotyczącej żądania przedłużenia umowy, w której skarżący powoływał się na naruszenie zobowiązań pochodzenia umownego oraz pozaumownego, Trybunał orzekł, że zwykłe przytoczenie przepisów prawnych, które nie wynikają z tej umowy, ale zobowiązują strony, nie może w konsekwencji zmienić umownego charakteru sporu i wykluczyć go z zakresu jurysdykcji sądu właściwego (ww. w pkt 58 wyrok w sprawie Guigard przeciwko Komisji, pkt 43). A zatem w sprawie dotyczącej skutków przetargu, w której skarżące powołują się wyłącznie na naruszenie zobowiązań pozaumownych, zwykłe powołanie się przez ich kontrahenta na zobowiązania umowne, które nie przewidują spornego zachowania, nie może w konsekwencji zmienić charakteru pozaumownego sporu i wykluczyć go z zakresu jurysdykcji sądu właściwego.

64 Poza tym ogólnie, do strony, która powołuje się na naruszenie danego obowiązku, należy ustalenie jego treści oraz zastosowania do danych okoliczności sprawy. Z tego względu należy zbadać argumenty dotyczące żądania odszkodowawczego przedstawione przez skarżące przed argumentami podniesionymi przez Komisję dotyczącymi istnienia zawartego w umowie upoważnienia do ujawnienia osobie trzeciej informacji, które mogą być chronione z tytułu praw autorskich i know-how.

Badanie żądania odszkodowawczego przedstawionego przez skarżące

65 W rozpatrywanej sprawie żądanie odszkodowawcze zostało przedstawione przez skarżące wyłącznie na podstawie art. 235 WE i art. 288 akapit drugi WE. Skarżące nie powołują się na postanowienia umowne uzgodnione z Komisją ani nie opierają się na nich. Te postanowienia umowne są powoływane wyłącznie przez Komisję w uzasadnieniu tezy, zgodnie z którą jest ona upoważniona do podejmowania działań, które są jej zarzucane w niniejszej sprawie.

66 W celu poparcia żądania odszkodowawczego skarżące powołują się na dwa bezprawne i wyrządzające szkodę zachowania o charakterze pozaumownym. Po pierwsze, Komisja bezprawnie ujawniła know-how Systran osobie trzeciej, ponieważ świadczenie usług opisanych w ogłoszeniu o przetargu bezwzględnie wymagało ujawnienia, bez zgody skarżących, i modyfikacji kodu źródłowego oprogramowania Systran, którego jedynymi właścicielami są skarżące. Po drugie Komisja dopuściła się naruszenia prawa własności intelektualnej do oprogramowania w wyniku realizacji bez zgody skarżących przez spółkę Gosselies nowych rozszerzeń wersji EC-Systran Unix, wersji oprogramowania Systran, która jest niemalże identyczna z wersją Systran Unix, a zatem od niej zależna, opracowana i sprzedawana przez grupę Systran, jedynego właściciela odpowiednich praw własności intelektualnej.

67 W rozpatrywanej sprawie okolicznością powodującą powstanie szkód, których naprawienia żądają skarżące, czyli zachowaniem rzekomo bezprawnym, które niesie dla skarżących niekorzystne skutki, jest zatem ujawnienie przez Komisję, bez zgody skarżących, osobie trzeciej, spółce Gosselies, kodów źródłowych, których ochrony dochodzi grupa Systran, uważająca się za ich właściciela na podstawie zasad ogólnych wspólnych dla praw państw członkowskich w zakresie prawa autorskiego i know-how.

68 W szczególności skarżące utrzymują, że jako autor oprogramowania Systran i wersji Systran Unix mogą sprzeciwić się każdemu wykorzystaniu, modyfikacji, adaptacji lub ulepszeniu dzieła pochodnego, którym jest EC-Systran Unix, na które nie wyraził zgody właściciel oprogramowania pierwotnego. Skarżące korzystają zatem na podstawie przepisów prawa z „prawa sprzeciwu", którego celem jest zagwarantowanie ochrony określonych danych, których są właścicielami, wobec używania przez Komisję lub przekazywania osobie trzeciej, na które nie wyrażono zgody.

69 W uzasadnieniu tego prawa skarżące powołują się tytułem ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich na konwencję berneńską o ochronie dzieł literackich i artystycznych z dnia 9 września 1886 r., ze zmianami (zwaną dalej „konwencją berneńską"), dyrektywę Rady 91/250/EWG z dnia 14 maja 1991 r. w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych (Dz.U. L 122, s. 42), dyrektywę 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej (wersja po sprostowaniu Dz.U. L 195, s. 16). Te przepisy i postanowienia, które mogą w danym przypadku stanowić zobowiązania pozaumowne, jak to zostało przyznane przez Komisję w odpowiedzi na pytanie Sądu w tej kwestii postawione podczas rozprawy, są powtórzone w ustawodawstwach państw członkowskich. Zasadniczo te przepisy i postanowienia ustanawiają następujące zasady ogólne: ze względu na sam fakt utworzenia autor programu komputerowego posiada w odniesieniu do niego wyłączne prawo własności intelektualnej, skuteczne wobec wszystkich; z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego, autorem jest osoba lub osoby, pod nazwiskiem lub nazwą której lub których program komputerowy jest rozpowszechniany; autor programu komputerowego posiada, z zastrzeżeniem pewnych wyjątków, wyłączne prawo do jego powielania lub do zezwalania na jego powielanie, adaptację lub rozpowszechnianie.

70 Należy stwierdzić, że w ten sposób skarżący przedstawili wystarczająco dużo informacji, by umożliwić sformułowanie na tym etapie analizy wniosku, że grupa Systran może powoływać się na prawa autorskie w odniesieniu do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, którą opracowała i którą sprzedaje pod swoją nazwą.

71 Natomiast z braku dowodu na okoliczność, że skarżące nie są posiadaczami rozpatrywanych praw, Komisja w oczywisty sposób nie podważyła w sposób skuteczny właściwości Sądu poprzez zakwestionowanie praw autorskich, na które powołuje się grupa Systran w odniesieniu do tej wersji oprogramowania Systran.

72 Po pierwsze, zwykłe wątpliwości wyrażone przez Komisję w odniesieniu do okoliczności, czy skarżące są posiadaczami praw własności intelektualnej do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, są w tym zakresie niewystarczające (zob. pkt 54 powyżej). Taka argumentacja nie osiąga stopnia pewności dowodu wymaganego w celu zakwestionowania możliwości, by grupa Systran mogła powoływać się na prawa autorskie do wersji Systran Unix oprogramowania Systran w świetle ww. ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich, ponieważ opiera się na ogólnych i niewystarczająco precyzyjnych twierdzeniach w świetle właściwości danego oprogramowania i sprawozdań z ekspertyzy prawnej i technicznej przedstawionych przez skarżące.

73 Po drugie, nie przesądzając wyniku dyskusji odnoszącej się do meritum sporu, należy wskazać, że Sąd wezwał Komisję do wyjaśnienia treści jej wątpliwości co do praw własności, na które powołują się skarżące, a skarżące, aby przedstawiły swe stanowisko w tym zakresie. Eksperci powołani przez skarżące przedstawili zatem szereg argumentów prawnych i technicznych w uzasadnieniu istnienia praw autorskich grupy Systran zarówno w odniesieniu do przepisanego oprogramowania, jak i wersji tego oprogramowania, które używają jego kodu źródłowego (opinia P. Sirinellego, profesora na Uniwersytecie Panthéon-Sorbonne Paris-I, w przedmiocie ochrony przez prawo autorskie oprogramowania przepisanego, zwana dalej „drugą opinią Sirinellego"; nota techniczna H. Bitana w przedmiocie nowego i odrębnego charakteru, planów napisania, składu i struktury oprogramowania Systran Unix w stosunku do oprogramowania Systran Mainframe i oprogramowania EC-Systran Mainframe, zwana dalej „drugą notą techniczną Bitana"). W szczególności z argumentów tych wynika, że wersja Systran Unix nie jest zwykłym powieleniem wcześniej istniejącej wersji Systran Mainframe, jak próbuje utrzymywać Komisja, ale przepisaniem w języku C wszystkich programów napisanych pierwotnie w języku asembler, i że wersje

zasadniczo różnią się od siebie. Bezsporne jest także, że wersja Systran Unix zastąpiła wersję Systran Mainframe, która z czasem stała się przestarzała.

74 Mimo wyraźnego żądania Sądu w tym zakresie Komisja nie dostarczyła dowodów technicznych, które mogłyby podważyć istnienie praw autorskich grupy Systran w odniesieniu do wersji Systran Unix oprogramowania Systran lub elementów informatycznych, które tworzą program lub stanowią operacyjny kod źródłowy, zwłaszcza w odniesieniu do elementów odnoszących się do podstawowej części oprogramowania i do programów językowych oprogramowania, przy czym skarżące nie podważają praw własności Komisji w odniesieniu do słowników opracowanych przez jej służby w celu uwzględnienia specyfiki języka używanego przez tę instytucję.

75 Po trzecie, w toku postępowania spornego Komisja została skłoniona do przyznania, że grupa Systran rzeczywiście posiadała prawa własności intelektualnej w tym kontekście. A zatem Komisja przyznała w duplice, że nie podważa okoliczności, że Systran jest posiadaczem praw w odniesieniu do oprogramowania Systran Unix, sprzedawanego przez tę spółkę, wskazując jednocześnie, że jest prawdopodobne, że grupa Systran wykorzystywała nowe rozwiązanie zrealizowane dla Komisji w ramach wersji EC-Systran Mainframe i EC-Systran Unix, aby je zintegrować z wersją Systran Unix. W szczególności Komisja podniosła podczas rozprawy, że nie podważa w rzeczywistości, że Systran jest posiadaczem praw w odniesieniu do tych oprogramowań, niezależnie od tego, czy jest to wersja Mainframe, czy też oczywiście wersja Unix, czyniąc jednak jednocześnie zastrzeżenie w odniesieniu do elementów, które zostały zintegrowane w sposób bezprawny z pierwotną wersją Systran Unix w związku z zawartymi z nią wcześniej umowami.

76 Jednakże jak wskazał Sąd w ramach drugiej serii pytań i ponownie podczas rozprawy, należy stwierdzić, że wersja Systran Unix wyprzedza o kilka lat wersję EC-Systran Unix. Jest zatem mało prawdopodobne, by grupa Systran mogła zintegrować w wersji Systran Unix, którą opracowała i sprzedaje, nowe rozwiązania

zrealizowane następnie w ramach wersji EC-Systran Unix, aby zaspokoić potrzeby własne Komisji w dziedzinie językowej i terminologicznej. Komisja nie była w stanie poprzeć swego twierdzenia w tym zakresie.

77 Podobnie żaden element materialny nie pozwala poprzeć argumentu Komisji, jakoby było prawdopodobne, że elementy wersji EC-Systran Mainframe, opracowanej w oparciu o wersję Systran Mainframe skarżących, zostały zintegrowane w sposób bezprawny z wersją pierwotną Systran Unix. Argument ten jest skądinąd podważony w odniesieniu do kodu źródłowego oprogramowania, szczególnie co do podstawowej części oprogramowania i programów językowych, które są z nim związane, przez wyjaśnienia eksperta technicznego skarżącej, zgodnie z którymi program napisany w języku asembler różni się znacznie od programu napisanego w języku C (zob. drugą notę techniczną Bitana, w szczególności przykład przetwarzania w języku asembler i w języku C ciągu liter „Hello world!"). To wyjaśnienie techniczne nie zostało podważone przez Komisję.

78 W odniesieniu do ochrony powołanej z tytułu know-how skarżące podnoszą, że know-how określa się ogólnie jako „wszystkie informacje techniczne, które są poufne, istotne i zidentyfikowane w jakikolwiek właściwy sposób". Twierdzą w tym zakresie, że ujawnienie przez Komisję osobie trzeciej takich informacji, w braku jakiejkolwiek zgody z ich strony, stanowi bezprawne zachowanie, które może prowadzić do powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty na podstawie art. 288 akapit drugi WE.

79 W uzasadnieniu tego argumentu skarżące słusznie odwołują się do wyroku Trybunału z dnia 7 grudnia 1985 r. w sprawie 145/83 Adams przeciwko Komisji, Rec. s. 3539, pkt 34, w którym Trybunał przyznał, że obowiązek zachowania poufności ciążący na Komisji i jej personelu na mocy art. 287 WE stanowi ogólną zasadę prawa. Zasada ogólna, na mocy której przedsiębiorstwa mają prawo do ochrony ich tajemnicy

handlowej, której wyraz stanowi art. 287 WE, została także potwierdzona w wyroku Trybunału z dnia 19 maja 1994 r. w sprawie C-36/92 P SEP przeciwko Komisji, Rec. s. I-1911, pkt 36. Artykuł 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, proklamowanej w dniu 7 grudnia 2000 r. w Nicei (Dz.U. C 364, s. 1), także powołuje się na konieczność poszanowania przez administrację „uprawnionych interesów poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej".

80 Tajemnice handlowe obejmują informacje techniczne dotyczące know-how, których nie tylko ujawnienie publiczne, ale także zwykłe przekazanie podmiotowi prawa odmiennemu od tego, który dostarczył informacje, może poważnie naruszyć interesy tego ostatniego (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 18 września 1996 r. w sprawie T-353/94 Postbank przeciwko Komisji, Rec. s. II-921, pkt 87). Aby informacje były objęte – ze względu na swój charakter – zakresem zastosowania art. 287 WE, przede wszystkim konieczne jest, by były one znane jedynie ograniczonej liczbie osób. Następnie musi chodzić o informacje, których ujawnienie może wyrządzić poważną szkodę osobie, która ich dostarczyła, lub osobie trzeciej. Wreszcie konieczne jest, by interesy, które mogą być naruszone w wyniku ujawnienia informacji, obiektywnie zasługiwały na ochronę (wyroki Sądu z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie T-198/03 Bank Austria Creditanstalt przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1429, pkt 71; z dnia 12 października 2007 r. w sprawie T-474/04 Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-4225, pkt 65).

81 W rozpatrywanej sprawie należy zatem stwierdzić, że informacje techniczne, które objęte są tajemnicą handlową przedsiębiorstwa i które zostały przekazanie Komisji do określonych celów, nie mogą być ujawnione osobie trzeciej do innych celów bez zgody danego przedsiębiorstwa.

82 Należy stwierdzić, że skarżące zarzucają w sposób wystarczający pod względem prawnym, by uzasadnić właściwość przyznaną Sądowi na mocy art. 235 WE, naruszenie przez Komisję zobowiązań pozaumownych dotyczących prawa autorskiego i know-how odnoszących się do wersji Systran Unix oprogramowania Systran.

83 Komisja nie była w stanie podważyć tego wniosku i należy zbadać drugą część jej argumentacji, zgodnie z którą w swoim przekonaniu posiadała ona wynikające z umowy zezwolenie na podjęcie działań zarzucanych jej w niniejszej sprawie.

Analiza argumentów podniesionych przez Komisję w uzasadnieniu istnienia wynikającego z umowy zezwolenia na ujawnienie osobie trzeciej informacji, które mogą być chronione z tytułu praw autorskich i know-how

84 W niniejszej sprawie bezprawne i wyrządzające szkodę działania podjęte przez Komisję polegają w szczególności na zarzucanym ujawnieniu osobie trzeciej, spółce Gosselies, bez zgody skarżących, informacji, które mogą być chronione z tytułu praw autorskich i know-how grupy Systran.

85 Żaden element akt sprawy nie umożliwia stwierdzenia, że Komisja była upoważniona na podstawie umowy do przekazania spółce Gosselies informacji dotyczących wersji Systran Unix i know-how odnoszącego się do tej wersji.

86 W pierwszym rzędzie żadna umowa zawarta pomiędzy stronami nie dotyczy wyraźnie kwestii ewentualnego zlecenia osobie trzeciej wykonania określonych prac dotyczących wersji EC-Systran Unix. Kiedy Systran skontaktowała się z Komisją w celu rozpatrzenia tej kwestii, Komisja ograniczyła się w rzeczywistości do zaprzeczenia, że Systran przysługują prawa do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, i do stwierdzenia, że grupa Systran nie miała prawa sprzeciwić się pracom powierzonym spółce Gosselies (zob. pkt 31–37 powyżej).

87 W drugim rzędzie w odpowiedzi na pytanie Sądu dotyczące tej kwestii Komisja powołuje się na trzy postanowienia umowne w celu poparcia stwierdzenia, że mogła zwrócić się do spółki Gosselies w celu zlecenia unowocześnienia wersji EC-Systran Unix oprogramowania Systran, a grupa Systran nie może się temu sprzeciwić, powołując się na prawa autorskie i know-how dotyczące wersji Systran Unix tego oprogramowania (zob. pkt 53 powyżej).

88 Po pierwsze, Komisja powołuje się na art. 4 zatytułowany „Prawa użytkowania" protokołu do umowy o współpracy technicznej, zawartej w dniu 18 stycznia 1985 r. przez Komisję ze spółką Gachot, zanim spółka ta przejęła grupę WTC i przyjęła nazwę Systran, który stanowi między innymi, że „system Systran, oprogramowania i słowniki pozostają własnością Komisji".

89 Należy stwierdzić, że postanowienie to nie może nadać niniejszemu sporowi charakteru umownego. Przede wszystkim ww. postanowienie nie jest skuteczne wobec skarżących, których prawa własności odnoszące się do oprogramowania Systran, a zwłaszcza wersji Systran Mainframe, nie opierają się na protokole podpisanym w dniu 18 stycznia 1985 r. przez Komisję ze spółką Gachot (zob. pkt 10 powyżej). Prawa własności grupy Systran dotyczące oprogramowania Systran i jego wersji Systran Mainframe powstały bowiem później, w momencie przejęcia grupy WTC przez spółkę Gachot (zob. pkt 11 powyżej i dokumenty przedstawione w załącznikach 5–7 do repliki). Następnie o ile nikt nie podważa, że w dniu 18 stycznia 1985 r. spółka Gachot nie posiadała żadnego prawa własności dotyczącego systemu Systran, tym bardzie niemożliwe jest wywiedzenie z ww. postanowienia, że Komisja może, od tego dnia i ze względu na ten protokół, dochodzić pełnego prawa własności do systemu i jego oprogramowań, w tym jej części podstawowej i kodów źródłowych. Taki wniosek narusza prawa własności, jakie posiadała wówczas grupa WTC w odniesieniu do systemu Systran, a zwłaszcza wersji Systran Mainframe, które nie zostały podważone przez Komisję (zob. pkt 3 powyżej), które to prawa zostaną później przekazane spółce Gachot, która stanie się później spółką Systran. Wreszcie należy podnieść w każdym razie, że niniejsza sprawa nie dotyczy praw, jakie posiada grupa Systran w odniesieniu

do wersji Systran Mainframe, która stała się przestarzała, ale prawa, jakie posiada grupa Systran w odniesieniu do wersji Systran Unix, która zastąpiła tę wersję i która jest napisana w innym języku, aby mogła funkcjonować w nowym środowisku informatycznym.

90 Po drugie, Komisja powołuje się na ust. 6 uwag wstępnych umowy o współpracy zawartej pomiędzy Komisją a grupą Systran (czyli wówczas spółką WTC, spółką Latsec, spółką Systran Institut i spółką Gachot), w którym wskazano, że „[u]lepszenia i nowe rozwiązania, które do systemu Systran wniosła Komisja i jej kontrahent [wskazane w ust. 3], zwłaszcza słowniki, są wyłączną własnością Komisji". To postanowienie należy zatem czytać w związku z ust. 3 wspomnianych uwag wstępnych, na mocy którego:

„Obsługa i dalsze rozszerzanie systemów zostały zapewnione w ramach kolejnej serii umów pomiędzy Komisją a spółkami świadczącymi usługi. Umowy te dotyczyły własnych potrzeb i celów Komisji".

91 Postanowienia te także nie uzasadniają umownego charakteru niniejszego sporu. Na mocy bowiem tych dwóch ustępów uwag wstępnych ulepszenia i nowe rozwiązania wniesione do systemu Systran przez Komisję i jej kontrahentów zewnętrznych przed zawarciem umowy o współpracę w dniu 4 sierpnia 1987 r., zwłaszcza w odniesieniu do słowników, są wyłączną własnością Komisji. Ta wyłączna własność nie jest podważana przez skarżące, które w swych pismach nie powołują się na prawo własności w odniesieniu do słowników, ulepszeń lub nowych rozwiązań wniesionych w szczególności przez Komisję lub na jej rachunek, aby zaspokoić jej potrzeby terminologiczne. Prawa przytoczone przez skarżące oparte są na systemie podstawowym, czyli

części zasadniczej i procedurach językowych, których autorem jest grupa Systran i w odniesieniu do których posiada ona know-how.

92 Ponadto inne ustępy tych uwag wstępnych umożliwiają wyjaśnienie relacji pomiędzy Komisją a spółkami grupy Systran i ocenę praw, których może dochodzić ta grupa w odniesieniu do systemu Systran, w momencie gdy istniały jeszcze wyłącznie wersje kompatybilne ze środowiskiem Mainframe. A zatem zgodnie z uwagami wstępnymi:

„1. System Systran, opracowany przez grupę WTC, jest systemem zautomatyzowanego tłumaczenia, który obejmuje oprogramowanie podstawowe, oprogramowania językowe i peryferyjne oraz różne słowniki dwujęzyczne.

2. W dniu 22 września 1975 r. Komisja zawarła ze spółką WTC umowę dotyczącą użytkowania systemu Systran przez Komisję oraz opracowania tego systemu przez WTC.

Komisja i spółka WTC zawarły później inne umowy, mające na celu po pierwsze ulepszenie istniejącego systemu, a po drugie rozwijanie systemów dla [nowych par] językowych.

Umowy te, zawarte w latach 1976–1985, miały na celu opracowanie, ulepszenie oprogramowań do tłumaczenia i słowników podstawowych dla danych języków.

[…]

5. Strony stwierdzają zatem, że Komisja posiada licencję na użytkowanie systemu podstawowego i ulepszeń […] wniesionych przez WTC, ograniczoną do terytorium Wspólnot Europejskich w sektorach wyszczególnionych w [ust.] 4 powyżej.

[…]

7. Strony twierdzą, że ich interesem oraz interesem użytkowników Systran jest ciągłe ulepszanie tego systemu. Postanowiły one zawrzeć niniejszą umowę o współpracy w celu połączenia ich wysiłków i dokonywania w ten sposób ulepszeń.

W tym duchu strony przyznają sobie wzajemnie prawo do użytkowania systemu Systran, który może być zmieniany poprzez wprowadzanie udoskonaleń, które zostaną zrealizowane dzięki użytkowaniu systemu zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym".

93 Z postanowień, które przewidują stosunek umowny istniejący w tym czasie pomiędzy Komisją a grupą Systran, wynika, po pierwsze, że rola grupy Systran w tworzeniu systemu Systran oraz w jego rozwoju początkowym i późniejszym dla Komisji została wyraźnie uznana, a po drugie, że mowa jest wyłącznie o prawach użytkowania przyznanych Komisji przez grupę Systran, a nie o prawach własności, a fortiori wyłącznych, dotyczących całości tego systemu. W każdym razie nie uczyniono żadnego odniesienia w tych postanowieniach do interwencji osoby trzeciej w celu dokonania w tym systemie modyfikacji, na które grupa Systran nie wyraziła wcześniej zgody.

94 Wreszcie, podobnie jak w odniesieniu do art. 4 protokołu do umowy o współpracy technicznej, należy podnieść, że niniejsza sprawa nie dotyczy praw grupy Systran w odniesieniu do wersji Systran Mainframe, która stała się przestarzała, ale praw tej

grupy w odniesieniu do wersji Systran Unix, która ją zastąpiła i jest napisana w innym języku, aby funkcjonować w nowym środowisku informatycznym.

95 Po trzecie, Komisja odwołuje się do art. 13 ust. 1 i 2 umów o migracji, zatytułowanego „Patenty, świadectwa użyteczności (modele użyteczności), znaki towarowe, wzory i modele przemysłowe, prawa własności przemysłowej i intelektualnej", na mocy których system tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji pozostaje jej własnością. W rozpatrywanej sprawie należy podnieść, że te dwa ustępy pierwszej umowy o migracji posiadają następujące brzmienie:

„1. Komisja jest bezzwłocznie informowana o każdym wyniku lub każdym patencie uzyskanym przez Kontrahenta [czyli Systran Luxembourg] w wykonaniu niniejszej umowy; ten wynik lub patent należą do Wspólnot Europejskich, które mogą nimi swobodnie dysponować, z wyjątkiem przypadków, w których istnieją już prawa własności przemysłowej lub intelektualnej.

2. System tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji, w tym jego komponenty, nawet zmodyfikowane podczas wykonywania umowy, pozostają własnością Komisji, z wyjątkiem przypadków, w których istnieją już prawa własności przemysłowej lub intelektualnej".

96 Artykuł 13 ust. 1 i 2 pierwszej umowy o migracji czyni zatem wyraźne zastrzeżenie w odniesieniu do wcześniej istniejących praw własności intelektualnej lub przemysłowej. Komisja nie może zatem powoływać się na to postanowienie w celu poparcia twierdzenia, że jest bezsporne, iż skarżące zrzekły się dochodzenia ich praw autorskich i ich know-how odnoszących się do systemu Systran. Prawa te, a w szczególności te, które dotyczą wersji Systran Unix oprogramowania Systran, istniały przed

datą podpisania umów o migracji, które zawarto w momencie, gdy wersja EC-Systran Mainframe używana przez Komisję stała się przestarzała.

97 Ponadto z art. 13 pierwszej umowy o migracji – jak wskazali podczas rozprawy skarżący – wynika, że ust. 1 odnosi się wyłącznie do części zwanej „EC" przygotowania wersji EC-Systran Unix oprogramowania Systran, czyli wszystkich wyników i patentów, które mogą być uzyskane przez Systran Luxembourg, rozpatrywanego kontrahenta, w ramach wprowadzania w życie umów o migracji. Własność tego, co istniało przed uzyskaniem tych ewentualnych wyników i patentów, czyli wersja Systran Unix, od której pochodzi wersja EC-Systran Unix, nie jest objęta zakresem umowy. A zatem umowy te nie podważają praw odnoszących się do części podstawowej wersji Systran Unix niezmodyfikowanej w wersji EC-Systran Unix. W odniesieniu do ust. 2 tego postanowienia wyraźnie odnosi się on do „systemu zautomatyzowanego tłumaczenia Komisji", czyli wersji EC-Systran Mainframe oprogramowania Systran (zob. definicję podaną w art. 2 pierwszej umowy o migracji, powtórzoną w pkt 27 powyżej), nie rozstrzyga zatem kwestii praw do wersji Systran Mainframe, przy czym obydwie te wersje są przestarzałe ze względu na wersję Systran Unix.

98 Ponadto należy stwierdzić, że Systran nie jest stroną umów o migracji i nie mogła zatem zbyć czegokolwiek Komisji w odniesieniu do praw dotyczących wersji Systran Unix oprogramowania Systran, które opracowała i sprzedaje. Na podstawie zasady względnego skutku umów, którą można uznać za podstawową zasadę wspólną dla państw członkowskich w dziedzinie umów, umowy o migracji nie są zatem skuteczne jako takie wobec Systran. W tym zakresie zakładając nawet, że Systran Luxembourg nie przekazała Komisji do dnia 15 marca 2002 r. „zaktualizowanego dowodu wszystkich praw […] dochodzonych w odniesieniu do grupy Systran i związanego z systemem zautomatyzowanego tłumaczenia Systran" (zob. powyżej pkt 30), nie może to doprowadzić do pozbawienia Systran możliwości powołania się przeciwko Komisji na prawa, które posiada ze względu na nabycie spółek grupy WTC, a zwłaszcza

utworzenie i sprzedaż wersji Systran Unix, znanych Komisji. Należy także podnieść, że jak wskazały skarżące podczas rozprawy i czego Komisja nie podważyła, Systran Luxembourg nie była w momencie podpisania umów o migracji spółką w pełni zintegrowaną z grupą Systran, ale przedsiębiorstwem wspólnym, łączącym jednocześnie interesy przedsiębiorstw, które pracowały wcześniej z Komisją w celu zapewnienia obsługi wersji EC-Systran Mainframe oraz interesy grupy Systran w Luksemburgu.

99 Wreszcie w każdym razie zasadą w dziedzinie własności intelektualnej jest, że nie można domniemywać klauzuli o zbyciu praw własności. Co do zasady, taka klauzula nie może być dorozumiana, ale musi być wyraźnie przewidziana. W rozpatrywanej sprawie z dokumentów przekazanych Sądowi przez strony nie wynika żadne postanowienie umowne dotyczące zbycia praw własności intelektualnej Systran czy też przedsiębiorstwa grupy Systran, na które można by się powołać w stosunku do wersji Systran Unix oprogramowania Systran.

100 Z powyższego wynika, że żadne z postanowień umownych przytoczonych przez Komisję nie pozwala na poparcie tezy, że niniejszy spór ma bezsprzecznie charakter umowny. Te postanowienia umowne, które odnoszą się do minionego okresu, a nawet do całkowicie nieaktualnych spraw w odniesieniu do umów dotyczących wersji Systran Mainframe, która w latach 90. stała się przestarzała ze względu na rozwój środowiska informatycznego, nie umożliwiają stwierdzenia, że Komisja była lub jest upoważniona przez grupę Systran do ujawnienia osobie trzeciej informacji, które mogą być chronione z tytułu praw autorskich i know-how podnoszonych w odniesieniu do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, opracowanej i sprzedawanej przez tę grupę.

101 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy stwierdzić, że z treści żądania odszkodowawczego skarżących i ogólnych zasad wspólnych dla państw członkowskich przytoczonych w celu udowodnienia praw własności skarżących do wersji Systran Unix oprogramowania Systran i konieczności uzyskania uprzedniej zgody jej

autora przed ujawnieniem osobie trzeciej jej treści, która została powielona w wersji pochodnej EC-Systran Unix, wynika, że skarżące wykazały w sposób wystarczający pod względem prawnym i faktycznym elementy konieczne do umożliwienia Sądowi działania w ramach jego właściwości pozaumownej, która została mu powierzona na mocy traktatu.

102 Poza tym analiza poszczególnych postanowień umownych przytoczonych przez Komisję w celu ustalenia umownej podstawy żądania odszkodowawczego umożliwia ustalenie braku zbycia prawa autorskiego lub pozwolenia na ujawnienie przez grupę Systran osobie trzeciej informacji dotyczących wersji Systran Unix.

103 Z całości tej analizy wynika, że rozpatrywany spór ma charakter pozaumowny. Chodzi bowiem o ocenę rzekomo bezprawnego i powodującego powstanie szkody charakteru ujawnienia przez Komisję osobie trzeciej informacji chronionych przez prawo własności lub know-how bez wyraźnej zgody ich posiadacza w świetle ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich mających zastosowanie w tym zakresie, a nie postanowień umownych przewidzianych przez umowy zawarte w przeszłości dotyczące kwestii, które nie dotyczyły prawa autorskiego i know-how Systran w odniesieniu do wersji Systran Unix.

104 Należy zatem oddalić twierdzenia Komisji dotyczące niedopuszczalności skargi ze względu na jej rzekomo umowną podstawę.

2. W przedmiocie braku jednoznaczności skargi

a) Argumenty stron

105 Komisja utrzymuje, że skarga jest niedopuszczalna, ponieważ nie spełnia wymogu określonego w art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania, na mocy którego skarga powinna zawierać „przedmiot sporu oraz zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów". W skardze nie przedstawiono wyjaśnień w odniesieniu do przepisów prawnych, które zostały naruszone przez Komisję, i dostarczono w niej niewiele informacji dotyczących naruszenia prawa do oprogramowania i ujawnienia know-how, zarzucanych przez skarżące.

106 Skarżące podnoszą co do zasady, że skarga jest wystarczająco szczegółowa, aby umożliwić Komisji przygotowanie obrony, a Sądowi wydanie orzeczenia w sprawie.

b) Ocena Sądu

107 Zgodnie z art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości mającym zastosowanie do Sądu na mocy art. 53 akapit pierwszy tego statutu oraz z art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania przed Sądem każda skarga musi wskazywać przedmiot sporu oraz zawierać zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów. Wskazanie to powinno być wystarczająco jasne i precyzyjne, aby pozwolić stronie pozwanej na przygotowanie swojej obrony, a Sądowi na dokonanie kontroli sądowej. Aby zagwarantować pewność prawa i prawidłowe administrowanie wymiarem sprawiedliwości, konieczne jest, aby istotne okoliczności faktyczne i prawne, na których oparta jest

skarga, wynikały z samej jej treści, choćby w zwięzłej formie, lecz w sposób spójny i zrozumiały (postanowienia Sądu: z dnia 28 kwietnia 1993 r. w sprawie T-85/92 De Hoe przeciwko Komisji, Rec. s. II-523, pkt 20; z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie T-294/04 Internationaler Hilfsfonds przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-2719, pkt 23).

108 Aby uczynić zadość tym wymogom, skarga mająca na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez instytucję powinna zawierać między innymi elementy umożliwiające zidentyfikowanie zachowania, które skarżąca jej zarzuca (ww. w pkt 107 postanowienie w sprawie Internationaler Hilfsfonds przeciwko Komisji, pkt 24).

109 W rozpatrywanej sprawie skarżące wskazują w skardze, że Komisja bezprawnie ujawniła know-how Systran osobie trzeciej w związku z udzieleniem zamówienia i że dokonała w ten sposób naruszenia prawa do oprogramowania z naruszeniem praw autorskich. Chodzi o dwa zachowania bezprawne i powodujące powstanie szkody, których dopuściła się Komisja (zob. pkt 66 powyżej). W świetle tych wskazówek Komisja była w stanie przygotować swoją obronę.

110 Należy zatem oddalić zarzuty Komisji dotyczące niedopuszczalności skargi ze względu na brak jednoznaczności skargi.

3. W przedmiocie braku właściwości Sądu do stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej do oprogramowania w ramach skargi dotyczącej odpowiedzialności pozaumownej

a) Argumenty stron

111 Komisja utrzymuje, że skarga jest niedopuszczalna, ponieważ Sąd nie posiada właściwości do orzekania w przedmiocie naruszenia prawa własności intelektualnej do oprogramowania w ramach skargi dotyczącej odpowiedzialności pozaumownej, jak stwierdzono w postanowieniu w sprawie Document Security Systems, pkt 52 powyżej. W tym względzie Komisja podnosi, że w odróżnieniu od ogólnej harmonizacji wspólnotowej w dziedzinie prawa znaków towarowych, prawo autorskie było przedmiotem tylko częściowej harmonizacji, która dotyczy jednakże ochrony oprogramowania (dyrektywa 91/250). Niemniej jednak w przypadku prawa autorskiego, tak jak w przypadku prawa patentowego, skarga w przedmiocie naruszenia prawa własności intelektualnej nie została wymieniona wśród środków prawnych, których właściwość jest przyznana sądom wspólnotowym. Tak samo jest w przypadku know-how, które w ogóle nie jest przedmiotem harmonizacji wspólnotowej. Komisja odrzuca tutaj jakąkolwiek analogię do rozwiązania przyjętego ww. w pkt 79 wyroku w sprawie Adams przeciwko Komisji z tego względu, że skarżące nie powołują się na naruszenie art. 287 WE, ale podnoszą wyłącznie bezprawne ujawnienie know-how, nie przedstawiając innego wyjaśnienia ani dowodu. Ponadto, w odróżnieniu do ww. sprawy Adams przeciwko Komisji, w niniejszej sprawie informacje zostały zebrane w ramach stosunków umownych, a nie w ramach przekazania dokumentów objętych tajemnicą.

112 Skarżące podnoszą, że biorąc pod uwagę harmonizację wspólnotową, która została dokonana w odniesieniu do ochrony oprogramowania z tytułu prawa autorskiego (dyrektywa 91/250), należy stwierdzić, że Sąd jest właściwy do oceny naruszenia przez Komisję prawa autorskiego do oprogramowania. Niniejsza sprawa nie może zatem być uzależniona od wykonania krajowego środka prawnego, który nie umożliwiałby uzyskania naprawienia szkody, w przeciwieństwie do sprawy, która doprowadziła do wydania ww. w pkt 52 postanowienia w sprawie Document Security Systems,

dotyczącej ochrony patentów. Chodzi o zapewnienie skutecznej ochrony prawnej skarżących. W odniesieniu do bezprawnego ujawnienia know-how skarżące podkreślają znaczenie ww. w pkt 79 wyroku w sprawie Adams przeciwko Komisji, który nadaje wymiar ogólnej zasady prawa obowiązkowi zachowania poufności, nałożonemu na Komisję i jej pracowników na podstawie art. 287 WE.

b) Ocena Sądu

113 Komisja powołuje się na ww. w pkt 52 postanowienie w sprawie Document Security Systems, by uzasadnić tezę, że Sąd nie posiada właściwości do orzekania w przedmiocie naruszenia prawa własności intelektualnej w ramach skargi odszkodowawczej.

114 Należy jednakże podnieść, że we wspomnianej sprawie Sąd odróżnił skargę w przedmiocie naruszenia prawa patentowego złożoną przez skarżącą od skargi odszkodowawczej sensu stricto. W ramach swoich żądań skarżąca wniosła bowiem do Sądu, by orzekł, że Europejski Bank Centralny (EBC) naruszył prawa przyznane spornym patentem, i zasądził od EBC odszkodowanie z tytułu naruszenia praw przyznanych spornym patentem (ww. w pkt 52 postanowienie w sprawie Document Security Systems, pkt 25). W odpowiedzi Sąd najpierw podniósł, że nie posiada właściwości do orzekania w sprawie skargi w przedmiocie naruszenia prawa patentowego (ww. w pkt 52 postanowienie w sprawie Document Security Systems, pkt 50–75). W odniesieniu do skargi odszkodowawczej sensu stricto Sąd wyraźnie wskazał, że jest właściwy do orzekania w jej przedmiocie na mocy postanowień art. 235 WE w związku z art. 288 akapit drugi WE (ww. w pkt 52 postanowienie w sprawie Document Security Systems, pkt 76). Ta skarga odszkodowawcza została jednak uznana za oczywiście

pozbawioną podstawy prawnej, ponieważ skarżąca nie przestawiła w tej sprawie żadnego dowodu, który mógłby dowieść bezprawności zachowania zarzucanego stronie pozwanej (ww. w pkt 52 postanowienie w sprawie Document Security Systems, pkt 80–82).

115 W rozpatrywanej sprawie należy podnieść, że pojęcie naruszenia prawa autorskiego jest przytoczone łącznie z pojęciem ochrony poufności know-how wyłącznie w celu zakwalifikowania zachowania Komisji jako bezprawnego w ramach skargi dotyczącej odpowiedzialności pozaumownej. Tej oceny bezprawnego charakteru rozpatrywanego zachowania dokonuje się w świetle ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich i nie wymaga ona wydania przez właściwy krajowy organ władzy wcześniejszej decyzji, jak to było w przypadku różnych spornych patentów w sprawie, która doprowadziła do wydania ww. w pkt 52 postanowienia w sprawie Document Security Systems. A zatem EBC wniósł skargi o unieważnienie w kilku państwach członkowskich i niektóre sądy, do których skargi zostały złożone, wypowiedziały się w przedmiocie tych skarg w pierwszej instancji i orzeczenia te – sprzeczne ze sobą, w zależności od tego, który sąd je wydał – były przedmiotem odwołań (ww. w pkt 52 postanowienie w sprawie Document Security Systems, pkt 21–24), co w żadnym razie nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

116 W konsekwencji, biorąc pod uwagę właściwość przyznaną Sądowi w art. 235 WE i art. 288 akapit drugi WE w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej i w braku krajowego środka prawnego umożliwiającego uzyskanie naprawienia szkody przez Komisję, rzekomo wyrządzonej skarżącym ze względu na podnoszone naruszenie prawa własności intelektualnej, należy stwierdzić, że nic nie stoi na przeszkodzie, by pojęcie naruszenia prawa własności intelektualnej użyte przez skarżące mogło być uwzględnione w celu zakwalifikowania zachowania Komisji jako bezprawnego w ramach skargi odszkodowawczej.

117 Pojęcie naruszenia prawa własności intelektualnej użyte przez skarżące w ramach niniejszej skargi odszkodowawczej interpretuje się tylko w świetle ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich, które są w odniesieniu do programów komputerowych powtarzane lub formułowane przez poszczególne dyrektywy

harmonizujące. Należy zatem oddalić zarzuty Komisji dotyczące niedopuszczalności skargi ze względu na brak właściwości Sądu do stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej w rozumieniu, jakie może być nadane temu pojęciu przez właściwy krajowy organ władzy państwa członkowskiego na podstawie prawa tego państwa.

B — *W przedmiocie pozostałych żądań*

118 Komisja podnosi, że szereg żądań przedstawionych przez skarżące jest niedopuszczalnych. Chodzi o żądania mające na celu, by Sąd nakazał natychmiastowe zaprzestanie naruszania przez Komisję prawa własności intelektualnej i ujawniania informacji, konfiskatę lub zniszczenie określonych danych informatycznych będących w posiadaniu Komisji i spółki Gosselies oraz publikację na koszt Komisji decyzji Sądu w wyspecjalizowanych gazetach i czasopismach, a także na wyspecjalizowanych stronach internetowych.

119 W tym zakresie Komisja odnosi się do utrwalonego orzecznictwa, zgodnie z którym również w przypadku spraw o odszkodowanie sąd wspólnotowy nie może, nie naruszając prerogatyw władzy administracyjnej, kierować do instytucji wspólnotowej nakazów (zob. wyrok Sądu z dnia 10 maja 2006 r. w sprawie T-279/03 Galileo International Technology i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1291, zwany dalej „wyrokiem w sprawie Galileo", pkt 60 i przytoczone tam orzecznictwo).

120 Należy przypomnieć, że art. 288 akapit drugi WE stanowi, że „[w] dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnota powinna naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi, wspólnymi dla praw państw członkowskich, szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji". Postanowienie to dotyczy zarówno wymogów odpowiedzialności pozaumownej, jak i sposobów wykonania

i zakresu prawa do uzyskania naprawienia szkody. Ponadto art. 235 WE przyznaje jurysdykcję Trybunałowi w sporach o naprawienie szkody, o których mowa w art. 288 akapit drugi WE.

121 Z tych dwóch postanowień – które w przeciwieństwie do art. 40 akapit pierwszy EWWiS, który przewidywał wyłącznie naprawienie szkody finansowej, nie wykluczają naprawienia szkody w naturze – wynika, że Trybunał jest właściwy do nałożenia na Wspólnotę obowiązku naprawienia szkody w każdej formie, która jest zgodna z ogólnymi zasadami wspólnymi dla praw państw członkowskich w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej, w tym w formie naprawienia szkody w naturze, jeśli okaże się ono zgodne z tymi zasadami, w stosownym przypadku w postaci nakazu podjęcia określonych działań lub ich zaprzestania (ww. w pkt 119 wyrok w sprawie Galileo, pkt 63).

122 W konsekwencji Wspólnota nie może być wykluczona co do zasady z zakresu stosowania odpowiedniego środka proceduralnego ze strony Trybunału, ponieważ Trybunał posiada wyłączną właściwość do orzekania w przedmiocie skargi o naprawienie szkody, którą można przypisać Wspólnocie (zob. co do środka nakazu w dziedzinie znaków towarowych ww. w pkt 119 wyrok w sprawie Galileo, pkt 67).

123 Naprawienie całości szkody rzekomo wyrządzonej w rozpatrywanej sprawie wymaga, by posiadacz prawa autorskiego uzyskał przywrócenie jego prawa w stanie nienaruszonym, a takie przywrócenie wymaga co najmniej, niezależnie od ewentualnego odszkodowania pieniężnego, bezzwłocznego zaprzestania naruszania jego prawa. To właśnie poprzez żądanie wydania w rozpatrywanej sprawie nakazu skarżące dążą do uzyskania zaprzestania naruszania przez Komisję ich praw autorskich (zob. podobnie ww. w pkt 119 wyrok w sprawie Galileo, pkt 71). Naprawienie całości szkody może także przyjąć formę konfiskaty lub zniszczenia wyniku naruszenia prawa własności intelektualnej lub publikacji decyzji Sądu na koszt Komisji.

124 W konsekwencji należy oddalić zarzuty Komisji dotyczące niedopuszczalności żądań nieodnoszących się do żądania wypłacenia odszkodowania za podnoszoną szkodę.

125 Z powyższych ustaleń wynika, że wszystkie podniesione wobec niniejszej skargi zarzuty niedopuszczalności należy oddalić.

II — *Co do istoty*

126 Powstanie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty w rozumieniu art. 288 akapit drugi WE jest uzależnione od łącznego spełnienia następujących przesłanek: bezprawności zarzucanego instytucji postępowania, rzeczywistego charakteru szkody i istnienia związku przyczynowego między zarzucanym postępowaniem a podnoszoną szkodą (wyroki Trybunału z dnia 29 września 1982 r. w sprawie 26/81 Oleifici Mediterranei przeciwko EWG, Rec. s. 3057, pkt 16; z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie C-243/05 Agraz i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. 10833, pkt 26).

A — *W przedmiocie praw, na które powołują się skarżące, i bezprawności zachowania Komisji*

127 Niezgodne z prawem zachowanie zarzucane instytucji musi polegać na wystarczająco istotnym naruszeniu normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom (wyrok Trybunału z dnia 4 lipca 2000 r. w sprawie C-352/98 P Bergaderm i Goupil przeciwko Komisji, Rec. s. I-5291, pkt 42). Jeżeli dana instytucja dysponuje znacznie ograniczoną swobodą uznania bądź nie ma takiej swobody, zwykłe naruszenie prawa wspólnotowego może być wystarczające do stwierdzenia wystąpienia wystarczająco istotnego naruszenia (ww. wyrok w sprawie Bergaderm i Goupil przeciwko Komisji, pkt 44).

128 Co do zasady skarżące podnoszą, że istnieje zasadnicze podobieństwo pomiędzy wersją Systran Unix, opracowaną przez grupę Systran w 1993 r., a wersją EC-Systran Unix, opracowaną przez Systran Luxembourg w celu zaspokojenia potrzeb Komisji od dnia 22 grudnia 1997 r. To duże podobieństwo umożliwia skarżącym sprzeciwienie się ujawnieniu osobie trzeciej bez ich zgody treści wersji EC-Systran Unix ze względu na prawa autorskie i know-how odnoszące się do wersji Systran Unix. Realizacja spornego przetargu prowadzi zatem do naruszenia praw autorskich i bezprawnego ujawnienia know-how grupy Systran, co może spowodować powstanie odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty.

129 Komisja podważa istnienie praw dochodzonych przez grupę Systran w odniesieniu do oprogramowania Systran. Utrzymuje, że jest posiadaczem praw własności intelektualnej koniecznych do podjęcia przez nią rozpatrywanych działań i że nie można jej zarzucać, że dokonała naruszenia prawa własności intelektualnej lub ujawnienia know-how stanowiącego naruszenie w rozumieniu art. 288 akapit drugi WE.

1. W przedmiocie porównania poszczególnych wersji oprogramowania Systran

a) Argumenty stron

130 Skarżące rozróżniają trzy części oprogramowania Systran, które wzajemnie ze sobą współdziałają, czyli główną część oprogramowania, programy językowe – zwane także „procedurami językowymi" – oraz słowniki. W tym kontekście skarżące podnoszą, że wersja Systran Unix jest dziełem pierwotnym, a wersja EC-Systran Unix jest dziełem pochodnym od tego dzieła pierwotnego. Porównanie tych dwóch wersji umożliwia w rzeczywistości stwierdzenie, iż są one niemalże identyczne lub co najmniej zasadniczo podobne. Skądinąd nie mogłoby być inaczej, ponieważ w celu

opracowania wersji EC-Systran Unix, w dniu 22 grudnia 1997 r., Systran Luxembourg powielił wersję Systran Unix, opracowaną przez Systran w 1993 r., aby zintegrować z nią słowniki wersji EC-Systran Mainframe.

131 Komisja powiela przedstawioną przez skarżące strukturę oprogramowania Systran, dodając funkcje, które łączą w szczególności interfejsy i narzędzia zarządzania słownikami. Wyjaśnia, że podstawowa część oprogramowania, programy językowe i słowniki, mają kod źródłowy, który powinien być skompilowany w języku maszyny. A zatem po dokonaniu interwencji w programach językowych programy te, a także podstawowa część oprogramowania powinny być ponownie skompilowane, jednakże ta podstawowa część oprogramowania nie jest modyfikowana w wyniku tej operacji. Zdaniem Komisji wzbogacenie programów językowych nie wymaga żadnej modyfikacji podstawowej części oprogramowania, struktury danych lub przygotowawczego materiału projektowego. Wymaga wyłącznie modyfikacji części językowej kodu źródłowego. Podobnie kodowanie słowników nie wymaga żadnej modyfikacji podstawowej części oprogramowania lub struktury danych systemu, tak że kod źródłowy i przygotowawczy materiał projektowy nie powinny być modyfikowane. Ponadto funkcjami są zasadniczo skrypty, których można używać jako takich bez modyfikacji.

132 W odpowiedzi na argument oparty na quasi-identyczności wersji Systran Unix i EC-Systran Unix Komisja podnosi, że wersja EC-Systran Unix nie została opracowania w oparciu o wersję Systran Unix, jak twierdzą skarżące, ale w oparciu o wersję wcześniejszą EC-Systran Mainframe. Termin „migracja" używany w umowach o migracji zawartych z Systran Luxembourg oznacza zatem, że zmienia się wyłącznie otoczenie informatycznie oprogramowania, a struktury logicznie są zachowane. Grupa Systran nie dostarczyła zatem „całkowicie nowej wersji systemu Systran dla środowiska Unix", jak podnoszą skarżące. W tym kontekście Komisja podkreśla, że wciąż posiada prawa nabyte na mocy umów dotyczących EC-Systran Mainframe.

133 W tym zakresie Komisja podnosi, że modyfikacje wniesione do wersji Systran Mainframe utworzonej przez WTC w wersji EC-Systran Mainframe, jakiej używa, nie dotyczyły wyłącznie słowników, regularnie wzbogacanych przez pracowników Komisji, ale także głównej części oprogramowania, a zwłaszcza procedur językowych. Zdaniem Komisji procedury językowe wersji Systran Mainframe, opracowanej przez WTC w latach 70., były w stadium embrionalnym i poświęciła ona wiele czasu oraz przeznaczyła wiele pieniędzy w celu ulepszenia tych procedur, aby spełniały one jej szczególne wymogi w wersji EC-Systran Mainframe. Wersja EC-Systran Mainframe obejmuje także procedury językowe opracowane specjalnie przez Komisję i dla niej [zob. notę techniczną z dnia 16 stycznia 2008 r. dyrekcji generalnej tłumaczeń Komisji (dalej „DGT"), dotyczącą „[p]owiązań pomiędzy EC-Systran Unix a EC-Systran Mainframe", zwaną dalej „pierwszą notą DGT"].

134 Komisja podnosi także, że o ile migracja została dokonana poprzez używanie programów językowych wersji Systran Unix w wersji EC-Systran Unix, nie można było uzyskać żadnego wyniku dla par językowych: grecki – francuski, angielski – grecki, hiszpański – francuski, francuski – niemiecki i kombinacji hiszpański – włoski – niderlandzki, ponieważ te kombinacje językowe nie istniały w wersji Systran Unix (zob. sprawozdanie Atos z dnia 4 maja 1998 r., „Wykonalność migracji EC-Systran i fuzji EC-Systran z systemem Systran", zwane dalej „sprawozdaniem z dnia 4 maja 1998 r.", s. 32). Ponadto ponieważ kody słowników wersji EC-Systran Mainframe były w znacznym stopniu niekompatybilne z programami językowymi wersji Systran Unix, programy językowe innych par językowych także powinny były być przedmiotem migracji, aby były zgodne ze specyfikacjami Komisji. W konsekwencji wszystkie programy językowe wersji EC-Systran Mainframe były konwertowane przez Systran Luxembourg za pomocą programu do konwersji Eurot i nie zostały zastąpione odpowiednimi elementami wersji Systran Unix. We wszystkich przypadkach słowniki używane przez Komisję wymagały powiązanych z nimi programów językowych i nie mogłyby być zatem ponownie użyte poprzez zwykłą integrację z wersją Systran Unix.

135 W tym kontekście Komisja utrzymuje, że wersja EC-Systran Unix została opracowana przez Systran Luxembourg w oparciu o migrację systemu EC-Systran Mainframe, którego podstawowa część oprogramowania została utworzona przez WTC, ale którego liczne elementy zostały zmodyfikowane na żądanie Komisji w ramach poszczególnych umów stanowiących, że udoskonalenia wniesione do niej są jej własnością. Migracja wersji EC-Systran Mainframe do wersji EC-Systran Unix powoduje, że ta ostatnia wersja nie jest tylko zwykłą wersją oprogramowania Systran Unix.

136 Ponadto w odniesieniu do poszczególnych podobieństw pomiędzy wersjami Systran Unix i EC-Systran Unix, które wynikają z porównania przeprowadzonego przez eksperta skarżących w dziedzinie informatyki H. Bitana (zwanego dalej „sprawozdaniem Bitana"), Komisja podnosi, że nie dowodzą one istnienia naruszenia lub naruszenia prawa własności intelektualnej z jej strony. Zdaniem Komisji ta quasi-identyczność dwóch rozpatrywanych wersji oprogramowania Systran umożliwia wyłącznie sformułowanie wniosku, po pierwsze, że grupa Systran użyła elementów swego już istniejącego systemu i że w związku z tym należy rozważyć, dlaczego trzeba było czterech lat pracy i kilkuset tysięcy euro, aby osiągnąć takie podobieństwo, a po drugie, że jest prawdopodobne, że grupa Systran wykorzystała udoskonalenia opracowane na rachunek Komisji, integrując je do swego własnego sprzedawanego systemu, podczas gdy zgodnie z poszczególnymi umowami o migracji nie posiada ona prawa do tych elementów. A zatem przeprowadzone porównanie jest od początku błędne, ponieważ wersje, jakie należało porównać, nie są wersjami, które posiadała grupa Systran, ale wersjami, które Systran opracowała na rachunek Komisji w ramach umów o migracji. Komisja zastrzega sobie możliwość bronienia swych praw w tym zakresie.

b) Ocena Sądu

137 Aby ustalić bezprawność zachowania Komisji, skarżące podnoszą, że wersja Systran Unix jest dziełem pierwotnym, a wersja EC-Systran Unix, co do której dopuszczono się naruszenia prawa autorskiego i ujawnienia know-how, jest dziełem pochodnym od tej wersji oprogramowania Systran. Dowód ten opiera się głównie na porównaniu

treści wersji Systran Unix i EC-Systran Unix przeprowadzonym przez H. Bitana, eksperta skarżących w dziedzinie informatyki, który jest doktorem nauk prawnych, inżynierem w dziedzinie telekomunikacji i informatyki, biegłym w dziedzinie informatyki zatwierdzonym przez Cour de cassation (Francja), biegłym przy sądzie administracyjnym i sądzie apelacyjnym w Paryżu (Francja) i wykładowcą na uniwersytecie Panthéon-Assas Paris-II.

138 Analiza danych przedstawionych przez skarżące w tym zakresie, co do których Komisji umożliwiono przedstawienie uwag, pozwala na sformułowanie trzech serii stwierdzeń faktycznych.

139 W pierwszym rzędzie należy podnieść, że strony zgadzają się co do stwierdzenia, że struktura oprogramowania Systran, niezależnie od tego, czy chodzi o wersję Systran Unix, czy też wersję EC-Systran Unix, może być rozłożona na kilka części (zob. sprawozdanie Bitana, notę techniczną przygotowaną przez H. Bitana, zwaną dalej „pierwszą notą techniczną Bitana" i drugą notę techniczną Bitana):

— podstawowa część oprogramowania, która kieruje wszystkimi procesami tłumaczenia za pomocą innych komponentów oprogramowania, których działanie ona kontroluje; podstawowa część oprogramowania obejmuje mechanizm zarządzania procesem tłumaczenia, struktury danych kompatybilnych z procedurami językowymi i słowniki, a także moduły wprowadzone podczas procesu tłumaczenia; łączy algorytmy zarządzania słownikami, algorytmy interpretacji „makr" używanych przez słowniki, filtry dla poszczególnych formatów dokumentów i segmentację zdań;

— programy językowe (zwane także „procedurami językowymi"), które składają się z analizy w kilku następujących po sobie etapach procedur homograficznych i leksykalnych, przesyłu języka źródłowego w kierunku języka docelowego i syntezy; te procedury składają się ze wszystkich zasad językowych używanych we wcześniej ustalonym porządku podczas procesu tłumaczenia; ich rolą jest modyfikacja

informacji zawartych w strefie analizy tworzonej przez podstawową część oprogramowania w procesie tłumaczenia;

— słowniki, które są bazami danych używanymi przez podstawową część oprogramowania, oraz programy językowe i funkcje, które obejmują między innymi interfejsy i narzędzia zarządzania słownikami; struktury danych używanych w słownikach zostały zdefiniowane w zasadach tłumaczenia, a także w podręcznikach do kodowania.

140 Należy także podnieść, że proces tłumaczenia, którym kieruje podstawowa część oprogramowania, składa się z trzech etapów, czyli przetwarzania wstępnego, które obejmuje filtrowanie dokumentu źródłowego, który ma być tłumaczony, podziału na zdania, sprawdzania w słownikach, różnorodnego wstępnego przetwarzania językowego i utworzenia „strefy analizy pierwotnej"; zastosowania procedur językowych w strefie analizy podzielonej na etapy (analiza, przesył i synteza) oraz przetwarzania końcowego umożliwiającego rekonstrukcję zdań i odzyskanie dokumentu przetłumaczonego w pierwotnym formacie.

141 Te wyjaśnienia dotyczące architektury i funkcjonowania oprogramowania Systran dotyczą zarówno wersji Systran Unix, jak i wersji EC-Systran Unix. Z powyższego wynika, że poszczególne części oprogramowania, nawet jeśli są częścią całości, niemniej jednak spełniają szczególną rolę w ramach tej całości. Należy w szczególności podkreślić wyjątkowość i znaczenie podstawowej części oprogramowania, która przygotowuje tekst źródłowy, filtrując go, dzieląc na zdania, następnie tworzy dla każdego zdania strefę analizy na podstawie informacji ze słownika. To w tej strefie funkcjonują procedury językowe.

142 W świetle tej struktury oprogramowania Systran, udowodnionej przez skarżące i niepodważonej przez Komisję, należy zbadać prawa, na które powołują się strony w odniesieniu do poszczególnych wersji oprogramowania Systran omawianego w rozpatrywanej sprawie.

143 W drugim rzędzie dane przedstawione przez skarżące w odniesieniu do wyników porównania wersji Systran Unix z wersją EC-Systran Unix, które są jedynymi wersjami przytoczonymi w celu stwierdzenia bezprawności zachowania zarzucanego Komisji, umożliwiają ustalenie znacznego podobieństwa pomiędzy dwoma wersjami oprogramowania Systran.

144 Główne ustalenia, których dokonano w sprawozdaniu Bitana w celu uzasadnienia tezy o istnieniu określonej identyczności lub co najmniej zasadniczego podobieństwa pomiędzy wersjami Systran Unix i EC-Systran Unix oprogramowania Systran, są bowiem następujące:

— w odniesieniu do struktur danych, co najmniej 72% struktur danych wersji Systran Unix i wersji EC-Systran Unix jest identycznych lub nieznacznie się różniących (zob. pkt 5 „Syntezy" i pkt 3.1 „Analizy porównawczej opisów struktur danych");

— w odniesieniu do podręczników do kodowania, większość kodów przedstawionych w podręczniku do kodowania wersji Systran Unix jest powielonych w wersji EC-Systran Unix (zob. pkt 5 „Syntezy" i pkt 3.2 „Analizy porównawczej opisów struktur danych");

— w odniesieniu do kodów źródłowych, podobieństwo pomiędzy podstawowymi częściami oprogramowania obydwu wersji oprogramowania Systran osiąga poziom 80–95%; inne podobieństwa istnieją na poziomie procedur językowych, przy czym duża część procedur wersji Systran Unix znajduje się w wersji EC-Systran Unix (zob. pkt 5 „Syntezy" i pkt 4 „Analizy porównawczej kodów źródłowych").

145 Te ustalenia faktyczne nie zostały podważane jako takie przez Komisję, która podnosi, po pierwsze, że wersja EC-Systran Unix jest dziełem pochodnym od wersji

EC-Systran Mainframe, a po drugie, że wersja Systran Unix jest dziełem, które obejmuje udoskonalenia należące do niej z tytułu wersji EC-Systran Mainframe, która sama jest pochodną Systran Mainframe lub wersji EC-Systran Unix (zob. pkt 132–136 powyżej i 150–157 poniżej).

146 Tym samym podczas rozprawy Komisja wskazała, że nie jest w stanie podważyć opinii H. Bitana, który w dokumentach załączonych do skargi przedstawił podobieństwa pomiędzy wersją Systran Unix a wersją EC-Systran Unix.

147 W konsekwencji w świetle dowodów przedstawionych przez skarżące i uwag sformułowanych w tym zakresie w toku postępowania (zob. pkt 137–146 powyżej) należy stwierdzić, że skarżące udowodniły w sposób wystarczający, że istnieje w rozpatrywanej sprawie znaczne podobieństwo pomiędzy wersjami Systran Unix i EC-Systran Unix i że mogą tym samym powoływać się na prawa grupy Systran do wersji Systran Unix, opracowanej w 1993 r. przez Systran, aby sprzeciwić się ujawnieniu osobie trzeciej bez ich zgody wersji pochodnej EC-Systran Unix, dostosowanej przez Systran Luxembourg w dniu 22 grudnia 1997 r. w celu zaspokojenia potrzeb Komisji.

148 Wniosek ten nie podważa praw, które Komisja może posiadać w odniesieniu do wersji pochodnej EC-Systran Unix z tytułu umów o migracji lub ze względu na fakt, iż utworzyła i rozbudowywała słowniki zaspakajające jej potrzeby językowe. Jego celem jest wyłącznie uznanie faktu, że skarżące przedstawiają dowód, iż niektóre elementy oprogramowania Systran, w szczególności 80–95% podstawowej części oprogramowania i duża część procedur językowych, zostały utworzone przez Systran i znajdują się w wersji Systran Unix sprzedawanej przez to przedsiębiorstwo, przy czym z akt sprawy nie wynika, by doszło do jakiegokolwiek zbycia tych elementów Komisji.

149 A zatem można stwierdzić, jak skądinąd wskazuje sprawozdanie Bitana, że aby opracować wersję EC-Systran Unix, Systran Luxembourg powieliła znaczną część wersji Systran Unix sprzedawanej przez Systran i zintegrowała z nią słowniki wersji EC-Systran Mainframe.

150 W celu podważenia tego wniosku Komisja podnosi, że wersja EC-Systran Unix w rzeczywistości jest tylko wynikiem migracji wcześniejszej wersji EC-Systran Mainframe z jednego środowiska informatycznego do innego. Argument ten został rozwinięty przez Komisję w pierwszej nocie DGT, której wnioski są zasadniczo następujące:

— „[s]prawozdania z działalności dowodzą, że EC-Systran Unix został opracowany w oparciu o EC-Systran Mainframe [tak], że oprogramowanie to było opracowywane od początku w oparciu o środki Komisji";

— „[s]ystem pierwotny [wersja Systran Mainframe] zaprojektowany przez WTC był stosunkowo prymitywny, na co wskazuje bardzo duża liczba modułów [i] programów, które Komisja musiała opracować za pomocą własnych środków, aby zaspokoić oczekiwania jakościowe";

— „[t]ym łatwiej było Systran [...] zaproponować Komisji jej migrujący system podstawowy [czyli wersję Systran Unix], że ten system migrujący zawierał już określone elementy szczególne EC-Systran Mainframe uzyskane w wyniku wcześniejszej współpracy i udoskonaleń opracowanych w latach 1993/1994, dacie w której Systran SI rozpoczęła proces migracji EC-Systran Mainframe na rachunek Komisji".

151 Zdaniem Komisji, biorąc pod uwagę podnoszone powiązanie pomiędzy wersjami EC-Systran Mainframe i EC-Systran Unix, należy stwierdzić, że prawa nabyte na mocy umów dotyczących EC-Systran Mainframe nadal do niej należą. Ponadto w odniesieniu do podobieństw zaobserwowanych przez H. Bitana co do wersji Systran Unix i EC-Systran Unix Komisja utrzymuje, że dowodzą one co do zasady, że jest

prawdopodobne, iż grupa Systran używała udoskonaleń opracowanych dla Komisji w ramach wersji EC-Systran Mainframe i EC-Systran Unix w celu zintegrowania ich z wersją Systran Unix.

152 Ta argumentacja Komisji oznacza zaprzeczenie, jakoby grupa Systran posiadała jakiekolwiek prawo do oprogramowania Systran, niezależnie od tego, czy chodzi o wersję Systran Mainframe nabytą od grupy WTC i jej twórcy, czy też wersję Systran Unix, opracowaną i sprzedawaną przez grupę Systran kilka lat przed wprowadzeniem wersji EC-Systran Unix przez grupę Systran, aby zaspokoić potrzeby Komisji w związku z faktem, że wersja EC-Systran Mainframe stała się przestarzała.

153 Jak już wskazano podczas badania właściwości Sądu do rozpoznania niniejszej skargi (zob. pkt 70–77 powyżej), argumentacja Komisji oparta jest na stwierdzeniach ogólnych i niewystarczająco precyzyjnych w świetle właściwości oprogramowania i sprawozdań z ekspertyzy prawnej i technicznej, przedstawionych przez skarżące.

154 W swej argumentacji Komisja bowiem przedstawia zasadniczo rolę, jaką pełnią jej służby we wprowadzaniu słowników używanych przez wersję EC-Systran Mainframe i wersję EC-Systran Unix, która nie jest podważana przez skarżące, i w mniejszym stopniu wpływ, jaki jej służby mogły mieć na wprowadzenie określonych procedur językowych wersji EC-Systran Unix. Zakres prac wykonanych przez Systran w odniesieniu do podstawowej części oprogramowania i dużej części procedur językowych jest utajniony przez Komisję, która nie przytacza nigdy praw, które może z tego wywieść grupa Systran. Tymczasem, jak podniesiono w pkt 147 powyżej, skarżące dowodzą w sposób wystarczający, z jakiego tytułu mogą one powoływać się na prawa do wersji EC-Systran Unix ze względu na opracowanie i sprzedaż wcześniejszej wersji Systran Unix.

155 Poza tym mimo wyraźnego żądania Sądu w tym zakresie, Komisja nigdy nie była w stanie przedstawić dowodów technicznych prowadzących do ustalenia, dlaczego grupa Systran nie może powoływać się na prawa autorskie w odniesieniu do wersji Systran Unix oprogramowania Systran lub takiego czy innego elementu informatycznego, który składa się na program lub stanowi jego operacyjny kod źródłowy (w szczególności do elementów odnoszących się do podstawowej części oprogramowania podstawowego i programów językowych oprogramowania). Podczas rozprawy Komisja także przyznała, że nie jest w stanie przedstawić dowodów umożliwiających zidentyfikowanie, w odniesieniu do jakich elementów Systran Unix może powoływać się na prawo własności ze względu na umowy zawarte z grupą Systran dotyczące wersji Systran Mainframe. Argumentacja Komisji w tym zakresie (zob. pkt 136 powyżej) nie może być uwzględniona przez Sąd.

156 Ponadto także podczas rozprawy i w związku z drugą opinią Sirinellego i drugą notą techniczną Bitana, H. Bitan podniósł, że w każdym razie wersje Systran Unix i Systran Mainframe są całkowicie różne ze względu na zastosowanie innego języka. Poza faktem, że powiązanie podnoszone w pierwszej nocie DGT nie pozwala na ustalenie, dlaczego skarżące nie mogą dochodzić praw w odniesieniu do wersji EC-Systran Mainframe z tytułu praw, jakie posiadają w odniesieniu do wersji Systran Mainframe (kwestia ta nie jest przedmiotem niniejszej skargi), to powiązaniu temu przeczą znaczne różnice, jakie istnieją na płaszczyźnie informatycznej pomiędzy wersjami oprogramowania Systran funkcjonującymi w środowisku Mainframe, które z biegiem czasu stało się przestarzałe, a wersjami tego oprogramowania dostosowanymi do nowych środowisk informatycznych Unix i Windows, w odniesieniu do których nie można podważyć, że grupa Systran jest twórcą pierwotnej wersji, Systran Unix. Ta wersja jest skądinąd znacznie wcześniejsza od wersji EC-Systran Unix wprowadzonej przez Systran Luxembourg na potrzeby Komisji w dniu 22 grudnia 1997 r., w przeciwieństwie do tego, co można wywieść z pierwszej noty DGT, w której błędnie odwołano się do lat „1993/1994, daty w której Systran [Software, Inc.] uruchomiła proces migracji EC-Systran Mainframe na rzecz Komisji" (zob. pkt 150 powyżej).

157 W konsekwencji wniosek przedstawiony w pkt 147 powyżej nie jest w żaden sposób podważony przez argumentację Komisji opartą na powiązaniu wersji EC-Systran Unix z wersją EC-Systran Mainframe lub podnoszone modyfikacje wprowadzone do wersji Systran Unix w związku z wprowadzeniem wersji EC-Systran Mainframe.

2. W przedmiocie bezprawności zachowania Komisji

158 Bezprawne zachowanie zarzucane Komisji polega na przyznaniu sobie prawa do zlecenia realizacji prac, wskazanych w ogłoszeniu o przetargu, które mogą modyfikować lub doprowadzić do ujawnienia elementów wersji Systran Unix powielonych w wersji EC-Systran Unix oprogramowania Systran, chronionych przez prawo autorskie lub know-how grupy Systran, przy czym Systran nie zbyła na rzecz Komisji własności tych elementów na mocy umowy ani nie udzieliła jej zgody na przeprowadzenie takich prac.

a) Argumenty stron

W przedmiocie naruszenia prawa autorskiego

159 W odniesieniu do naruszenia prawa autorskiego skarżące podnoszą, że identyczność lub podobieństwa przedstawione w sprawozdaniu Bitana dotyczą elementów chronionych w tego tytułu, czyli struktury i kodów źródłowych oprogramowania Systran. Wersja EC-Systran Unix jest zatem dziełem pochodnym wersji Systran Unix, czyli dziełem zależnym od systemu Systran. W konsekwencji autor pierwszego dzieła, grupa Systran, może sprzeciwić się każdej modyfikacji dzieła pochodnego, na które nie wyraził zgody. Powierzając osobie trzeciej prace mające na celu modyfikację

wersji EC-Systran Unix opracowanej przez Systran Luxembourg, Komisja dopuściła się zatem naruszenia prawa własności intelektualnej, ponieważ nie miała prawa do modyfikowania tego oprogramowania bez uzyskania wcześniejszej zgody grupy Systran. W celu ustalenia ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich mających zastosowanie w tej dziedzinie skarżące podkreślają, że naruszenie prawa własności intelektualnej jest karane przez wszystkie państwa członkowskie i uznane za delikt, quasi-delikt lub co najmniej naruszenie, które może prowadzić do naprawienia szkód wyrządzonych przez instytucje.

160 Zgodnie bowiem z art. 4 dyrektywy 91/250, którą państwa członkowskie miały obowiązek transponować do dnia 1 stycznia 1993 r., autor oprogramowania posiada „prawo do wykonywania lub zezwalania na: a) trwałe lub czasowe powielanie programu komputerowego jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie, częściowo lub w całości […]; b) translację, adaptację, porządkowanie i jakiekolwiek inne modyfikacje programu komputerowego i powielenie wyników tych działań". Dopuszczenie się jednego z tych czynów bez zgody autora stanowi naruszenie prawa własności intelektualnej. W dyrektywie tej podkreślono także, że programy komputerowe są chronione przez prawo autorskie jako dzieło w rozumieniu konwencji berneńskiej. Odesłanie do konwencji berneńskiej, której stronami było wszystkie piętnaście państw członkowskich w momencie wydania dyrektywy 91/250, umożliwia zatem zdefiniowanie prawa autorskiego poprzez odniesienie do już istniejących wspólnych zasad.

161 W prawie francuskim, które jest prawem mającym zastosowanie do Systran, która opracowała i sprzedaje wersję Systran Unix, dyrektywa 91/250 została transponowana na mocy ustawy nr 94-361 z dnia 10 maja 1994 r. loi portant mise en oeuvre de la directive 91/250 et modifiant le code de la propriété intellectuelle [ustawy w sprawie wprowadzenia w życie dyrektywy 91/250 i zmieniającej kodeks własności intelektualnej] (JORF z dnia 11 maja 1994 r., s. 6863), skodyfikowanej we francuskim code de la propriété intellectuelle [kodeksie własności intelektualnej]. Autor oprogramowania korzysta z praw autorskich przynależnych do tego oprogramowania z zastrzeżeniem jego oryginalności i może chronić swoje oprogramowanie w ramach skargi w przedmiocie naruszenia prawa własności intelektualnej. Artykuł L 122-6 tego kodeksu

przewiduje zatem, że „prawo do eksploatowania należące do autora oprogramowania obejmuje prawo do wykonywania i wydawania zgody [po pierwsze] na trwałe lub czasowe powielanie oprogramowania jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie, częściowo lub w całości [po drugie] translację, adaptację, porządkowanie i jakiekolwiek inne modyfikacje oprogramowania i powielanie wyników tych działań". A zatem działania wymagające uzyskania zgody autora oprogramowania i dokonywane bez jego zgody stanowią naruszenia prawa własności intelektualnej. Dyrektywa 91/250 została także transponowana w pozostałych państwach członkowskich, jak Luksemburg (loi du 18 avril 2001 sur les droits d'auteur, les droits voisins et les bases de donnée [ustawą z dnia 18 kwietnia 2001 r. o prawach autorskich, prawach pokrewnych i bazach danych], *Mémorial A* 2001, s. 1042, zwaną dalej „luksemburską ustawą o prawach autorskich", w szczególności art. 3) i Belgia (loi du 30 juin 1994 transposant en droit belge la directive européenne du 14 mai 1991 concernant la protection juridique des programmes d'ordinateur [ustawą z dnia 30 czerwca 1994 r. transponującą do prawa belgijskiego europejską dyrektywę z dnia 14 maja 1991 r. w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych], *Moniteur belge* z dnia 27 lipca 1994 r., s. 19315, zwaną dalej „belgijską ustawą o programach komputerowych").

162 W odpowiedzi na ten argument oparty na konieczności wykazania, że grupa Systran jest posiadaczem przytoczonych praw, skarżące podnoszą, że Komisja wymaga takiego dowodu, mimo licznych umów, jakie mogła zawrzeć, w których przypomniano, że spółki grupy Systran są jedynymi posiadaczami tych praw, i mimo ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich mających zastosowanie w tej dziedzinie – które przypomniano w opiniach profesora Sirinellego, zatytułowanych „Analiza wymogów dotyczących dopuszczalności skargi w przedmiocie naruszenia prawa własności intelektualnej wniesionej przez osobę prawną" (zwana dalej „pierwszą opinią Sirinellego") i „Dostęp oprogramowania przepisanego do ochrony przez prawo autorskie" (zwana dalej drugą opinia Sirinellego) – zwłaszcza w odniesieniu do teorii pozoru prawnego, która pozwala pozornemu posiadaczowi prawa wystąpić z pozwem, przy czym naruszający nie może wymagać przedstawienia łańcucha umów zbycia lub powołać się na niedopuszczalność opartą na jakiejkolwiek wątpliwości dotyczącej posiadacza praw. Komisja zatem w złej wierze wymaga dowodu własności oprogramowań w celu uniknięcia skazania za naruszenie prawa własności intelektualnej.

163 Jest to ponadto argument powszechnie powoływany przez naruszających prawo własności intelektualnej, powtórzony w niniejszej sprawie przez Komisję, która próbuje zwolnić się od odpowiedzialności, twierdząc, że grupa Systran nie przedstawiła dowodu, że jest posiadaczem praw do wersji Systran Unix oprogramowania Systran i wersji EC-Systran Unix, która jest jej pochodną. Tymczasem w prawie francuskim, mającym zastosowanie do Systran, i w prawie belgijskim, powoływanym przez Komisję, obrona praw autorskich oparta jest na domniemaniu bycia posiadaczem praw,

zgodnie z którym domniemywa się, że osoba, która eksploatuje dzieło, jest posiadaczem dzieła. W tej dziedzinie w orzecznictwie francuskim z tego domniemania wywodzi się, że osoba prawna, która składa skargę w przedmiocie naruszenia prawa własności intelektualnej, jest co do zasady zwolniona z dostarczenia dowodu pełnego łańcucha umów zbycia, począwszy od autora, osoby fizycznej, pierwotnego posiadacza prawa, aż do ostatniego posiadacza, podczas gdy naruszający nie może w żadnym razie powoływać się w obronie na ewentualny brak dowodu dotyczącego łańcucha umów zbycia. Bardzo podobne rozwiązanie zostało przyjęte w prawie belgijskim, w którym określono, że z domniemania ustanowionego w art. 6 akapit drugi ustawy z dnia 30 czerwca 1994 r. [loi relative au droit d'auteur et aux droits voisins [o prawach autorskich i prawach pokrewnych] (*Moniteur belge* z dnia 27 lipca 1994 r., s. 19297, zwanej dalej „belgijską ustawą o prawie autorskim"), zgodnie z którym „z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego domniemywa się, że autorem jest każdy, kogo nazwisko lub logo umożliwiające jego identyfikację znajdują się na dziele", może skorzystać osoba prawna, której nazwa znajduje się na dziele. Prawo wspólnotowe zawiera takie samo domniemanie. Artykuł 5 dyrektywy 2004/48 zatytułowany „Domniemanie autorstwa lub własności", wskazuje:

„Do celów stosowania środków, procedur i środków naprawczych przewidzianych w niniejszej dyrektywie:

a) umieszczenie nazwiska twórcy na utworze w sposób zwyczajowo przyjęty wystarcza twórcy utworu literackiego lub artystycznego, w przypadku braku dowodu przeciwnego, do uznania go za twórcę tego utworu i w konsekwencji uprawnia go do wszczynania postępowania w sprawie naruszenia;

b) [przepis] lit. a) stosuje się mutatis mutandis do właścicieli praw pokrewnych w odniesieniu do przedmiotów ich ochrony".

164 Systran może zatem wszcząć postępowanie, chyba że Komisja przedstawi dowód, iż spółka ta nie jest posiadaczem praw. Tymczasem Komisja dotychczas ograniczyła się

do prób przerzucenia ciężaru dowodu na skarżące i można już stwierdzić, że Komisja nie przedstawi już tego dowodu, ponieważ Systran jest niepodważalnym użytkownikiem rozpatrywanego dzieła, a Komisja zawsze ją uznawała za użytkownika. Domniemywa się zatem, że osoba prawna, która użytkuje dzieło, jest posiadaczem praw, co umożliwia jej działanie co do istoty przeciwko osobom trzecim, naruszającym jej prawa. To domniemanie ma zastosowanie niezależnie od charakteru rozpatrywanego dzieła lub liczby autorów, których to dotyczy. Liczy się tylko użytkowanie przez powoda, o ile nie zostało ono podważone przez autora lub autorów. Profesor Sirinelli wyjaśnia, że istnieje „prawdziwa zasada materialna, zgodnie z którą osoba eksploatująca dzieło zasługuje na ochronę tylko ze względu na tę eksploatację". Tymczasem nie ulega wątpliwości, że Systran jest posiadaczem wersji Systran Unix oprogramowania Systran: Systran przyznała licencje na tę wersję oprogramowania Systran Unix głównym portalom internetowym i sprzedaje je licznym przedsiębiorstwom wielonarodowym, dużym sklepom i w katalogach sprzedaży korespondencyjnej. Systran jest także posiadaczem znaków towarowych SYSTRAN i nazw domeny „systran", której używa na całym świecie. Liczne artykuły i publikacje potwierdzają także publicznie potwierdzone i dowiedzione przez grupę Systran posiadanie. Skarżące powołują się w szczególności na fakt, że członek Komisji odpowiedzialny za sprawy społeczeństwa informacyjnego przyznał Systran w Hadze (Niderlandy) w 2005 r. nagrodę „European IST Prize". Grupa Systran, która zachowuje się jak posiadacz zarówno dzieła, jak i jego nazwy, słusznie zatem wszczęła przez Sądem postępowanie przeciwko naruszającemu. Ponadto oprogramowanie używane przez Komisję jest identyfikowane nazwą „EC-Systran Unix", co pozwala na ustalenie roli odgrywanej przez Systran w tym zakresie.

165 Niezależnie od ww. argumentów i w celu wyeliminowania jakichkolwiek ewentualnych wątpliwości skarżące dążą do wykazania, być może zbędnie, że grupa Systran jest niepodważalnym posiadaczem praw własności intelektualnej do wersji Systran Mainframe i Systran Unix oprogramowania Systran i jest historycznie uznana jako taka przez Komisję.

166 W odniesieniu do wersji Systran Mainframe skarżące utrzymują, że grupa Systran jest posiadaczem praw do tej wersji, ponieważ nabyła je od spółki Gachot, która

wstąpiła w prawa P. Tomy, wynalazcy i autora oprogramowania pierwotnego, oraz od spółek, które eksploatowały to oprogramowanie. Ponadto Systran w sposób niepodważalny jest posiadaczem praw własności intelektualnej do wszystkich wersji oprogramowania Systran Mainframe, w tym EC-Systran Mainframe. Zbycia i przekazania praw własności intelektualnej można bowiem dokonać wyłącznie na piśmie i w razie wątpliwości interpretuje się je na korzyść autora poprzez zastosowanie zasady wykładni zawężającej. Tymczasem choć wykazano, że Systran nabyła prawa od samego autora oprogramowania, P. Tomy, nigdy nie zbyła ich Komisji, niezależnie od umów, na które się ona powołuje wyłącznie w celu wywarcia wrażenia, że nie jest naruszającym. Skarżące nie rozumieją, w jakim celu Komisja powołuje się na umowy dotyczące użytkowania oprogramowania, zawarte ze spółkami trzecimi, które nie są skuteczne wobec Systran i nie mogą w konsekwencji prowadzić do jakiegokolwiek zbycia praw własności intelektualnej na rzecz Komisji. W odniesieniu do umów zawartych z Systran lub ze spółkami, w których prawa ona wstąpiła, chodzi wyłącznie o umowy dotyczące licencji na użytkowanie i świadczenie usług. Żadna nie prowadzi do zbycia, przeniesienia lub przekazania praw własności intelektualnej na rzecz Komisji.

167 Na przykład pierwotna umowa przyznawała Komisji wyłącznie prawo użytkowania (art. 4) zarówno istniejącego systemu, jak i ewentualnych udoskonaleń. Zgodnie bowiem z prawem luksemburskim mającym zastosowanie do tej umowy, zgodnym w tym zakresie z prawem francuskim i belgijskim, zbycie lub przekazanie praw własności dowodzi się wobec autora na piśmie i interpretuje się je ściśle na jego korzyść. Tymczasem umowa ta nie zawiera żadnej klauzuli, która mogłaby, w sposób ścisły lub szeroki, być interpretowana jako zbycie praw. W konsekwencji nie przyznaje ona Komisji żadnego prawa własności intelektualnej do oprogramowania Systran, w tym w jego wersji EC-Systran Mainframe, z wyjątkiem słowników opracowanych przez Komisję.

168 Podobnie umowa o współpracy nie przewiduje żadnego zbycia praw własności intelektualnej na rzecz Komisji. Umowa ta wydaje się mieć dla niej szczególne znaczenie, chociaż została przez nią samą rozwiązana w 1991 r. W przeciwieństwie do tego, co

twierdzi Komisja, która upatruje w niej źródło swych podnoszonych praw własności intelektualnej do oprogramowania Systran Mainframe, umowa ta przewiduje, że Komisja korzysta z licencji na użytkowanie i nie przenosząc żadnych praw, wyjaśnia, że prawa każdej ze stron w dniu podpisania umów są zagwarantowane i chronione. W uwagach wstępnych do tej umowy o współpracy wskazano bowiem:

„2. W dniu 22 września 1975 r. Komisja zawarła ze spółką WTC umowę dotyczącą użytkowania systemu Systran przez Komisję i opracowania tego systemu przez WTC.

[…]

5. Strony stwierdzają zatem, że Komisja posiada licencje na użytkowanie systemu podstawowego […]".

169 W art. 4 umowy o współpracy przypomniano także, że prawa każdej strony w dniu podpisania umowy są zagwarantowane. Tymczasem Komisja nie posiada ich w odniesieniu do oprogramowania Systran Mainframe. Komisja nie może zatem powoływać się na jakiekolwiek zbycie praw własności intelektualnej do oprogramowania Systran Mainframe na jej rzecz, nawet jeśli zostały jej przyznane prawa do słowników, które opracowała (ust. 6 uwag wstępnych do umowy o współpracy). Prawa te w żaden sposób nie wpływają na fakt, że Systran jest autorem, ani nie naruszają jej praw do oprogramowania Systran Mainframe (lub wersji EC-Systran Mainframe), a w szczególności jego podstawowej części. W załączniku I do umowy o współpracy uznano, że WTC, Gachot i Systran są autorami. Po wygaśnięciu tej umowy, jak skądinąd większości umów, Komisji przyznano prawo do użytkowania i sublicencjonowania wyłącznie na terytorium wspólnotowym oprogramowania w wersji bardziej rozwiniętej

(zob. art. 5 umowy o współpracy, w którym wyraźnie wskazano, że Komisja posiada „prawo użytkowania"). Komisja na próżno powołuje się na klauzulę o rozwiązaniu umowy o współpracy. Ponadto nawet poprzez zastosowanie ogólnych zasad prawa mających zastosowanie w całej Wspólnocie klauzuli umownych nie można interpretować w sposób rozszerzający. Układ rozpatrywanej klauzuli jest jasny: przez trzy lata zagwarantowane jest prawo do użytkowania, o którym mowa w art. 5. W okresie tych trzech lat nowe rozwiązania lub ulepszenia mogą być wprowadzone przez Komisję (art. 4 umowy o współpracy). Po upływie tych trzech lat Komisja może użytkować oprogramowanie EC-Systran Mainframe w stanie, jaki osiągnęło ono w tym dniu. Komisja może zatem po upływie tego terminu posiadać wyłącznie prawo użytkowania. Ponadto wykładnia zawężająca przekazania praw własności, także w prawie belgijskim, pozwala na stwierdzenie, że Komisja nie nabyła żadnego prawa własności intelektualnej do oprogramowania Systran Mainframe po wygaśnięciu umowy o współpracy.

170 A zatem na rzecz Komisji nie zostało dokonane żadne zbycie praw własności intelektualnej ani do oprogramowania Systran Mainframe, ani do pierwotnego pomysłu oraz opracowania, na których ono się opiera, ani do przygotowawczego materiału projektowego, ani do struktur danych, a tym bardziej do podstawowej części oprogramowania. Skarżące wyjaśniają, że wyżej przedstawione argumenty, mające na celu ustalenie, że Systran jest posiadaczem praw własności intelektualnej do wersji Systran Mainframe oprogramowania Systran, zostały przytoczone wyłącznie, by odpowiedzieć na argumentację Komisji, która jest pozbawiona jakiegokolwiek znaczenia dla wyniku sporu, ponieważ naruszenie prawa do oprogramowania dotyczy wersji Systran Unix, a nie wersji Systran Mainframe.

171 W odniesieniu do wersji Systran Unix skarżące utrzymują, że Komisja nie może dochodzić żadnego prawa własności intelektualnej do tej wersji oprogramowania Systran. Wersja Systran Unix została bowiem utworzona na żądanie Systran przez jej spółkę zależną w 100%, Systran Software (odpowiedź Systran na zaproszenie do składania ofert). Wersja Systran Unix jest nową wersją oprogramowania Systran, różną od wersji Systran Mainframe, która stała się przestarzała. Grupa Systran jest jedynym

posiadaczem praw do wersji Systran Mainframe i do jej podstawowej części oprogramowania, jako deweloper wersji Systran Unix, ze względu na pełne i nieograniczone posiadanie tego nowego oprogramowania i jego podstawowej części, jak to zostało wykazane przez profesora Sirinellego.

172 Dopiero po utworzeniu i wprowadzeniu do obrotu nowego oprogramowania Systran Unix zostały zawarte umowy o migracji pomiędzy Systran Luxembourg a Komisją. Umowy te przewidują zastąpienie wersji EC-Systran Mainframe przez wersję Systran Unix, której oryginalność i nowy charakter zostały wykazane, i migrację słowników Komisji, aby umożliwić ich funkcjonowanie z tą nową wersją. Wynika to skądinąd ze sprawozdania Bitana, ponieważ wersja EC-Systran Unix ma taką samą podstawową część oprogramowania jak oprogramowanie Systran Unix, gdyż obydwie podstawowe części oprogramowania są podobne w 85%. W przeciwieństwie do tego, co twierdzi Komisja, wersja EC-Systran Unix jest zatem tylko zwykłą wersją oprogramowania Systran Unix obejmującą słowniki opracowane przez Komisję, będące przedmiotem migracji w ramach umów o migracji, a nie wynikiem migracji oprogramowania EC-Systran Mainframe, które stało się przestarzałe. A zatem mimo że Komisja posiada prawa w odniesieniu do słowników, które opracowała, nie posiada ona żadnego prawa do oprogramowania Systran Unix, istniejącego przed zawarciem umów o migracji.

173 Ponadto umowy te, nie bardziej niż poprzednie, nie powodowały przekazania żadnych praw własności intelektualnej do oprogramowania Systran Unix na rzecz Komisji. Skądinąd zostały one zawarte z Systran Luxembourg, która nie posiadała żadnego prawa do oprogramowania Systran Unix, a nie z Systran, która jest jedynym posiadaczem tych praw. Ponadto przewidują one wyraźnie zagwarantowanie istniejących wcześniej praw własności intelektualnej, w tym oczywiście praw autorskich Systran do oprogramowania Systran Unix. Nawet jeśli należy przyjąć tezę Komisji dotyczącą migracji wersji EC-Systran Mainframe, posiadałaby ona prawo pochodne, które w żadnym wypadku nie umożliwia jej dokonania modyfikacji w oprogramowaniu

EC-Systran Unix bez zgody Systran. A zatem nawet w takim przypadku Komisja dopuściła się naruszenia prawa własności intelektualnej, przeprowadzając prace przewidziane w przetargu lub zlecając wykonanie takich prac.

174 Skarżące twierdzą, że są zaskoczone i zaszokowane stanowiskiem Komisji, zwłaszcza dlatego, że instytucje uczyniły z walki z naruszeniami prawa własności intelektualnej swój pokazowy cel i priorytet, podejmując wszelkiego rodzaju inicjatywy i środki oraz wprowadzając regulacje umożliwiające skuteczną walkę z tą plagą, a następnie w niniejszej sprawie, ponieważ Komisja zawsze bardzo dobrze wiedziała, że grupa Systran jest bezspornym posiadaczem praw do oprogramowań Systran, a w szczególności do oprogramowania Systran Unix. Zawarła także wiele umów licencyjnych, które wykazują, że była przekonana, iż Systran jest posiadaczem praw. Poza tym zawsze była poinformowana, że Systran jest posiadaczem praw własności intelektualnej zarówno do oprogramowania Systran Mainframe, jak i oprogramowania Systran Unix, a także o tym, że to ostatnie było wcześniejsze, jak to wynika z:

— wymiany pism z dnia 27 stycznia i 5 lutego 1987 r. pomiędzy dyrektorem DG „Telekomunikacja, przemysł informacyjny i innowacje" a J. Gachotem;

— sprawozdania z dnia 4 maja 1998 r., w którym podkreślono innowacyjny charakter oprogramowania Systran Unix opracowanego przez Systran; w odniesieniu w szczególności do podstawowej części oprogramowania w sprawozdaniu z dnia 4 maja 1998 r. wyjaśniono, że „[w]szystkie programy systemu zostały ponownie stworzone lub przepisane w języku C";

— odpowiedzi na zaproszenie do składania ofert przedstawione przez Komisję w 1997 r. w celu zawarcia umów migracji, z której wynika, że była ona w pełni poinformowana o pochodzeniu praw Systran, których wtedy nie podważała, i o tym, że oprogramowanie Systran Unix było wcześniejsze.

175 Ponadto Komisja wielokrotnie uznała własność Systran zarówno w odniesieniu do wersji Systran Mainframe, jak i wersji Systran Unix, a także fakt, że wersja ta istniała przed wersją EC-Systran Unix, co wynika z:

— faksu skierowanego do spółki Gachot w dniu 5 marca 1987 r., w którym Komisja pisze:

— „[G]rupa Systran jest właścicielem oprogramowań podstawowych, a prawa użytkowania Komisji dotyczące jej dziewięciu nowych [par] językowych posiadają tylko instytucje wspólnotowe i oficjalne organy państw członkowskich. Komisja jest natomiast właścicielem leksykonów, które wprowadziła w 1975 r.";

— sprawozdania Carpentiera z Komisji doradczej ds. zakupów i zamówień;

— sprawozdania J. Beavena, które dowodzi, że oprogramowanie Systran Unix istniało przed wersją EC-Systran Unix i że Komisja dążyła do odnowienia stosunków handlowych z Systran, aby korzystać z innowacji wniesionych przez oprogramowanie Systran Unix oraz aby zastąpić przestarzałe oprogramowania nowymi;

— załącznika technicznego II do drugiej, trzeciej i czwartej umowy o migracji, który przedstawia ogólne podejście do migracji i potwierdza, że Komisja wiedziała, że oprogramowanie Systran Unix istniało wcześniej, oraz że to właśnie to oprogramowanie umożliwiło opracowanie wersji EC-Systran Unix;

— ugody zawartej przez Systran z Komisją, w odniesieniu do której należy podkreślić: po pierwsze, Komisja, z naruszeniem umowy pierwotnej, ponieważ nie wypłaciła Systran żadnego wynagrodzenia, do czego była zobowiązana, uznała za konieczne nawiązanie rozmów z Systran i zawarła z nią ugodę za pomocą wymiany pism z dnia 19 i 22 grudnia 1997 r., w których dyrektor generalny DGT wyjaśnia, że chodzi o „skorzystanie w jak największym zakresie z pracy wykonywanej od 20 lat przez Komisję na rzecz opracowania słowników specjalnie dostosowanych do administracyjnego i technicznego języka dokumentów Komisji"; ta wykonana w ostatnich 20 latach praca jest jedyną, wobec której może przedstawiać roszczenia, gdyż jej prawa do samego oprogramowania Systran Mainframe nie istnieją; po drugie, dyrektor generalny DGT domaga się od Systran, aby zobowiązała się do „nieprzedstawiania żadnych roszczeń pieniężnych wynikających z wykonania umów zawartych pomiędzy grupą Systran a Komisją"; tymczasem roszczenia pieniężne Systran polegały wtedy właśnie na opłatach należnych z tytułu jej prawa autorskiego do wersji Systran Mainframe; po trzecie, dyrektor generalny DGT zwrócił się nawet o wydanie zgody na używanie nazwy Systran, uznając w ten sposób, że Systran jest autorem; Systran wydała Komisji zgodę na używanie nazwy Systran w odniesieniu do „systemu zautomatyzowanego tłumaczenia pochodzącego od pierwotnego systemu Systran", potwierdziła swą zgodę na używanie przez Komisję jej oprogramowania, zrzekła się roszczeń pieniężnych dotyczących naruszeń dawnych umów i wyjaśniła:

„[N]ie sprzeciwiamy się co do zasady opublikowaniu niektórych części słowników wersji Systran używanej przez Komisję. Niemniej jednak należy zadbać o to, by elementy przynależące do systemu Systran nie zostały publicznie ujawnione".

176 Skarżące podnoszą zatem, że Komisja nie może obecnie udawać, że nie znała zakresu ich praw i że w istocie doskonale wie, że nigdy nie uzyskała zgody na modyfikację oprogramowania Systran Unix, a w szczególności jej podstawowej części. Tymczasem każda modyfikacja dokonana bez zgody jest naruszeniem prawa własności intelektualnej, ponieważ zasadą w tej dziedzinie jest zakaz, a nie na odwrót.

177 Komisja podkreśla, że ochrona oprogramowań jest zapewniona we wszystkich państwach członkowskich przez ustawodawstwo w dziedzinie praw autorskich. Przytacza sytuację w Belgii, gdzie dziedzina ta uregulowana jest belgijską ustawą o programach komputerowych i belgijską ustawą o prawach autorskich, a także w Luksemburgu, gdzie obowiązują loi du 24 avril 1995 modifiant la loi du 29 mars 1972 sur le droit d'auteur en ce qui concerne la protection juridique des programmes d'ordinateur [ustawa z dnia 24 kwietnia 1995 r. zmieniająca ustawę z dnia 29 marca 1972 r. o prawie autorskim w odniesieniu do prawnej ochrony programów komputerowych] (*Mémorial A* 1995, s. 944, zwana dalej „luksemburską ustawą o programach komputerowych"), loi du 8 septembre 1997 portant modification de la loi modifiée du 29 mars 1972 sur le droit d'auteur [ustawa z dnia 8 września 1997 r. zmieniająca zmienioną ustawę z dnia 29 marca 1972 r. o prawie autorskim] (*Mémorial A* 1997, s. 2662) oraz luksemburska ustawa o prawach autorskich.

178 W pierwszym rzędzie Komisja podnosi, że nie istnieje żaden dowód istnienia praw, na które powołuje się Systran w odniesieniu do oprogramowania Systran. W rozpatrywanej sprawie skarżące nie wyjaśniły, w jaki sposób nabyły prawa, których ich zdaniem są posiadaczami.

179 W odniesieniu do wersji Systran Mainframe i EC-Systran Mainframe Komisja podnosi, że skarżące utrzymują, że autor oprogramowania Systran jest wyraźnie zidentyfikowany w umowie pierwotnej jako WTC; że twierdzą one, iż pod koniec lat 80. w ramach częściowego przeniesienia aktywów do Systran wniesiono aktywa dotyczące całej gałęzi działalności „Tłumaczenia zautomatyzowane" spółki Gachot, która wstąpiła w prawa WTC, Latsec, Systran USA i Systran Institut (Niemcy), które zaprojektowały system tłumaczenia zautomatyzowanego Systran zwany także „oprogramowaniem Systran" lub „systemem Systran" i że utrzymują one, że wszystkie umowy zawarte z Komisją w latach 1975–1987 zostały de iure przejęte i kontynuowane przez Systran. Tymczasem mimo tych stwierdzeń i wyraźnych żądań Komisji (zob. pisma skierowane do Systran w dniach 15 lutego i 28 kwietnia 2005 r., aby określiła prawne i umowne podstawy jej roszczeń), skarżące, a w szczególności Systran Luxembourg, nie dostarczyły żadnego dowodu (umowy o zbyciu praw etc.), że stały się one posiadaczami praw, których naruszenie podnoszą, i nie wyjaśniły także, w odniesieniu do jakiego terytorium i na jaki czas posiadają te prawa. Artykuł 5 lit. c) pierwotnej umowy zawartej z WTC przewiduje, że żadne przekazanie praw lub obowiązków

wynikających z umowy nie może mieć miejsca bez wcześniejszej zgody Komisji. Komisja powołuje się na to postanowienie w celu wykazania, że nigdy nie otrzymała wcześniejszego powiadomienia o wkładzie lub zbyciu, na które powołują się skarżące, i że w związku z tym nigdy nie zgodziła się na zbycie WTC na rzecz skarżących.

180 W odniesieniu do domniemania, że z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego autorem jest osoba lub osoby, pod nazwiskiem której lub których dzieło jest rozpowszechniane, Komisja podważa zastosowanie prawa francuskiego w tym zakresie. To domniemanie, ustanowione we francuskiej ustawie nr 94-361, nie ma zatem jej zdaniem zastosowania w rozpatrywanej sprawie i jest krytykowane przez doktrynę belgijską i francuską. Komisja podkreśla także, że domniemanie to obowiązuje tylko z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego i że jest oczywiste, że obaliła ona to domniemanie w odniesieniu do wersji EC-Systran Unix ze względu na fakt, że wersja ta nie jest sprzedawana w opakowaniu, na którym znajdowałoby się nazwisko autora, i że wspomniana wersja jest czasami nazywana „Commission's MT system" lub „ECMT".

181 W drugim rzędzie Komisja utrzymuje, że stosunki umowne pomiędzy stronami należy rozumieć jako następstwo „umów o dzieło", których celem jest powierzenie jej własności wersji EC-Systran Mainframe i EC-Systran Unix, tak że grupa Systran nie może dochodzić praw w tym zakresie. W poszczególnych umowach zawartych pomiędzy stronami od 1975 r. spółki grupy Systran zobowiązały się co do zasady do utworzenia dla Komisji wszystkich lub części elementów programu EC-Systran zaspokajających szczególne potrzeby generowane przez działalność Komisji, niezależnie od tego, czy chodzi o wersję EC-Systran Mainframe, czy też o wersję EC-Systran Unix. W tym zakresie Systran nie wykazała, że nabyła prawa do programów opracowanych dla Komisji. Programy te, ze względu na ich charakter, zostały utworzone i były dalej opracowywane przez osoby fizyczne. Aby Systran mogła twierdzić, że posiada do nich prawa, powinna dowieść, że nabyła je od tych twórców. Komisja wskazuje w tym zakresie, że z ustawodawstwa belgijskiego, na które powołuje się Systran, wynika, że program komputerowy jest nabywany od jego autora, nawet jeśli jest on zleceniodawcą, tylko w przypadku gdy umowa zbycia została zawarta w formie pisemnej. Skądinąd podobną regulację zawiera luksemburska ustawa o prawach autorskich. Belgijska ustawa o programach komputerowych zawiera w rzeczywistości

tylko jeden przepis, który pozwala na odstępstwo od ogólnego reżimu określonego w art. 3 belgijskiej ustawy o prawie autorskim (która, podobnie jak ustawa luksemburska, wymaga formy pisemnej zbycia przez twórcę). Wyjątek ten dotyczy przypadku, gdy program został stworzony przez pracownika lub przedstawiciela ustawowego. Przewidziane jest zatem domniemanie zbycia praw własności na rzecz pracodawcy, chyba że postanowienie umowne lub przepis ustawy stanowi inaczej. Poza tym przypadkiem, który nie został dowiedziony przez skarżące, „umowa o dzieło", na mocy której dana osoba zobowiązuje inną osobę, która jej nie podlega, do utworzenia całości lub części programu komputerowego, podlega ww. przepisom belgijskiej ustawy o prawie autorskim. Poza tym Komisja podnosi, że w prawie belgijskim skarżące, osoby prawne, nie mogą być uznane za autorów. Pierwotny posiadacz prawa autorskiego jest bowiem osobą fizyczną, która stworzyła dzieło, a prawa autorskie mogą powstać w Belgii tylko na rzecz osoby fizycznej. Opierając się na orzecznictwie belgijskim, Komisja podkreśla, że osoby prawne powinny udowodnić, od jakich osób i w jaki sposób nabyły prawa (wyrok cour d'appel de Gand z dnia 27 października 1993 r., Ing. Cons., 1993, s. 366). Komisja twierdzi, że skarżące nie wyjaśniają, dlaczego mogą, jako osoby prawne, dochodzić praw do wersji Systran Unix lub wersji EC-Systran Unix, która od niej pochodzi.

182 Tytułem pomocniczym, nawet gdyby należało przyznać, że skarżące są posiadaczami określonych praw do oprogramowania Systran, Komisja w każdym razie twierdzi, że jest także posiadaczem praw własności intelektualnej koniecznych do podjęcia czynności prowadzących do powierzenia określonych prac dotyczących wersji EC-Systran Mainframe osobie trzeciej. Odwołuje się w tym zakresie do treści pierwotnej umowy, do protokołu umowy o współpracy technicznej, do umowy o współpracy, które dotyczą wersji EC-Systran Mainframe, oraz do umów o migracji zawartych z Systran Luxembourg w okresie od 1998 r. do 2002 r. w odniesieniu do wersji EC-Systran Unix. Umowy te umożliwiają Komisji podważenie twierdzenia skarżących, zgodnie z którym na jej rzecz nie zostało zbyte żadne prawo własności intelektualnej dotyczące wersji Systran Unix.

183 W celu podważenia twierdzenia skarżących, zgodnie z którym podnoszona quasi-identyczność pomiędzy wersją Systran Unix a wersją EC-Systran Unix oprogramowania

Systran pozwala na stwierdzenie, że użytkowanie przez Komisję oprogramowań Systran bez jej zgody stanowi naruszenie prawa własności intelektualnej, a w konsekwencji zachowanie bezprawne, Komisja podnosi istnienie kilku praw.

184 Po pierwsze Komisja twierdzi, że jest posiadaczem praw własności do rozszerzeń i ulepszeń oprogramowania Systran finansowanych przez jej służby, niezależnie od tego, jakiej części systemu to dotyczy (podstawowa część oprogramowania, programy językowe i słowniki). Poza tym posiada ona wyłączne prawo własności do leksykonów i słowników, które opracowała i ulepsza dla swych własnych potrzeb [zob. art. 4 lit. a) pierwotnej umowy, art. 4 protokołu do umowy o współpracy technicznej, ust. 6 uwag wstępnych do umowy o współpracy i art. 4 wspomnianej umowy, a także załącznik I do niej, w którym wyjaśniono, że „[p]odczas gdy Komisja wciąż była właścicielem leksykonów i innych komponentów, które opracowała dla różnych wersji Systran, prawa własności do oprogramowania podstawowego zostały rozdzielone pomiędzy kilka spółek"]. Komisja podkreśla, że liczne specjalne udoskonalenia opracowane w celu migracji systemu Mainframe do systemów Unix są własnością Komisji (zob. art. 13 ust. 2 umów o migracji i dodatek 2 do załącznika do poprawki nr 4 do pierwszej umowy o migracji).

185 Po drugie, Komisja twierdzi, że jest posiadaczem praw do użytkowania. W tym zakresie twierdzenie skarżących, zgodnie z którym Komisja, która nie stworzyła pierwotnego oprogramowania Systran, nie może być posiadaczem żadnego prawa przynależącego do tego oprogramowania lub do jakiegokolwiek udoskonalenia, które zostało opracowane, skądinąd bez zgody, w oparciu o oprogramowanie Systran, jest sprzeczne z art. 13 umów o migracji. W tym względzie interpretacja, jakiej dokonały skarżące, dotycząca ograniczenia zawartego w tym postanowieniu, czyli „z wyjątkiem przypadków, w których prawa własności przemysłowej lub intelektualnej już istnieją", jest sprzeczna z zasadą interpretacji umów w dobrej wierze. Zdaniem Komisji umowy o migracji, po pierwsze, podkreślają różnicę pomiędzy systemem Systran sprzedawanym przez grupę Systran a wersjami EC-Systran użytkowanymi przez Komisję, a po drugie, wyraźnie przewidują, że system zwany „systemem zautomatyzowanego

tłumaczenia Komisji" pozostanie własnością Komisji, wraz z wszystkimi jego komponentami, niezależnie od tego, czy zostały one zmodyfikowane, czy też nie podczas wykonywania umowy. Ograniczenie, zgodnie z którym prawa te „nie naruszają już istniejących praw własności przemysłowej lub intelektualnej", można zatem rozumieć wyłącznie jako ochronę statu quo ante panującego przed zakończeniem migracji systemu i wyklucza wszelkie nabycie przez skarżące praw w odniesieniu do wersji EC-Systran Unix w drodze migracji. To zobowiązanie nałożone na Systran Luxembourg, stronę umów o migracji, można rozszerzyć na Systran, ponieważ w piśmie dotyczącym zobowiązania z dnia 12 marca 2001 r. (załącznik V do czwartej umowy o migracji) spółka ta uznała się za gwaranta prawidłowego wykonania całej czwartej umowy o migracji przez jej spółkę zależną Systran Luxembourg.

186 W konsekwencji Komisja twierdzi, że z przytoczonych powyżej umów, a także z pierwotnej umowy z dnia 22 września 1975 r. wynika, że zamiarem stron było udostępnienie Wspólnocie systemu do tłumaczenia Systran i że posiada ona prawa własności, a w każdym razie do użytkowania wersji EC-Systran. Te wersje oprogramowania Systran zostały bowiem opracowane na koszt Komisji (za budżet około 45 mln EUR, w tym około 14 mln na rzecz spółek grupy Systran) i mogły skądinąd być opracowane przez nią w sposób niezależny. Nie istnieje żadna wątpliwość co do możliwości wykorzystywania oprogramowania Systran przez Wspólnotę w odniesieniu do sektora publicznego w szerokim tego słowa znaczeniu na terytorium Wspólnoty. Poza tym pierwotna umowa przewidywała już, że Wspólnota ma swobodę co do użytkowania systemu do wszelkich celów, a zatem także poza terytorium Wspólnoty, w tym także w sektorze prywatnym, pod warunkiem uiszczenia opłaty dodatkowej na rzecz WTC. Zdaniem Komisji „filozofia" tego rozwiązania polegała na stwierdzeniu, że partner WTC, który opracował system i sam jest także upoważniony do jego użytkowania, po wygaśnięciu kilku umów otrzymał w związku z tym wynagrodzenie wystarczające, by stwierdzić, że Wspólnota nabyła prawo do pełnego i swobodnego dysponowania nim, w tym prawo własności.

187 Wprawdzie Komisja podnosi, że rozwiązanie to nie zostało wyraźnie przewidziane jako takie w umowie o współpracy z 1987 r., ale umowa ta może być interpretowana tylko w taki sposób. Każda interpretacja odmienna od tej mającej na celu powierzenie Komisji praw własności do wersji EC-Systran Mainframe oprogramowania Systran, bez przysługującego skarżącym prawa do sprzeciwu, uniemożliwia wyjaśnienie spójności pomiędzy art. 4, 4a, 5 i 8 tej umowy. Zdaniem Komisji umowa ta jest zatem „rozwiązaniem kompromisowym", umożliwiającym wyeliminowanie wszelkich sporów pomiędzy stronami co do kwestii własności odnoszących się do poszczególnych komponentów systemu Systran, w tym słowników.

188 W trzecim rzędzie, zakładając nawet, że Komisja używa wersji EC-Systran Unix oprogramowania Systran w wersji zmodyfikowanej w stosunku do wersji Systran Unix, jak to wynika ze sprawozdania Bitana, skarżące nie przedstawiają dowodu, że Komisja naruszyła prawo belgijskie lub prawo luksemburskie. Komisja powołuje się na różne przepisy prawa belgijskiego i luksemburskiego, na podstawie których możliwe jest powielanie lub adaptacja programu komputerowego bez zgody jego autora, jeśli jest to konieczne do umożliwienia użytkownikowi programu używania programu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem, w tym do skorygowania błędów (zob. art. 6 belgijskiej ustawy o programach komputerowych, art. 28 ust. 4 luksemburskiej ustawy o programach komputerowych i art. 34 luksemburskiej ustawy o prawach autorskich).

189 Wreszcie Komisja jednoznacznie zaprzecza, że przekazała kody źródłowe wersji EC-Systran Unix spółce Gosselies w ramach prac, jakie należy wykonać w ramach spornego zamówienia. Wbrew twierdzeniom zawartym w sprawozdaniu Bitana, prace powierzone tej spółce nie wymagają interwencji w podstawową część oprogramowania. W związku z udzieleniem spornego zamówienia Gosselies miała dostęp wyłącznie do kodów źródłowych tylko językowych części wersji EC-Systran Unix, w odniesieniu do

których Komisja posiada wyłączne prawa własności ze względu na umowy zawarte pomiędzy stronami i wkład jej służb w rozbudowę tych części.

190 W konsekwencji o ile istnieją podobieństwa pomiędzy wersją Systran Unix i wersją EC-Systran Unix oprogramowania Systran, o tyle nie dowodzi to, że Komisja dopuściła się naruszenia prawa własności intelektualnej. Wnioski prawne, jakie skarżące wyciągają z tego podobieństwa, są niewłaściwe. Komisja posiada pełne prawo do zmodyfikowania lub adaptacji oprogramowania i powierzenia spółce trzeciej adaptacji lub modyfikacji, bez uprzedniej zgody skarżących.

W przedmiocie roszczeń z tytułu know-how

191 Skarżące podnoszą, że know-how określa się jako „wszystkie informacje techniczne, które są poufne, istotne i zidentyfikowane w jakikolwiek właściwy sposób". Powołują się w tym zakresie na definicję ustanowioną w art. 10 rozporządzenia Komisji (WE) nr 240/96 z dnia 31 stycznia 1996 r. dotyczącego stosowania art. [81] ust. 3 [WE] do kategorii umów dotyczących przekazywania technologii (Dz.U L 31, s. 2). Wyjaśniają także, że z tych postanowień i z ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich wynika, że know-how jest składnikiem aktywów chronionym bądź w ramach umów o przekazaniu know-how lub umów o zachowaniu poufności, bądź w ramach skarg odszkodowawczych w przypadku ujawnienia tego know-how bez zgody jego właściciela. W rozpatrywanej sprawie skarżące powołują się na know-how, które posiadają w stosunku do oprogramowania Systran, niezależnie od tego, czy chodzi o wersję Systran Unix, opracowaną i sprzedawaną przez grupę Systran, czy też jej wersję pochodną i quasi-identyczną EC-Systran Unix, opracowaną przez Systran Luxembourg, aby mogła być używana przez Komisję. To know-how, które skarżące chronią i którego nie rozpowszechniają, wynika z całości wiedzy technicznej, informatycznej i językowej, która znalazła konkretny wyraz w podstawowej części oprogramowania, procedurach językowych i słownikach, a także w dokumentacji powiązanej (zob. sprawozdanie Bitana i pierwszą notę techniczną Bitana). Tymczasem

świadczenie usług opisanych w ogłoszeniu o przetargu opublikowanym przez Komisję wymaga zmodyfikowania kodu źródłowego oprogramowania Systran, a zatem ujawnienia tego kodu źródłowego beneficjentowi zamówienia. Powierzając realizację takiego zamówienia osobie trzeciej, Komisja ujawniła know-how Systran bez jej zgody. To ujawnienie stanowi naruszenie, które może prowadzić do powstania odpowiedzialności Wspólnoty.

192 W odpowiedzi na argument, zgodnie z którym pojęcie know-how nie jest zdefiniowane i know-how nie może być chronione jako takie, skarżące zauważają, że sama Komisja zdefiniowała pojęcie know-how w swoich rozporządzeniach i że z tekstów tych wynika, że wartość know-how wyraża się w znacznej przewadze, jaką może spowodować jego ujawnienie, co skutkuje tym, iż pozostaje ono poufne, jest nieznane i nie można go uzyskać. Tymczasem nie można podważyć, że wersja Systran Unix oprogramowania Systran stanowi znaczącą innowację zrealizowaną przez grupę Systran, która dowodzi rzeczywistych wysokich kompetencji technicznych i istnienia know-how, które jest owocem badań i doświadczenia, co ilustruje przepisanie w języku C++ systemu Systran napisanego wcześniej z języku asembler. Dostęp do tych elementów pozwala na odkrycie w szczególności tajemnicy utworzenia oprogramowania i umożliwia każdej spółce mającej do nich dostęp wyprodukowanie oprogramowania konkurencyjnego.

193 W odpowiedzi na argumenty, zgodnie z którymi, po pierwsze, Komisja nie może być zobowiązana do naprawienia szkody podnoszonej z tytułu bezprawnego ujawnienia know-how, ponieważ tylko skarga dotycząca nieuczciwej konkurencji umożliwia zadośćuczynienie naruszeniu know-how, a po drugie Komisja nie jest przedsiębiorcą i konkurentem skarżących, ale instytucją wspólnotową, skarżące podnoszą, że ta skarga dotycząca nieuczciwej konkurencji pozostaje przede wszystkim skargą prowadzącą do powstania odpowiedzialności pozaumownej, która opiera się na trzech przesłankach: niezgodnym z prawem działaniu, szkodzie i związku przyczynowym, które są spełnione w rozpatrywanej sprawie. W każdym razie skarżące podkreślają, że orzecznictwo francuskie, zgodne w tej kwestii z orzecznictwem wielu państw

europejskich, wyjaśniło, że „samo ujawnienie know-how poza przedsiębiorstwem wyrządza szkodę, niezależnie od sposobu, w jaki zostało ono wykorzystane" i że „zleceniodawca, który przekazuje podwykonawcy plany opracowane przez inną osobę, dopuszcza się czynu bezprawnego prowadzącego do powstania odpowiedzialności cywilnej" (wyrok cour d'appel de Paris z dnia 31 maja 1995 r.; wyroki Cour de cassation, chambre commerciale, z dnia 28 stycznia 1982 r. i z dnia 8 listopada 1994 r.).

194 W odpowiedzi na argument, zgodnie z którym to Komisja posiadała know-how, a Systran z niego korzystała, skarżące zauważają, że dowodzi on działania Komisji polegającego na przywłaszczeniu w sposób bezprawny wersji oprogramowania Systran, przeznaczonych do funkcjonowania w środowisku Unix. Komisja wielokrotnie wyraźnie uznała know-how Systran w tym zakresie.

195 W odniesieniu do argumentu opartego na klauzuli poufności przewidzianej w odniesieniu do udzielenia zamówienia spółce Gosselies skarżące podnoszą, że Komisja nie może utrzymywać, że może przywłaszczyć sobie know-how grupy Systran, o ile to naruszenie pozostanie poufne. To rozumowanie Komisji, które oznaczałoby stwierdzenie, że zwolniony pracownik, któremu wyraźnie nie zabroniono dopuszczania się naruszenia prawa własności intelektualnej, mógłby swobodnie tego dokonywać i przekazywać osobom trzecim bez zgody posiadacza praw dzieła chronione w przypadku istnienia klauzuli poufności, jest absurdalne.

196 Komisja podnosi, że nawet jeśli skarżące odwołują się do definicji know-how zawartej w rozporządzeniu 240/96, nie wskazują one podstawy prawnej bezprawnego działania, które jej przypisują. Utrzymuje w tym zakresie, że know-how nie jest chronione, a co najmniej nie w ten sposób. Żaden przepis prawa nie zawiera bowiem definicji ani nie potwierdza ochrony wspomnianego know-how. Zdaniem Komisji ochrona

know-how tradycyjnie przysługuje wyłącznie na podstawie ustawodawstwa dotyczącego nieuczciwej konkurencji. Powołuje się w tym zakresie, w odniesieniu do Belgii, na ustawę z dnia 14 lipca 1991 r. loi sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection des consommateurs [o praktykach handlowych oraz informowaniu i ochronie konsumentów] (*Moniteur belge* z dnia 29 sierpnia 1991 r., s. 18712) i w odniesieniu do Luksemburga, na ustawę z dnia 27 listopada 1986 r. loi réglementant certaines pratiques commerciales et sanctionnant la concurrence déloyale [regulującą określone praktyki handlowe i przewidującą sankcje za nieuczciwą konkurencję] (*Mémorial A* 1986, s. 2214) oraz ustawę z dnia 30 lipca 2002 r. et loi réglementant certaines pratiques commerciales et sanctionnant la concurrence déloyale transposant la directive 97/55/CE du Parlement européen et du Conseil modifiant la directive 84/450/CE sur la publicité trompeuse afin d'y inclure la publicité comparative [regulującą określone praktyki handlowe, przewidującą sankcje za nieuczciwą konkurencję i transponującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 97/55/WE zmieniającą dyrektywę 84/450/WE w sprawie reklamy wprowadzającej w błąd w celu włączenia do niej reklamy porównawczej] (*Mémorial A* 2002, s. 1630). Tymczasem, na podstawie tych przepisów ustawodawczych, warunki konieczne do zapewnienia ochrony podnoszonego know-how skarżących z tytułu nieuczciwej konkurencji nie mogą być spełnione, ponieważ Komisja i skarżące nie są konkurentami, Komisja nie jest ani przedsiębiorcą, ani przemysłowcem lub rzemieślnikiem, a siedziba Komisji znajduje się w Belgii, a nie we Francji i w związku z tym prawo francuskie nie znajduje zastosowania.

197 Komisja podnosi, że nigdy nie posiadała kodów źródłowych wersji Systran Unix, a tylko kody przynależne do wersji EC-Systran Unix, w odniesieniu do której powołuje się na określone prawa własności i prawa użytkowania, powołując się na poszczególne umowy zawarte z grupą Systran w odniesieniu do wersji EC-Systran Mainframe i migracji tej wersji do środowiska Unix. Komisja utrzymuje, że umowy, które zawarła z grupą Systran, nie zawierają klauzuli poufności wobec niej. Ponadto w żadnej z umów nie odniesiono się do wkładu w postaci know-how ze strony grupy Systran ani do jego ochrony. Poza tym Komisja podkreśla, że zarówno jej służby, jak i spółki niezwiązane z grupą Systran, ale pracujące w tym samym sektorze, znacznie rozwinęły oprogramowanie Systran i jego aplikacje. Skarżące korzystały zatem z know-how Komisji lub osób trzecich i mogły sprzedawać produkty Komisji i tych osób trzecich na swoją korzyść. Komisja wskazuje, że pewne osoby, które pracowały nad wersją EC-Systran Unix dla spółki Gosselies, pracowały wcześniej na rachunek spółki Telindus, a następnie na rachunek Systran Luxembourg. Spółka Telindus, z którą Systran się połączyła w celu stworzenia Systran Luxembourg, od 1990 r. zawierała z Komisją umowy w dziedzinie tłumaczeń, co dowodzi, że Systran nie może dochodzić praw, a także know-how dotyczących wersji EC-Systran Unix.

198 Ponadto w świetle art. 4 lit. a) pierwotnej umowy, ust. 6 uwag wstępnych do umowy o współpracy i jej art. 4, a także art. 1 dodatku do załącznika II drugiej umowy o migracji udzielenie zamówienia spółce Gosselies nie mogło prowadzić do żadnego bezprawnego działania ze strony Komisji.

199 Komisja wyjaśnia także, że zaproszenie do składania ofert zawiera klauzulę poufności, na mocy której podmiot, któremu udzielono zamówienia, nie może wykorzystywać lub ujawniać osobie trzeciej informacji przekazanych przez Komisję (zob. art. II.9 załącznika 1 do zaproszenia do składania ofert z dnia 4 października 2003 r.). W oparciu o tę klauzulę poufności i bez względu na okoliczności spółka Gosselies nie może zatem ujawnić informacji poufnych, które Komisja w stosownym przypadku jej przekazała. Ujawnienie takich informacji temu przedsiębiorstwu nie może zatem wyrządzić szkody skarżącym. Komisja podnosi wreszcie, że programy i słowniki wersji EC-Systran Unix są zainstalowane wyłącznie na jej komputerach.

b) Ocena Sądu

200 Bezprawne zachowanie, zarzucane w niniejszej sprawie, polega na przyznaniu sobie przez Komisję, bez zgody skarżących, prawa do zlecenia realizacji prac wskazanych w ogłoszeniu o przetargu, które mogły prowadzić do modyfikacji lub ujawnienia osobie trzeciej elementów wersji Systran Unix powielonych w wersji EC-Systran Unix oprogramowania Systran, które są chronione przez prawo autorskie lub objęte know-how grupy Systran.

201 W celu ustalenia, czy takie zachowanie jest bezprawne, należy najpierw określić, czy skarżące mogą powoływać się w świetle ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich na prawo do sprzeciwienia się, by Komisja powierzała bez ich zgody

prace dotyczące określonych aspektów wersji EC-Systran Unix osobie trzeciej. To prawo, które skarżące opierają na prawie autorskim i know-how dotyczącym pierwotnej i wcześniejszej wersji Systran Unix, jest podważane przez Komisję, która podnosi, że skarżące nie przedstawiły dowodu praw, na które się powołują w odniesieniu do tej wersji oprogramowania (zob. pkt 178–179 powyżej).

202 Gdyby okazało się, że skarżące mogą powoływać się na takie prawa, należało będzie następnie zbadać twierdzenie Komisji, zgodnie z którym grupa Systran upoważniła ją do powierzenia osobie trzeciej prac określonych w spornym zamówieniu. Komisja twierdzi w istocie, że poszczególne umowy zawierane z grupą Systran od 1975 r. i finansowanie przyznane w tym względzie dają jej wystarczające prawa użytkowania i prawa własności dotyczące poszczególnych elementów wersji EC-Systran Unix, tak że nie można uwzględnić prawa do sprzeciwu, na które powołują się skarżące z tytułu praw do wersji Systran Unix (zob. pkt 181–187 powyżej).

203 Gdyby okazało się, że Komisja musi uwzględnić prawo do sprzeciwu, na które powołują się skarżące, należało będzie wreszcie przeprowadzić analizę treści prac, jakie należy wykonać w odniesieniu do wersji EC-Systran Unix, wskazanych ogłoszeniu o przetargu, aby zbadać, czy mogą one prowadzić do modyfikacji lub ujawnienia elementów lub informacji chronionych z tytułu praw autorskich i know-how dochodzonych przez skarżące, co ostatecznie Komisja podważa (zob. pkt 189 powyżej).

W przedmiocie praw powoływanych przez skarżące w odniesieniu do wersji Systran Unix oprogramowania Systran

204 W celu zdefiniowana ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich w dziedzinie prawa autorskiego skarżące powołują się na konwencję berneńską, dyrektywę 91/250 i dyrektywę 2004/48. Wskazują także ustawodawstwa państw

członkowskich i przestawiają dwie opinie profesora Sirinellego, które rozpatrują kwestię dopuszczalności skargi w przedmiocie naruszenia prawa własności intelektualnej złożonej przez osobę prawną i dostęp do ochrony przez prawo autorskie przepisanego oprogramowania, a także drugą notę techniczną Bitana.

205 Jak wyjaśniono na etapie badania właściwości Sądu (zob. pkt 68–73 powyżej), grupa Systran ma prawo powoływać się na prawa autorskie do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, którą opracowała i sprzedaje pod swą nazwą, bez konieczności dostarczenia innych dowodów.

206 Wprawdzie co do zasady, jak podnosi Komisja, w przypadku konfliktu co do istnienia prawa obowiązek przedstawienia dowodu spoczywa na stronie, która powołuje się na istnienie lub nieistnienie prawa (actori incumbit probatio), jednakże w dziedzinie prawa autorskiego istnieje domniemanie prawne, które umożliwia przeniesienie ciężaru dowodu. Prawo wspólnotowe ustanawia takie domniemane w art. 5 dyrektywy 2004/48, zatytułowanym „Domniemanie autorstwa lub własności", na mocy którego „[d]o celów stosowania środków, procedur i środków naprawczych przewidzianych w niniejszej dyrektywie […] umieszczenie nazwiska twórcy na utworze w sposób zwyczajowo przyjęty wystarcza twórcy utworu literackiego lub artystycznego, w przypadku braku dowodu przeciwnego, do uznania go za twórcę tego utworu i w konsekwencji uprawnia go do wszczynania postępowania w sprawie naruszenia". Skarżące powołały się także na dwa przykłady takiego domniemania w ustawodawstwach państw członkowskich, a Komisja nie przedstawiła przykładów przeciwnych przewidzianych w ustawodawstwach innych państw członkowskich. W prawie francuskim, prawie państwa siedziby Systran, która powołuje się w rozpatrywanej sprawie na prawa autorskie do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, które sprzedaje, art. L 113-1 francuskiego kodeksu własności intelektualnej stanowi, że „z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego autorem jest każdy, pod czyją nazwą lub nazwiskiem dzieło jest rozpowszechniane". W prawie belgijskim, prawie państwa siedziby Komisji, takie domniemanie zostało ustanowione w art. 6 akapit drugi belgijskiej ustawy o prawie autorskim, zgodnie z którym „z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego domniemywa się, że autorem jest każdy, kogo nazwisko lub logo umożliwiające jego

identyfikację znajdują się na dziele". Te różne przepisy zostały powołane jako przykłady ogólnej zasady wspólnej dla praw państw członkowskich.

207 Tytułem przykładowych regulacji przyjętych co do zasady we wszystkich państwach członkowskich skarżące podnoszą, że dzieło jest chronione w prawie francuskim przez sam fakt jego stworzenia. Artykuł L 111-1 francuskiego kodeksu własności intelektualnej stanowi, że „[a]utor dzieła umysłowego korzysta w odniesieniu do tego dzieła, przez sam fakt jego utworzenia, z wyłącznego prawa własności niematerialnej, skutecznego wobec wszystkich". W odniesieniu do definicji pojęcia „dzieła umysłowego" z art. L 112-2 francuskiego kodeksu własności intelektualnej wynika, że „[d]ziełami umysłowymi w rozumieniu niniejszego kodeksu są: [o]programowania, w tym przygotowawczy materiał projektowy". Żadna informacja przedstawiona przez Komisję nie podważa tego przykładu, przytoczonego przez skarżące.

208 Od momentu stworzenia dzieła domniemywa się jego oryginalności. Problemem, który często pojawia się w zakresie dowodów, jest moment powstania jednego dzieła w stosunku do drugiego. W rozpatrywanej sprawie dowód, że wersja Systran Unix jest wcześniejsza w stosunku do wersji EC-Systran Unix, stanowi sama okoliczność, że druga wersja została opracowana w oparciu o pierwszą i że aby ją opracować, Komisja zwróciła się do grupy Systran i odwołała się do wersji Systran Unix. Należy podnieść w tym zakresie, że Komisja, jak twierdzi w duplice, nie podważa, że Systran jest posiadaczem praw do oprogramowania Systran Unix, które sprzedaje.

209 Ponadto należy podnieść, że zgodnie z danymi przedstawionymi przez skarżące w odniesieniu do prawa francuskiego i prawa belgijskiego, miano autora nadane przedsiębiorstwu jest potwierdzone w orzecznictwie tych państw członkowskich. W przypadku Francji chodzi o wyrok pierwszej izby cywilnej Cour de cassation z dnia 24 marca 1993 r., zgodnie z którym osoba prawna powinna tylko udowodnić, że eksploatuje dzieło, aby jej skarga w przedmiocie naruszenia prawa własności intelektualnej była dopuszczalna, nie musi natomiast udowadniać pochodzenia jej praw, a w przypadku Belgii chodzi o wyrok Cour de cassation z dnia 12 czerwca 1998 r. (zob. pierwszą opinię Sirinellego, s. 18 i 26). W celu odparcia tego szczegółowego stanowiska prawnego

Komisja ogranicza się do niejednoznacznych i lakonicznych stwierdzeń opartych na krytyce rozwiązania przedstawionego powyżej przez część doktryny oraz przytoczenia wyroku cour d'appel de Gand z 1993 r., który został wydany przed ww. wyrokiem belgijskiego Cour de cassation. Kwestia treści prawa innych państw członkowskich niż te, które zostały przytoczone tytułem przykładu przez profesora Sirinellego, nie została podniesiona ani przedyskutowana przez strony.

210 Walorem przytoczonego wyżej rozwiązania orzeczniczego jest ograniczenie możliwości powoływania się przez naruszającego na niedopuszczalność skargi i zapobieżenie, by osoba prawna musiała przedstawić cały łańcuch umów zbycia, począwszy od autora – osoby fizycznej, początkowego posiadacza prawa. A zatem w zakresie dowodów rzeczywiste posiadanie w dniu złożenia skargi ma pierwszeństwo przed historią nabycia.

211 W odpowiedzi na argument Komisji, zgodnie z którym domniemanie dotyczące prawa autorskiego jest obalone w odniesieniu do wersji EC-Systran Unix ze względu na okoliczność, że wersja ta nie jest sprzedawana w opakowaniu, na którym widnieje nazwisko autora, i że czasami jest nazywana „Commission's MT system" lub „ECMT", należy podnieść, że aby udowodnić zasadność skargi w zakresie odpowiedzialności pozaumownej, skarżące powołują się na wersję Systran Unix, a następnie dokonują porównania tej wersji z wersją EC-Systran Unix, aby ustalić, że część tej wersji pochodnej pochodzi od pierwotnej i wcześniejszej wersji. Z powyższego wynika, że istnieje rzeczywiście część zwana „Systran" w wersji EC-Systran Unix (czyli między innymi zasadniczy element podstawowej części oprogramowania), a także że nie zostało podważone, że istnieje część zwana „EC" w tej wersji (czyli między innymi słowniki, które zostały utworzone przez Komisję). Dyskusja nie dotyczy zatem wersji EC-Systran Unix, ale praw, które mogą być powołane przez skarżące w przypadku prac dotyczących wersji EC-Systran Unix ze względu na prawa, jakie posiadają w odniesieniu do pierwotnej i wcześniejszej wersji Systran Unix. Poza tym, nawiasem mówiąc, należy podnieść, że z definicji przedstawionych we wzorze umowy dołączanej do zaproszenia do składania ofert wynika, że nazwa „Usługa (lub system) tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji", do której odwołuje się Komisja, jest zdefiniowana w sposób następujący: „System tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji jest skonstruowany wokół EC Systran, szczególnej wersji systemu zautomatyzowanego tłumaczenia Systran opracowanego pierwotnie przez »World Translation Center«, La

Jolla, USA, który był następnie, od 1976 r., udoskonalany przez Komisję Europejską" (The Commission's machine translation service is built around EC Systran, a specific version of the Systran machine translation system originally developed by the World Translation Center, La Jolla, USA, which since 1976 has been further developed by the European Commission). A zatem zgodnie z samymi terminami używanymi przez Komisję wobec osób trzecich usługa lub system tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji został opracowany w oparciu o system tłumaczenia zautomatyzowanego stworzony i udoskonalany przez grupę WTC/Systran.

212 Podsumowując, należy stwierdzić, że skarżące mogą powoływać się jako grupa Systran na prawa autorskie do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, sprzedawanego przez Systran od kilku lat i nawet przed wprowadzeniem wersji EC-Systran Unix przez Systran Luxembourg, aby zaspokoić szczególne potrzeby Komisji.

213 W każdym razie postanowienia umowne, na które powołuje się Komisja, nie umożliwiają uzasadnienia podnoszonego prawa nadzoru nad nabyciem grupy WTC przez grupę Systran (zob. pkt 179 powyżej). Komisja przytacza w tym zakresie art. 5 lit. c) pierwotnej umowy zawartej z WTC w dniu 22 grudnia 1975 r., by stwierdzić, że bez jej uprzedniej zgody nie można dokonać żadnego przeniesienia praw lub obowiązków wynikających z umowy. Tymczasem w postanowieniu tym wyjaśniono tylko, że „Kontrahent nie może, bez uprzedniej wyraźnej zgody Komisji, przenieść ani zbyć całości lub części praw i obowiązków wynikających z umowy ani zlecić podwykonawstwa zadań, które zostały mu powierzone, ani wyznaczyć, w rzeczywistości, osób trzecich w celu ich wykonania". Postanowienie to obowiązuje tylko w czasie trwania umowy, czyli kilka miesięcy, a obowiązki, których przeniesienie i zbycie zostały wspomniane powyżej, dotyczą wyłącznie użytkowania systemu Systran, a nie związanych z nim praw własności. Postanowienie to nie może zatem pozbawić WTC prawa do dysponowania swoją własnością poprzez doprowadzenie do jej wykupu pod koniec 1985 r. przez spółkę Gachot, która została przekształcona w Systran, jak wynika z umów przekazanych przez skarżące w załączniku do repliki. Podobnie należy oddalić argument Komisji, zgodnie z którym należało zidentyfikować podstawy prawne

i umowne praw autorskich skarżących. Wymienione powyżej przepisy prawne nie zobowiązują bowiem autorów do rejestrowania lub deponowania ich dzieł, jak to może być w przypadku patentów.

214 Zresztą należy stwierdzić, że Komisja była w pełni poinformowana o okoliczności, że grupa Systran i spółki przejęte przez tę grupę, zwłaszcza spółka WTC, były posiadaczami prawa własności intelektualnej w odniesieniu do poszczególnych wersji oprogramowania Systran eksploatowanych do celów handlowych od lat 70., w szczególności z Komisją. Skarżące przedstawiają liczne dowody umożliwiające ustalenie istnienia dzieła umysłowego w tej dziedzinie oraz okoliczności, że dzieło to zostało stworzone przez P. Tomę, a następnie przejęte przez spółki grupy WTC i spółki grupy Systran (zob. pkt 174 i 175 powyżej).

215 W odniesieniu do ochrony przytoczonej z tytułu know-how skarżące podnoszą, że ujawnienie przez Komisję osobie trzeciej informacji technicznych i poufnych dotyczących elementów wersji Systran Unix, które znajdują się w wersji EC-Systran Unix, stanowi zachowanie bezprawne, które może prowadzić do powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty na podstawie art. 288 akapit drugi WE. Jak wyjaśniono na etapie badania właściwości Sądu (zob. pkt 78–81 powyżej), można także stwierdzić, że grupa Systran ma prawo powoływać się na tę ochronę w odniesieniu do informacji technicznych i poufnych dotyczących wersji Systran Unix oprogramowania Systran.

W przedmiocie twierdzenia, zgodnie z którym prawa, jakie posiada Komisja, pozwalają jej na nieuwzględnienie prawa do sprzeciwu skarżących

216 Komisja w celu stwierdzenia, że nie miała obowiązku uwzględnienia prawa skarżących do sprzeciwienia się powierzeniu określonych prac dotyczących wersji EC-Systran Unix osobie trzeciej ze względu na prawa, jakie posiada w odniesieniu do wersji Systran Unix, podnosi, że posiada konieczne upoważnienia dzięki prawom nadanym na mocy umów zawartych z grupą Systran od 1975 r. i przyznane w tych ramach finansowanie.

217 Argumentację tę należy oddalić. Jak słusznie bowiem podnoszą skarżące, zbycia prawa nie można domniemywać. Okoliczność sfinansowania nowego rozwiązania informatycznego nie oznacza jako taka, że nabywa się jego własność. Taki skutek prawny musi być wyraźnie wskazany w rozpatrywanej umowie. Zbycie praw interpretuje się zawężająco i na korzyść autora.

218 Tymczasem w tym zakresie skarżące formalnie zaprzeczają, jakoby zbyły na rzecz Komisji jakiekolwiek prawo własności intelektualnej, czy to w odniesieniu do wersji Systran Mainframe, wersji Systran Unix, czy też pierwotnego pomysłu i opracowania, na których się one opierają, przygotowawczego materiału projektowego, struktur danych, a tym bardziej podstawowej części oprogramowania. Jedyne prawa przyznane Komisji przez skarżące dotyczą słowników, które zostały opracowane przez służby Komisji, bez interwencji Systran.

219 Ponadto postanowienia umowne przytoczone przez Komisję dotyczące wersji EC-Systran Mainframe czy też wersji EC-Systran Unix, wyraźnie zastrzegają przypadek wcześniej istniejących praw własności intelektualnej, niezależnie od tego, czy chodzi o prawa dotyczące wersji Systran Mainframe, czy też wersji Systran Unix. Co więcej, należy stwierdzić, że postanowienia przytoczone przez Komisję nie umożliwiają uzasadnienia przeniesienia praw autorskich posiadanych przez stronę umowy (WTC lub spółkę grupy Systran) w odniesieniu do poszczególnych wersji oprogramowania Systran, których dotyczyły te umowy. W szczególności należy podnieść, że jedynym postanowieniem umownym dotyczącym wersji EC-Systran Unix, przytoczonym przez Komisję w celu uzasadnienia jej działań jest art. 13 ust. 1 i 2 umów o migracji, który uzależnia własność, której dochodzi Komisja, od braku wcześniejszych praw własności intelektualnej (zob. pkt 95–97 powyżej). W odniesieniu do fragmentu art. 1 dodatku 1 do załącznika II drugiej umowy o migracji, przytoczonego przez Komisję, stanowi on: „Prace w zakresie migracji, opisane w niniejszym [z]ałączniku technicznym, a także udostępnienie stronom systemu, zasobów ludzkich i know-how [Systran

Software] i [Systran] nie prowadzą do powstania prawa do żadnej dodatkowej zapłaty ani powstania żadnego roszczenia pieniężnego z tytułu jakiegokolwiek prawa własności". Poza faktem, że postanowienie to wyraźnie uznaje know-how Systran, można także stwierdzić, że odnosi się ono tylko do roszczeń pieniężnych z tytułu prac w zakresie migracji przeprowadzonych dla Komisji przez Systran Luxembourg. Tymczasem niniejsza skarga dotyczy prac powierzonych przez Komisję osobie trzeciej w związku z ogłoszeniem przetargu.

220 Poza tym należy podnieść, że sama Komisja stwierdza, że teza dotycząca „umów o dzieło", która umożliwiła jej interpretację umów zawartych pomiędzy spółkami grupy WTC, a następnie spółkami grupy Systran jako umów, na mocy których spółki te miały zamiar przenieść na nią prawa autorskie, nie wynika wyraźnie z umów, które przytacza. Żadne postanowienie umowne cytowane przez Komisję nie może bowiem być interpretowane w tym znaczeniu, ponieważ te poszczególne postanowienia odnoszą się do prawa użytkowania, a nie prawa własności i wyraźnie zastrzegają istniejące wcześniej prawa własności intelektualnej.

221 Wreszcie należy oddalić argument Komisji oparty na „filozofii" tych umów, ponieważ filozofia umów w zakresie udostępnienia oprogramowania informatycznego polega właśnie na ograniczeniu praw użytkownika do jednej licencji na eksploatowanie, nie umożliwiając mu jednak przywłaszczenia sobie oprogramowania.

222 Podsumowując, Komisja nie była w stanie wykazać, że była upoważniona przez skarżące na podstawie umowy do użytkowania i do ujawniania informacji w związku z udzieleniem spornego zamówienia publicznego z tytułu własności, której może dochodzić w odniesieniu do wersji EC-Systran Unix oprogramowania Systran.

223 Pomocniczo Komisja utrzymuje, że może dokonywać modyfikacji wersji EC-Systran Unix, nie naruszając ewentualnych praw autorskich grupy Systran do wersji Systran Unix, ponieważ każda osoba korzystająca z licencji na użytkowanie jest prawnie upoważniona do dokonywania modyfikacji.

224 Komisja powołuje się w tym zakresie na art. 6 belgijskiej ustawy o programach komputerowych, w którym wskazano, że działania polegające na powielaniu i adaptacji programu komputerowego, o których mowa w art. 5 lit. a) i b) tej ustawy, nie podlegają obowiązkowi uzyskania zgody posiadacza w przypadku, gdy są konieczne do umożliwienia osobie posiadającej prawo użytkowania programu czynienia tego w sposób zgodny z jego przeznaczeniem, w tym korekty błędów. Powołuje się także na art. 28 ust. 4 luksemburskiej ustawy o programach komputerowych, zatytułowany „Wyjątki od działań podlegających ograniczeniom", który przewiduje, że „[z] zastrzeżeniem szczególnych postanowień umownych, obowiązkowi uzyskania zgody posiadacza praw nie podlegają działania przewidziane w art. 28 [ust. 3, lit.] a) i b), w przypadku gdy działania te są konieczne do umożliwienia prawomocnemu nabywcy użytkowania programu komputerowego w sposób zgodny z jego przeznaczeniem, w tym w celu korekty błędów". Podobnie, zgodnie z art. 34 luksemburskiej ustawy o prawach autorskich, zatytułowanym „Wyjątki od działań podlegających ograniczeniom", „[z] zastrzeżeniem szczególnych postanowień umownych, obowiązkowi uzyskania zgody posiadacza praw nie podlegają działania przewidziane w art. 33, w przypadku gdy działania te są konieczne do umożliwienia prawomocnemu nabywcy użytkowania programu komputerowego w sposób zgodny z jego przeznaczeniem, w tym w celu korekty błędów i zintegrowania go z bazą danych, którą ma obsługiwać".

225 Jednakże należy podnieść, że ten wyjątek prawny od działań podlegających ograniczeniom, czyli działań wymagających zgody autora, należy interpretować w sposób zawężający. Ten wyjątek prawny przewidziany w art. 5 dyrektywy 91/250 dla działań

objętych wyłącznym prawem autora programu, określonych w art. 4 tej dyrektywy, ma zastosowanie wyłącznie do prac realizowanych przez prawnego nabywcę programu komputerowego, a nie prac powierzonych osobie trzeciej przez tego nabywcę (zob. opinię profesora Sirinellego dotyczącą zakresu prawa prawnego użytkownika programu komputerowego do modyfikowania tego programu i trzecią notę techniczną Bitana dotyczącą prac powierzonych spółce Gosselies; zob. także odpowiedzi stron na pytania postawione przez Sąd w odniesieniu do praw użytkownika). Ten wyjątek jest także ograniczony do działań koniecznych do umożliwienia prawnemu nabywcy użytkowania programu komputerowego w sposób zgodny z jego przeznaczeniem, w tym w celu korekty błędów. W niniejszej sprawie Komisja nie wskazała, dlaczego modyfikacje, o dokonanie których się zwrócono, mogły zostać powierzone osobie trzeciej i dlaczego były one konieczne w celu skorygowania błędów lub umożliwienia użytkowania programu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem. Żaden dokument akt sprawy nie pozwala na zrozumienie, z jakiego tytułu taki wyjątek umożliwiałby zlecenie wykonania ulepszeń, adaptacji lub dodatków do programu komputerowego używanego przez Komisję (w przedmiocie charakteru prac powierzonych przez Komisję osobie trzeciej zob. pkt 227–250 poniżej). Prace te objęte są bowiem działaniami podlegającymi ograniczeniu, ponieważ dotyczą adaptacji, porządkowania lub każdej innej modyfikacji programu komputerowego w rozumieniu art. 4 dyrektywy 91/250. Podczas rozprawy skarżące wskazały zatem, że wbrew temu, co twierdzi Komisja, ich pozostali klienci zwracają się do nich o pozwolenia na dokonanie modyfikacji o takim charakterze jak te, które zlecono spółce Gosselies.

226 Podsumowując, należy stwierdzić, że Komisja nie była w stanie wykazać w niniejszej sprawie, z jakich względów mogła powołać się na wyjątek prawny od działań podlegających ograniczeniom, aby powierzyć osobie trzeciej prace, jakie należy zrealizować w ramach spornego zamówienia. Należy skądinąd zaznaczyć, że w każdym razie Komisja podnosi okoliczność, że czyny, które są jej zarzucane, czyli jej zdaniem korekta i ulepszenie słowników, są co najmniej częściowo objęte wyjątkiem przewidzianym w art. 5 dyrektywy 91/250 (zob. odpowiedź Komisji na trzecią serię pytań, uwagi co

do ceny licencji na użytkowanie oprogramowania Systran, pkt 23), co oznacza implicite, że uznaje, że niektóre prace zlecone w ramach spornego zaproszenie do składania ofert mogą nie być objęte tym wyjątkiem i mogą stanowić działanie podlegające ograniczeniu w rozumieniu art. 4 dyrektywy 91/250.

227 Należy zatem stwierdzić, po pierwsze, że skarżące mogą powoływać się na prawa autorskie i ochronę związaną z know-how w odniesieniu do informacji i elementów dotyczących pierwotnej i wcześniejszej wersji Systran Unix, które znajdują się w pochodnej wersji EC-Systran Unix, po drugie, że Komisja nie była w stanie udowodnić, że skarżące nie posiadają praw dochodzonych w odniesieniu do wersji Systran Unix, że prawa te zostały zbyte na jej rzecz wyraźnie lub implicite ze względu na umowy zawarte z grupą Systran lub finansowanie przyznane w odniesieniu do wersji EC-Systran Mainframe i EC-Systran Unix, a po trzecie, że Komisja także nie była w stanie udowodnić, że mogła zlecić realizację wymaganych prac osobie trzeciej bez uzyskania uprzedniej zgody grupy Systran.

W przedmiocie charakteru prac powierzonych przez Komisję osobie trzeciej

228 W celu ustalenia naruszenia prawa do sprzeciwienia się dochodzonego przez skarżące muszą one wykazać, że prace wymienione w ogłoszeniu o przetargu, w odniesieniu do których grupa Systran nie mogła wyrazić swej zgody, mogły prowadzić do modyfikacji lub przekazania informacji lub elementów dotyczących wersji Systran Unix, które znajdują się w wersji EC-Systran Unix.

229 W rozpatrywanej sprawie w celu ustalenia takiej bezprawnej modyfikacji lub ujawnienia należy najpierw podnieść, że przetarg ogłoszony przez Komisję dotyczył obsługi i rozbudowy lingwistycznej systemu do tłumaczeń zautomatyzowanych Komisji. To zaproszenie do składania ofert obejmowało następujące świadczenia:

„3.1 Kodowanie słowników: kodowanie słowników oparte na zwrocie informacji, glosariusze i teksty podlegające tłumaczeniu zautomatyzowanemu przez użytkowników, w tym dostosowanie słowników pomiędzy parami języków. Zostanie dostarczony program użytkowy w celu wspomożenia kodowania […]. Zadanie to obejmuje także:

Rewizję i kodowanie plików słowników do tłumaczenia zautomatyzowanego, które zostały przygotowane dla służb tłumaczenia zautomatyzowanego Komisji przez inne źródła.

Zbieranie plików słowników użytkowników – na żądanie kontrahent bada wpisy użytkowników i w przypadku gdy terminy są powszechnie używane, włącza je do słowników głównych, upewniając się, że nie będą one w konflikcie z istniejącymi terminami.

3.2 Ulepszenia, adaptacje i dodatki do procedur językowych: szczególne ulepszenia programów do analizy, przesyłu i syntezy oparte na zwrocie informacji, glosariusze i teksty podlegające tłumaczeniu zautomatyzowanemu przez użytkowników. Na przykład: przetwarzanie słów podzielonych na końcu linii w wyjściu źródłowym i docelowym, wielkie litery, dopełniacz angielski z s, homografie i przestrzeganie konwencji Komisji (między innymi pisownia liczb).

3.3 Uaktualnianie systemu: uaktualnianie słowników i programów na żądanie Komisji. Kontrahent ściśle współpracuje z Komisją w celu zapewnienia harmonijnej integracji uaktualnień.

3.4 Uaktualnianie dokumentacji: kontrahent dokonuje wymaganych uaktualnień dokumentacji (na przykład podręczników do kodowania) dotyczącej części systemu, za które jest odpowiedzialny, i przechowuje zrewidowane dokumenty w centrum danych. Uaktualnione wersje obejmują opis i wyjaśnienie ulepszeń i modyfikacji wniesionych w ramach umowy […]".

(3.1 Dictionary coding: Dictionary coding based on feedback, glossaries and texts submitted to MT by users, including the «levelling-up» of dictionaries between language pairs. A utility will be provided to help with coding. […] This task also includes:

The revision and encoding of MT dictionary files which have been prepared for the Commission's MT service by other sources.

The harvesting of users' custom dictionary files -- if requested, the contractor will review user entries, and where terms are of general use, include them in the main dictionaries, ensuring that there is no conflict with existing terms.

3.2 Enhancements, Adaptations and Additions to Linguistic Routines: Specific improvements to Analysis, Transfer and Synthesis programs based on feedback, glossaries and texts submitted to MT by users. For example: the treatment of hyphenated words in source and target output, capitalization, the English genitive s, homographs, and respect of Commission conventions (amongst others, for the writing of numbers).

3.3 System updates: Updates to dictionaries and programs will take place as required by the Commission. The contractor will work closely with the Commission to ensure the smooth integration of updates.

3.4 Documentation updates: The contractor shall update as required any documentation (e.g. coding manuals) on parts of the system for which he is responsible and shall store revised documents at the Data Centre. The updated versions shall include a description of, and explanation for, improvements and changes made under contract […])

230 Według skarżących realizacja tych zadań wymaga modyfikacji i adaptacji podstawowej części oprogramowania systemu, programów językowych i struktury danych

oprogramowania Systran (wersja EC-Systran Unix), co wiąże się z modyfikacją kodu źródłowego tego oprogramowania i przygotowawczego materiału projektowego. Konieczność dysponowania kodami źródłowymi i ich modyfikacji w celu realizacji zadań przewidzianych w ogłoszeniu o przetargu potwierdza ust. 3.7.5 zaproszenia do składania ofert, na mocy którego jednym z obowiązków ciążących na kontrahencie jest upewnienie się, że ostatnie wersje kodów źródłowych, słowników i programów są prawidłowo zainstalowane i skompilowane na serwerach Komisji.

231 Ponadto w pierwszej nocie technicznej Bitana wyjaśniono, co nie zostało podważone przez Komisję, dlaczego realizacja prac powierzonych Gosselies w ramach udzielonego zamówienia wymagała modyfikacji elementów wersji EC-Systran Unix, które zostały powielone z wersji Systran Unix.

232 W opisie funkcjonalnym elementów oprogramowania Systran, w pierwszej nocie technicznej Bitana wskazano:

— funkcja „dekompozycja słów z łącznikami", wskazana w zaproszeniu do składania ofert (ust. 3.2 zaproszenia do składania ofert, zob. pkt 229 powyżej) przeprowadzana jest w podstawowej części oprogramowania w ramach modułów do wstępnego przetwarzania dokumentów;

— funkcja „wielkie litery", czyli przetwarzanie wielkich liter z jednego języka na drugi, wskazana w zaproszeniu do składania ofert (ust. 3.2 zaproszenia do składania ofert, zob. pkt 229 powyżej), przeprowadzana jest w podstawowej części oprogramowania w ramach modułów do końcowego przetwarzania tekstu;

— zasady formatowania typograficznego (na przykład zarządzanie liczbami lub spacjami), wskazane w zaproszeniu do składania ofert (ust. 3.2 zaproszenia do składania ofert, zob. pkt 229 powyżej), są wprowadzane w podstawowej części oprogramowania w ramach modułów do końcowego przetwarzania tekstu;

— zasady wyszukiwania w słownikach (na przykład w celu przywrócenia dopełniacza angielskiego), wskazane w zaproszeniu do składania ofert (ust. 3.2 zaproszenia do składania ofert, zob. pkt 229 powyżej), są wprowadzane w podstawowej części oprogramowania, która zawiera specyfikacje językowe.

233 Jak wyjaśniono powyżej, strony nie podważają, że podstawowa część oprogramowania stanowi centrum „rozbudowy lingwistycznej". Nie jest ona złożona ze stałych bibliotek, które byłyby niezależne od procesu „rozbudowy lingwistycznej", ale przeciwnie, jest jego integralną i zasadniczą częścią. W tym zakresie w pierwszej nocie technicznej Bitana wyjaśniono, że w „zwykłych ramach rozbudowy lingwistycznej" podstawowa część oprogramowania musi być modyfikowana w wielu przypadkach, zwłaszcza w trakcie następujących prac przewidzianych w zaproszeniu do składania ofert: „Ulepszenia, adaptacje i dodatki do procedur językowych" (ust. 3.2 zaproszenia do składania ofert, zob. pkt 229 powyżej i pierwszą notę techniczną Bitana).

234 Z powyższego wynika, że podmiot, któremu udzielono zamówienia, aby móc zrealizować zadania, które zostały mu powierzone, powinien dysponować kodami źródłowymi wersji EC-Systran Unix, aby mieć możliwość ich adaptacji i modyfikacji w celu zrealizowania specyficznych ulepszeń programów do analizy, przesyłu i syntezy określonych w ust. 3.2 zaproszenia do składania ofert i dokonać uaktualnień wymaganych w ust. 3.3, 3.4 i 3.7.5 zaproszenia do składania ofert.

235 Argumenty przedstawione przez Komisję nie umożliwiają podważenia tej oceny. W tym względzie należy przypomnieć, że Komisja formalnie podważa, że przekazała kody źródłowe wersji EC-Systran Unix w ramach prac, jakie należy zrealizować w celu wykonania zamówienia udzielonego spółce Gosselies. Wskazuje, że prace powierzone tej spółce nie wymagają interwencji w podstawową część oprogramowania.

236 Podważenie to opiera się na nocie technicznej DGT z dnia 16 stycznia 2008 r., której celem jest przedstawienie odpowiedzi na pierwszą notę techniczną Bitana (zwanej dalej „drugą notą" lub „drugą notą DGT"). We wprowadzeniu do drugiej noty DGT podnosi, że celem pierwszej noty technicznej Bitana jest przede wszystkim wykazanie, że wszelkie modyfikacje typu językowego odbywają się w „strefie analizy" i że w sposób nieunikniony prowadzą do przetwarzania przez podstawową część oprogramowania,

a zatem do modyfikacji samej tej części. W drugiej nocie DGT podkreślono jednakże, że prace przewidziane w zaproszeniu do składania ofert, które dotyczą procedur językowych, nie wymagają modyfikacji podstawowej części oprogramowania.

237 W uzasadnieniu tej tezy DGT zauważa, że nie można mylić zawartości (struktura określona na poziomie podstawowej części oprogramowania) i treści (kody przydzielone przez programy językowe i posiadające konotację językową „strefy analizy". Zasada modułowości komponentów systemu do tłumaczenia zakłada ścisłe oddzielnie nie tylko poszczególnych modułów językowych, ale także modułów językowych i podstawowej części oprogramowania. W przypadku DGT podstawowa część oprogramowania ma marginalne znaczenie językowe. W tym względzie DGT podnosi, że nawet jeśli jest prawdą, że podstawowa część oprogramowania kontroluje proces tłumaczenia, że współdziała z wszystkimi komponentami i zawiera określone funkcje, które można niejasno określić jako językowe (segmentacja zdań, przetwarzanie słów z łącznikami lub słów, które nie zostały odnalezione), jest także prawdą, że moduły podstawowej części oprogramowania mają zakres ogólny, podczas gdy procedury językowe są specyficzne dla języka źródłowego, pary języków lub języka docelowego.

238 Badając przykłady przedstawione w ogłoszeniu o przetargu z dnia 4 października 2003 r. i zaznaczone jako elementy wymagające obowiązkowo interwencji w podstawową część oprogramowania, DGT przytacza dwa następujące stwierdzenia:

— „[w]brew twierdzeniom przedstawionym przez Systran, odniesienie do [procedur językowych] w zaproszeniu do składania ofert […] dokładnie wyraża charakter świadczeń, jakie mają być zrealizowane, czyli specyficzne ulepszenia programów do analizy, przesyłu i syntezy, oparte na informacji zwrotnej od użytkowników. Przykłady problemów przytoczone w zaproszeniu do składania ofert zostały przedstawione wyłącznie do celów orientacyjnych i bezspornie mają charakter językowy";

— „[w]ydaje się oczywiste, że problemy językowe są przede wszystkim uregulowane w [procedurach językowych]; jak wskazuje nazwa, jest to ich celem. I nawet gdyby niektóre przytoczone problemy były rozwiązywane na poziomie podstawowej części oprogramowania, mogą one być równie dobrze i w rzeczywistości są rozwiązywane na poziomie [procedur językowych] i słowników. Jak w każdym złożonym systemie, zasady przetwarzania zjawisk językowych są liczne i skomplikowane".

239 Z powyższego wynika, że DGT nie podważa w rzeczywistości twierdzeń H. Bitana, zgodnie z którymi zadania powierzone w ramach udzielonego zamówienia wymagają interwencji w podstawową część oprogramowania. A zatem DGT wyraźnie uznaje, że podstawowa część oprogramowania Systran, którego struktura jest taka sama w wersjach Systran Unix i EC-Systran Unix, zawiera pewne funkcje, jak funkcja przetwarzania słów z łącznikami, wskazana w zaproszeniu do składania ofert. Podobnie DGT uznaje implicite ustalenia H. Bitana, ograniczając się do stwierdzenia, że „nawet gdyby problemy przytoczone [w zaproszeniu do składania ofert] były rozwiązywane na poziomie podstawowej części oprogramowania, mogą one także i w rzeczywistości są rozwiązywane na poziomie [procedury językowych] i słowników". Można bowiem bądź zakodować bezpośrednio w słownikach wszystkie słowa, które zawierają łącznik, bądź zwrócić się o wykonanie lub ulepszenie programu umożliwiającego systematyczne przetwarzanie słów z łącznikami, bez konieczności ich kodowania, słowo po słowie, w słownikach. H. Bitan podnosi w tej kwestii, czego DGT nie podważa, że funkcja „dekompozycji słów z łącznikami", czyli program informatyczny systematycznie zajmujący się tą kwestią, działa w podstawowej część oprogramowania w ramach modułów do wstępnego przetwarzania dokumentów. Poza tym DGT nie może w sposób przekonywający twierdzić, że przykłady przedstawione w zaproszeniu do składania ofert i podkreślone przez H. Bitana jako wymagające interwencji w podstawową część oprogramowania mają charakter wyłącznie orientacyjny. Zgodnie z samą treścią zaproszenia do składania ofert chodzi o dostarczone przez użytkowników wersji EC-Systran Unix przykłady specyficznych ulepszeń, które będzie należało wykonać w ramach zamówienia.

240 W odniesieniu w szczególności do przetwarzania słów z łącznikami (na przykład termin „hospital-based") DGT zauważa, że rolę podstawowej części oprogramowania z trudem można określić jako językową, ponieważ ogranicza się ona do wyszukiwania najpierw w słowniku słowa w formie, w jakiej jest ono napisane, a następnie, jeśli wynik jest negatywny, powtarza wyszukiwanie, usuwając łącznik (dla słowa „hospitalbased"). Jeśli poszukiwania nadal nie przynoszą rezultatu, szuka się dwóch słów osobno („hospital" i „based"). Słowa tego typu mogą być łatwo przetwarzane poprzez ich bezpośrednie kodowanie w słowniku, jak tego dokonano dla słowa „medium-sized", które często pojawia się w dokumentach językowych. Po zakodowaniu słowo nie wymaga już żadnego przetwarzania i nie stwarza żadnego problemu. Główna część przetwarzania odbywa się zatem w programach językowych i przede wszystkim na poziomie analizy w programie Ehmrt000.c. Następnie przetwarzanie jest kontynuowane na poziomie przesyłu. Procedury leksykalne, które przetwarzają słowa z łącznikami, są ustanawiane dla większości par językowych obejmujących język angielski.

241 Elementy te nie podważają jednakże konieczności interwencji w podstawową część oprogramowania w celu wykonania udzielonego zamówienia. Niewielkie znacznie ma okoliczność, czy możliwe jest przyjęcie innego podejścia, podobnie bez znaczenia jest kwestia, czy treść wymaganej funkcji ma charakter językowy. Ważne jest podejście przyjęte w wersji EC-Systran Unix, które jest takie samo jak podejście przyjęte w wersji Systran Unix. Nic nie podważa zatem twierdzenia eksperta w dziedzinie informatyki, zgodnie z którym przetwarzanie słów z łącznikiem dzięki programowi informatycznemu dotyczącemu tej funkcji przebiega na poziomie podstawowej części oprogramowania. Przeciwnie, twierdzenie to jest potwierdzone drugą notą DGT (zob. pkt 239 powyżej). Ponadto w zaproszeniu do składania ofert nie wymaga się w tym zakresie od podmiotu, któremu udzielono zamówienia, kodowania wszystkich istniejących słów z łącznikiem, ale ulepszenia programu informatycznego dotyczącego tej funkcji.

242 W odniesieniu do przetwarzania wielkich liter DGT podnosi, że rola podstawowej części oprogramowania nie ma w żadnym stopniu charakteru językowego, ale mechaniczny. Na przykład rolą programu Rtrprint.c, który stanowi program podstawowej części oprogramowania, wskazaną w pierwszej nocie technicznej Bitana, jest wyłącznie stosowanie w języku docelowym decyzji podjętych przez programy językowe, a zwłaszcza procedury leksykalnej Lefweekd.c, która stanowi program procedur językowych, czyli procedury, która przetwarza dni tygodnia. Podobnie decyzja o zastosowaniu funkcji „wielkich liter" w oparciu o zasady gramatyczne i kontekst językowy jest podejmowana w programach językowych i wynika w pierwszym rzędzie z analizy przeprowadzonej przez program Epropnou.c, który przetwarza nazwy własne, skróty, akronimy etc. Przetwarzanie może być kontynuowane na poziomie przesyłu w procedurach leksykalnych, jak w przypadku pary językowej angielski – włoski. DGT podnosi także, że decyzja dotycząca wielkich liter może być podejmowana na poziomie słowników. Na przykład wszystkie nazwy własne (Panama, Palestyna, Parkinson) lub wszystkie rzeczowniki niemieckie są kodowane z wielką literą na początku wyrazu.

243 Elementy te jednakże nie podważają konieczności interwencji w podstawową część oprogramowania w celu wykonania udzielonego zamówienia. Niewielkie znaczenie ma w tym względzie kwestia, czy realizowana interwencja ma charakter językowy, czy mechaniczny, ponieważ rozpatrywany jest wyłącznie fakt, że modyfikacje, na które nie uzyskano zgody, są wprowadzane do elementów chronionych przez prawo autorskie i know-how. Podobnie niewielkie znacznie posiada okoliczność, czy możliwe jest przyjęcie innego podejścia. Ważne jest podejście przyjęte w wersji EC-Systran Unix, które jest takie samo jak podejście przyjęte w wersji Systran Unix. W rozpatrywanej sprawie w zaproszeniu do składania ofert wymagano od podmiotu, któremu udzielono zamówienia, ulepszenia programu informatycznego dotyczącego tej funkcji i nic

nie podważa twierdzenia eksperta w dziedzinie informatyki, zgodnie z którym informatyczne przetwarzanie wielkich liter z jednego języka na drugi przeprowadzane jest w podstawowej część oprogramowania w ramach modułów końcowego przetwarzania tekstu. Przeciwnie, DGT wyraźnie uznaje, że podstawowa część oprogramowania co najmniej przyczynia się do tego procesu, ponieważ są w niej wykonywane decyzje podjęte przez określone procedury. Zresztą w odniesieniu do kodów źródłowych wersji Systran Unix i EC-Systran Unix należy podnieść, że H. Bitan nie tylko wykazał, że 80–95% kodów źródłowych w podstawowej części oprogramowania obydwu wersji jest podobnych, ale także że istnieją inne podobieństwa na poziomie procedur językowych, ponieważ duża część procedur wersji Systran Unix znajduje się w wersji EC-Systran Unix. Podobnie jak wersja EC-Systran Unix, wersja Systran Unix posiada program umożliwiający przetwarzanie wielkich liter. Także w tym przypadku w zaproszeniu do składania ofert nie wymagano od podmiotu, któremu udzielono zamówienia, kodowania wszystkich istniejących słów rozpoczynających się wielką literą, ale ulepszenia programu informatycznego dotyczącego tej funkcji.

244 DGT nie rozważa kwestii przestrzegania konwencji Komisji, która zdaniem H. Bitana wymaga interwencji w podstawową część oprogramowania.

245 W odniesieniu do przetwarzania dopełniacza angielskiego „s" (na przykład „operator's") DGT podkreśla, że rola podstawowej części oprogramowania w przetwarzaniu słów tego typu jest bardzo ograniczona i polega na usunięciu „'s" w celu umożliwienia wyszukiwania prostego słowa (czyli słowa „operator") w słowniku. Ponadto ponieważ przetwarzanie to doskonale funkcjonuje, nie ma żadnej przyczyny, by je zmieniać.

246 Elementy te w żaden sposób nie podważają konieczności dostępu do podstawowej części oprogramowania i jego modyfikacji w celu wykonania udzielonego zamówienia. Przeciwnie, DGT wyraźnie potwierdza rolę podstawowej części oprogramowania w przetwarzaniu dopełniacza angielskiego i ogranicza się do wskazania, że rola programu informatycznego wprowadzonego w celu zapewnienia tej funkcji była

pełniona perfekcyjnie, podczas gdy z samego tekstu zaproszenia do składania ofert wynika, że chodziło o jedno z konkretnych ulepszeń, które miały być zrealizowane przez podmiot, któremu udzielono zamówienia.

247 Charakter interwencji, które miała przeprowadzić spółka Gosselies, był przedmiotem wielu pytań postawionych w ramach drugiej serii pytań Sądu i podczas rozprawy. W szczególności Sąd wezwał Komisję do wskazania, czy rzeczywiście udostępniła kody źródłowe do podstawowej części oprogramowania Systran w celu umożliwienia realizacji prac powierzonych spółce Gosselies, niezależnie od tego, czy prace te dotyczą, pomocniczo lub zasadniczo, innych części oprogramowania Systran. W przypadku gdyby Komisja podtrzymała twierdzenia, zgodnie z którymi, po pierwsze, rozpatrywane prace nie wymagają interwencji na poziomie podstawowej części oprogramowania podstawowego, a po drugie, nie ujawniła ona Gosselies kodów źródłowych systemu EC-Systran Unix, wezwano strony do wskazania, czy i w jaki sposób twierdzenia te mogłyby zostać zweryfikowane na płaszczyźnie technicznej.

248 W odpowiedzi na te pytania Komisja podtrzymała twierdzenia, zgodnie z którymi „prace powierzone spółce Gosselies nie wymagają interwencji na poziomie podstawowej części oprogramowania podstawowego" i wskazała, że „nie udostępniła kodów źródłowych do podstawowej części oprogramowania Systran i nie ujawniła Gosselies kodów źródłowych systemu EC-Systran Unix". Odniosła się także do umowy o zachowaniu poufności dotyczącej zaproszenia do składania ofert z dnia 4 października 2003 r., która ma niewielkie znaczenie w odniesieniu do kwestii odpowiedzialności Komisji w niniejszej sprawie. W odniesieniu do weryfikacji technicznej tych twierdzeń, które są podważone przez tekst zaproszenia do składania ofert i pierwszą notę techniczną Bitana, Komisja utrzymuje w odpowiedzi na drugą serię pytań:

„Biorąc pod uwagę kompetencje wymagane do wykonania działań, o których mowa powyżej, i kwalifikacje językowe (a nie informatyczne) pracowników Gosselies, którzy powinni wykonać umowę zawartą z Komisją, można stwierdzić, że pracownicy ci nie byli w żaden sposób w stanie prowadzić działań na podstawowej części oprogramowania. W tym względzie można wyjaśnić, że prace, które zostały wykonane wtedy przez spółkę Gosselies, są obecnie realizowane przez lingwistów Komisji".

249 Odpowiedź tę należy porównać z odpowiedzią skarżących, spośród których H. Bitan wskazuje w trzeciej nocie technicznej, dotyczącej metody weryfikacji twierdzeń technicznych Komisji, jakie działania należy podjąć w celu porównania obydwu wersji oprogramowania EC-Systran Unix, czyli wersji, która jest wcześniejsza od zaproszenia do składania ofert, i wersji, która jest późniejsza i która pozwala na zaspokojenie oczekiwań Komisji. Kwestia ta została przedyskutowana podczas rozprawy, w trakcie której Komisja podniosła, że takie działania nie były tak trudne do wykonania, jak myślała.

250 W konsekwencji w świetle argumentów przedstawionych przez strony i odpowiedzi udzielonych na pytania Sądu należy stwierdzić, że Komisja nie zdołała podważyć danych przedstawionych przez skarżące w uzasadnieniu ich tezy, zgodnie z którą prace, które miała wykonać Gosselies, wymagały posiadania dostępu do kodu źródłowego wersji EC-Systran Unix i jego modyfikacji. Stanowisko Komisji jest podważone danymi technicznymi przedstawionymi w tej kwestii przez skarżące i przez jej własne zaproszenie do składania ofert. Ponadto skarżące utrzymują, że „spółka Gosselies, która w momencie przedstawienia zaproszenia do składania ofert była w fazie embrionalnej i niemalże nie zatrudniała pracowników, dzięki zatrudnieniu byłych pracowników Systran Luxembourg nabyła wiedzę, która umożliwiła jej złożenie oferty w odpowiedzi na zaproszenie do składania ofert i uzyskanie zamówienia". Tymczasem ze sprawozdań z działalności Systran Luxembourg, przedstawionych w załącznikach 4 i 5 do odpowiedzi Komisji na ostatnią serię pytań wynika, że wykonywała ona raczej zadania o charakterze informatycznym, a nie językowym. Podczas rozprawy Komisja przedstawiła życiorysy pracowników Gosselies, co umożliwiło stwierdzenie, że nie byli oni tylko lingwistami, ale także informatykami będącymi w stanie dotrzeć do kodów źródłowych oprogramowania Systran i pracować na tych kodach, w tym na kodach odpowiadających podstawowej części oprogramowania lub związanym z nim procedurom językowym.

251 Wreszcie należy podnieść, że w odpowiedzi na trzecią serię pytań dotyczących elementów, jakie należy uwzględnić w celu oszacowania szkody, Komisja przedstawiła w załączniku opinię z ekspertyzy z dnia 3 maja 2010 r. przygotowanej przez L. Golversa, inżyniera, biegłego w dziedzinie informatyki przy sądach belgijskich, na temat zarzucanych bezprawnych czynów popełnionych przez Komisję w odniesieniu do

modyfikacji podstawowej części oprogramowania wersji EC-Systran Unix i ujawnienia know-how Systran (zwaną dalej „opinią Golversa"; zob. także notę zawierającą uwagi na temat opinii Golversa sporządzoną przez H. Bitana bez uszczerbku dla decyzji Sądu w przedmiocie dopuszczalności opinii Golversa, przedstawioną w załączniku do odpowiedzi skarżących na czwartą serię pytań, a także potwierdzenie z dnia 23 kwietnia 2010 r. przedstawione przez A. Secka, zarządzającego spółką Gosselies, który przedstawia zakres prac zrealizowanych przez tę spółkę dla Komisji, zwane dalej „potwierdzeniem Gosselies").

252 Należy jednakże stwierdzić, że opinia Golversa, tak jak potwierdzenie Gosselies, zostały przedstawione na bardzo późnym etapie, a to opóźnienie nie zostało w żaden sposób uzasadnione w momencie przedstawienia tych dokumentów. Ten brak uzasadnienia jest tym bardziej niezrozumiały, że poszczególne aspekty bezprawności zachowania Komisji, a zwłaszcza kwestie dotyczące ekspertyzy informatycznej oczekiwanej przez Komisję w celu odparcia argumentów przedstawionych przez eksperta w dziedzinie informatyki skarżących i informacje, które mogą być przedstawione, by lepiej zrozumieć prace zrealizowane przez podmiot, któremu udzielono zamówienia, były przedmiotem dwu pierwszych serii pytań i zostały szeroko przedyskutowane podczas rozprawy.

253 W konsekwencji, zgodnie z art. 48 § 1 regulaminu postępowania, należy stwierdzić, że opinia Golversa, podobnie jak potwierdzenie Gosselies, są niedopuszczalne i nie należy ich uwzględniać w ramach oceny argumentów stron.

254 W każdym razie w odniesieniu do opinii Golversa należy podkreślić, że opinia ta, chociaż opracowana przez inżyniera, biegłego w dziedzinie informatyki przy sądach belgijskich, nie podważa wyników ekspertyzy informatycznej przedstawionej przez eksperta skarżących w tym zakresie. L. Golvers nie opiera bowiem swojej opinii na różnych wersjach oprogramowania Systran, czy to Systran Unix, czy też różnych wersjach EC-Systran Unix, przed i po realizacji prac przewidzianych w spornym zaproszeniu do składania ofert i nie zbadał wyniku prac zrealizowanych przez spółkę Gosselies

na rachunek Komisji. W tym względzie należy przypomnieć, że w odpowiedzi na pytanie pisemne Sądu i podczas rozprawy ekspert w dziedzinie informatyki skarżących wyraźnie wskazał, w jaki sposób było możliwie dokonanie przez Komisję porównania poszczególnych wersji oprogramowania EC-Systran Unix w celu potwierdzenia lub podważenia wskazówek, zgodnie z którymi poszczególne prace przewidziane w zaproszeniu do składania ofert wymagają posiadania dostępu do podstawowej części oprogramowania i powiązanych z nim procedur językowych i w konsekwencji prowadzą do ich modyfikacji. Komisji wielokrotnie zatem umożliwiono zwolnienie się z wszelkiej odpowiedzialności poprzez przedstawienie materialnego dowodu, że nie dokonano żadnej modyfikacji danych chronionych przez prawo autorskie i know-how Systran w związku z realizacją prac przewidzianych w zaproszeniu do składania ofert. Tego materialnego dowodu nie stanowi opinia Golversa.

255 Opinia Golversa jest oparta wyłącznie na pismach procesowych, załącznikach i aktach postępowania w niniejszej sprawie, w tym różnych notach technicznych eksperta w dziedzinie informatyki skarżących i spotkaniach z urzędnikami DGT, a także z D. Buisonim, zarządzającym spółki Gosselies i byłym programistą Systran Luxembourg. Na płaszczyźnie technicznej L. Golvers przypomina co do zasady znaczenie, jakie Komisja przywiązuje do słowników, które opracowała, co nie jest przedmiotem dyskusji i w żaden sposób nie uniemożliwia grupie Systran dochodzenia praw własności intelektualnej w odniesieniu do podstawowej części oprogramowania Systran, czy to w przypadku wersji pierwotnej Systran Mainframe, ale także i przede wszystkim wersji Systran Unix, jedynej wersji mającej znaczenie w niniejszej sprawie.

256 L. Golvers podkreśla także, że teoretycznie pracownicy spółki Gosselies nie mieli kompetencji technicznych koniecznych do dokonania interwencji w skomplikowanych programach napisanych w języku C, podczas gdy wskazuje także, że spółka Gosselies zatrudniała pracowników Systran Luxembourg, którzy byli w pełni gotowi, by pracować na poszczególnych wersjach oprogramowania Systran.

257 Poza tym w opisie prac zrealizowanych przez Gosselies w celu wywiązania się z wymogów ustanowionych w zaproszeniu do składania ofert L. Golvers podkreśla przede wszystkim prace, które miały być podjęte w celu wykonania ust. 3.1 zaproszenia do składania ofert, czyli kodowania słowników, i prawie nie odnosi się do prac związanych z wprowadzeniem w życie ust. 3.2, czyli ulepszeń, adaptacji i dodatków do procedur językowych.

258 W odniesieniu do kodowania, zostało ono zrealizowane za pomocą oprogramowania zewnętrznego, zwanego „DMP", niewymienionego w zaproszeniu do składania ofert, na istnienie którego powołano się po raz pierwszy na tym etapie postępowania, czyli w dniu 5 maja 2010 r. Zgodnie z opinią Golversa, kodowanie słowników polegało na dodaniu i korekcie 10 577 wpisów. W potwierdzeniu Gosselies wskazano w tym zakresie, że spółka Gosselies „miała za zadanie oczyszczenie słowników elektronicznych, które z biegiem czasu zawierały tysiące adaptacji, których należało dokonać", i że w tym celu „skorzystała z oprogramowania DMP umożliwiającego łatwiejszą wizualizację niespójności, ich korektę i […] zachowanie słowników w otwartym formacie baz danych". W tym względzie i w świetle uwag przedstawionych przez eksperta skarżących w tym zakresie należy stwierdzić, że wydaje się mało prawdopodobne, by Komisja mogła zapłacić około 2 mln EUR, by zlecić usługodawcy zewnętrznemu korektę 10 577 wpisów programu, czyli zgodnie z obliczeniami wykonanymi przez H. Bitana i uwzględniając czas trwania zamówienia, odpowiednik 2,5 wpisów dziennie przez jednego pracownika Gosselies, podczas gdy leksykograf Systran wykonuje średnio 400 wpisów dziennie.

259 W odniesieniu do innych prac opinia Golversa wskazuje w skrótowy sposób, że spółka Gosselies „wykonała większość prac w zakresie uaktualniania i kilka adaptacji procedur językowych, nie w »jądrze«, ale na plikach zaczerpniętych automatycznie z Mainframe Amdhal". W potwierdzeniu Gosselies nie odniesiono się nawet do tego aspektu zrealizowanych prac, z wyjątkiem, być może, w niejednoznaczny sposób wskazania, że „ostatecznym celem adaptacji na poziomie słowników nie było udoskonalenie tłumaczenia". Przyjmując tezę przedstawioną przez L. Golversa, nawet gdyby okazało się, że „kilka" adaptacji procedur językowych dokonanych przez spółkę Gosselies

wymagało przeprowadzenia prac na kodzie źródłowym wersji EC-Systran Unix, należy stwierdzić, że grupa Systran nie dysponowała prawem autorskim lub know-how w tym względzie, ponieważ chodziło tylko o wersję Unix kodu źródłowego, który istniał wcześniej wyłącznie w wersji EC-Systran Mainframe, w odniesieniu do której grupa Systran nie może dochodzić żadnego prawa i który nie może być w żaden sposób związany z wersją Systran Unix. W tym względzie należy przypomnieć, że z dochodzenia wynika, że wersja Systran Unix jest wersją, która może być określona jako dzieło pierwotne, oryginalne i podlegające ochronie, że wersja EC-Systran Unix jest wersją pochodną Systran Unix, która charakteryzuje się wieloma znacznymi podobieństwami na poziomie podstawowej części oprogramowania i procedur językowych, i że Komisja nigdy nie była w stanie ustalić, co do których elementów podstawowej części oprogramowania i procedur językowych Systran Unix dochodziła praw własności ze względu na jej prawa w odniesieniu do słowników i powiązanych z nimi procedur językowych EC-Systran Mainframe, w ten sposób, że skarżące nie mogłyby się powoływać w tym względzie na prawa, jakie posiadają w odniesieniu do pierwotnej wersji Systran Mainframe.

260 Natomiast skarżące twierdzą i wykazują w sposób wystarczający, że modyfikacje przewidziane w ust. 3.2 zaproszenia do składania ofert wymagają posiadania dostępu do elementów wersji EC-Systran Unix, które zostały przejęte przez wersję Systran Unix, i ich modyfikacji. Komisja nie przedstawiła dowodu przeciwnego, przeprowadzając porównanie pomiędzy poszczególnymi wersjami oprogramowania Systran w celu wykazania, że żadne dane zawarte w podstawowej części oprogramowania wersji Systran Unix nie zostały zmodyfikowane przez prace zrealizowane w związku z ogłoszeniem przetargu.

261 Z powyższego wynika, że przyznając sobie prawo do realizacji prac prowadzących do modyfikacji elementów dotyczących wersji Systran Unix oprogramowania Systran, które znajdują się w wersji EC-Systran Unix, bez uprzedniej zgody grupy Systran, Komisja dopuściła się czynu bezprawnego w świetle ogólnych zasad wspólnych dla praw państw członkowskich mających zastosowanie w tej dziedzinie. To bezprawne działanie, które stanowi wystarczająco istotne naruszenie praw autorskich i know-how, jakie posiada grupa Systran w odniesieniu do wersji Systran Unix oprogramowania Systran, może prowadzić do powstania odpowiedzialności pozaumownej Wspólnoty.

B — *W przedmiocie wyrządzonych szkód i związku przyczynowego*

1. W przedmiocie szkody poniesionej przez Systran Luxembourg i związku przyczynowego

a) Argumenty stron

262 Skarżące podnoszą, że szkoda poniesiona przez Systran Luxembourg wynosi co najmniej 1 170 328 EUR. Szkoda ta obejmuje przede wszystkim straty w wysokości 571 000 EUR poniesione przez tę spółkę w 2003 r. Przedstawione przez Komisję w 2003 r. zaproszenie do składania ofert było bowiem poprzedzone zerwaniem stosunków handlowych z Systran Luxembourg, które doprowadziło do zwolnienia pracowników tej spółki. Należy zatem uwzględnić te straty, ponieważ decyzja o zwolnieniu personelu została podjęta dopiero po zerwaniu stosunków handlowych z Komisją. Szkodę Systran Luxembourg stanowią także utracone zyski w zakresie zamówienia udzielonego spółce Gosselies po ogłoszeniu zaproszenia do składania ofert z naruszeniem praw grupy Systran. Skarżące szacują te utracone zyski na 30% marży netto. Ponieważ w zamówieniu udzielonym spółce Gosselies przewidywano obroty w wysokości 800 000 EUR rocznie w ciągu czterech lat, szkoda ta wynosi 30% z 3 200 000 EUR, czyli 960 000 EUR. W replice skarżące wyjaśniają, że kwota ta wynosi 599 328 EUR, biorąc pod uwagę obliczenia przedstawione przez Komisję, zgodnie z którymi należy obliczyć 30% od sumy 1 997 760 EUR. Szkoda poniesiona przez Systran Luxembourg wynika bezpośrednio z działań Komisji, które są jedyną przyczyną zwolnień dokonanych przez tę spółkę. Podobnie utracone przez Systran Luxembourg zyski są bezpośrednio związane z decyzją Komisji o udzieleniu zamówienia spółce Gosselies z naruszeniem praw grupy Systran.

263 Komisja utrzymuje, że skarżące nie wykazały rzeczywistego charakteru szkody, na którą się powołują w odniesieniu do Systran Luxembourg. Poza tym zachowania, które są jej przypisywane, nie są przyczyną strat tej spółki w 2003 r. i utraconych zysków, na jakie się powołują w odniesieniu do lat 2003–2007. Systran Luxembourg i Systran nie odpowiedziały bowiem na zaproszenie do składania ofert z dnia 4 października 2003 r. Ponadto zakładając nawet, że szkoda ta istnieje, zastosowana podstawa obliczeń powinna uwzględniać całkowite obroty wynikające z umów zawartych ze spółką Gosselies w związku z zaproszeniem do składania ofert z dnia 4 października 2003 r., czyli 1 997 760 EUR w ciągu czterech lat, a nie 3 200 000 EUR, jak wskazują skarżące. Poza tym przedmiot działalności Systran Luxembourg jest zdywersyfikowany i dotyczy „nowych rozwiązań informatycznych, zwłaszcza w dziedzinie języków naturalnych, sprzedaży i świadczenia usług informatycznych i oprogramowania, przetwarzania, zatrzymania i tłumaczenia tekstu w jakiejkolwiek formie". Zaprzestanie działalności przez Systran Luxembourg nie może być zatem przypisane Komisji.

b) Ocena Sądu

264 Skarżące żądają wypłaty odszkodowania w wysokości 1 170 328 EUR z tytułu szkody rzekomo poniesionej przez Systran Luxembourg, czyli 571 000 EUR tytułem strat związanych z zaprzestaniem działalności w 2003 r. i 599 328 EUR z tytułu utraconego zysku w związku z udzieleniem zamówienia spółce Gosselies.

265 Jednakże należy podnieść, że okoliczność, która spowodowała powstanie szkody związanej z zaprzestaniem działalności, polegała, jak wyjaśniły skarżące podczas rozprawy, na działaniu Komisji mającym na celu skłonienie Systran Luxembourg do zwolnienia personelu. Takie działanie, które doprowadziło do zerwania stosunków handlowych, zakładając nawet, że zostało udowodnione, nie jest związane z prawami autorskimi i know-how Systran w odniesieniu do Systran Unix, których naruszenie stanowi bezprawne działanie podnoszone przez skarżące i uwzględnione w rozpatrywanej sprawie. Ponadto szkoda polegająca na utracie zysków nie może być przypisana bezpośrednio Komisji, ponieważ Systran Luxembourg nie przedstawiła swej oferty w odpowiedzi na sporne zaproszenie do składania ofert, które doprowadziło do udzielenia zamówienia spółce Gosselies.

266 Ze względu na brak związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem zarzucanym Komisji a szkodami podnoszonymi przez Systran Luxembourg spółka ta nie może uzyskać odszkodowania za szkodę, na którą się powołuje.

267 W konsekwencji należy oddalić przedstawione przez Systran Luxembourg żądanie wypłaty odszkodowania za straty związane z zaprzestaniem działalności w 2003 r. i za utracony zysk związany z udzieleniem zamówienia spółce Gosselies.

2. W przedmiocie szkód poniesionych przez Systran i związku przyczynowego

268 Na tym etapie należy przypomnieć, że aby powstała odpowiedzialność pozaumowna Wspólnoty w rozumieniu art. 288 akapit drugi WE, szkoda, której naprawy się żąda, musi być rzeczywista i pewna (zob. ww. w pkt 126 wyrok w sprawie Agraz i in. przeciwko Komisji, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo), a także musi istnieć wystarczająco bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem instytucji a szkodą (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 4 października 1979 r. w sprawach połączonych 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 i 45/79 Dumortier i in. przeciwko Radzie, Rec. s. 3091, pkt 21).

a) Argumenty stron

W przedmiocie poszczególnych postaci szkody, ich rzeczywistego charakteru i związku przyczynowego

269 W pierwszym rzędzie skarżące podnoszą, że całkowita szkoda materialna wyrządzona Systran wynosi 46 804 000 EUR. Szkoda ta wynika bezpośrednio z działań Komisji. Przede wszystkim wynika ona ze spadku wartości papierów wartościowych Systran

Luxembourg, będących w posiadaniu Systran. Wartość tych papierów wartościowych, zaksięgowanych w 100% jako rezerwa Systran, wynosi 1 950 000 EUR; do tej sumy należy dodać kolejną rezerwę w wysokości 64 000 EUR, co daje w sumie 2 014 000 EUR. Szkodę materialną Systran stanowi także spadek wartości gospodarczej jej aktywów niematerialnych. Udzielając zamówienia spółce Gosselies i ujawniając w ten sposób know-how Systran bez jej zgody, Komisja pozbawiła jej aktywa wartości gospodarczej, która tkwi w ich poufnym charakterze. Szkoda, jaką Komisja powinna naprawić w całości, odpowiada zatem wartości ujawnionego know-how. Skarżące podkreślają także fakt, że zarzucane naruszenie prawa własności intelektualnej i ujawnienie know-how wyrządzają rzeczywistą szkodę. Przedstawiają liczne zaświadczenia dystrybutorów, bankierów i biegłych rewidentów wykazujące, w jakim stopniu zachowanie Komisji w odniesieniu do ich praw autorskich wyrządza im poważną szkodę.

270 Komisja krytykuje to oszacowanie szkody materialnej z tego względu, że rzeczywisty charakter podnoszonej szkody nie został ustalony i że, mimo iż jest ona autorem działań, które są jej zarzucane, te bezprawne działania nie doprowadziły do całkowitej utraty wartości papierów wartościowych i szkody odpowiadającej całkowitej utracie wartości majątkowej aktywów niematerialnych Systran. Skarżące nie wykazały także żadnego związku przyczynowego pomiędzy zarzucanymi bezprawnymi działaniami a rzekomo wyrządzoną szkodą materialną. Ponadto z rocznego sprawozdania Systran za rok 2005, który obejmuje rozliczenia z lat 2001–2005 wynika, że rok 2003 był wyjątkowo korzystny w stosunku do lat poprzednich (2001 i 2002) i następnych (2004 i 2005). To roczne sprawozdanie nie wyjaśnia spadku obrotów utratą klienta w postaci Komisji lub zarzucanym naruszeniem prawa do oprogramowania, którego dopuściła się Komisja. W tym względzie zgodnie ze sprawozdaniem rocznym:

„Co do zasady programy informatyczne nie są wynalazkami polegającymi opatentowaniu. Grupa zachowuje wszystkie prawa autorskie dotyczące jej technologii i jej produktów. W tym dniu Grupa nie była stroną żadnego sporu w dziedzinie praw własności intelektualnej [...]. Nie istnieje spór lub arbitraż, który mógłby lub miałby

w niedawnej przeszłości znaczny wpływ na sytuację finansową, działalność lub wyniki Grupy".

271 W odniesieniu do różnych zaświadczeń przedstawionych w celu zobrazowania rzeczywistego charakteru szkody Komisja podważa przede wszystkim zaświadczenie biegłych rewidentów ze względu na okoliczność, że wskazano w nim, iż zarzucane jej ujawnienie częściowo uzasadnia rezerwę utworzoną przez Systran. Twierdzi co do zasady, że chodzi o „posunięcie ze względu na okoliczności" dokonane w odniesieniu do jednego roku, roku 2008, kiedy wszystkie przedsiębiorstwa były ostrożne. Komisja twierdzi także, że jest oczywistą nieprawdą, że jej zachowanie zakłóciło stosunki handlowe grupy Systran, ponieważ to Systran przekazała mediom informacje o sporze i ani ona, ani Gosselies nie są konkurentami grupy Systran. Dokumenty dostarczone przez dystrybutorów Systran zostały w sposób oczywisty sporządzone a posteriori i byłoby absurdalne utrzymywanie, że zarzucane naruszenie prawa własności intelektualnej mogło mieć wpływ na tych dystrybutorów. Trudności handlowe wynikają raczej z pojawienia się rozwiązań konkurencyjnych, wychodzenia z użycia poszczególnych wersji oprogramowania lub kryzysu gospodarczego w latach 2008/2009. Komisja uważa ponadto, że nieprawdziwe jest twierdzenie, zgodnie z którym jej zachowanie może stanowić istotną przeszkodę dla inwestorów zainteresowanych grupą Systran. Ich zachowanie może bowiem być wyjaśnione okolicznością, że grupa Systran straciła klienta w postaci Komisji. Nie został wykazany żaden związek przyczynowy w tym względzie.

272 W drugim rzędzie skarżące szacują uszczerbek na dobrach osobistych doznany przez Systran na co najmniej 2 mln EUR. Ten uszczerbek może być tylko szacunkowy, nawet jeśli jest pewny, ponieważ grupa Systran doznała znacznych strat ze względu na ujawnienie dokonane przez Komisję. Reputacja grupy Systran została także osłabiona przez fakt, że skarżące zostały zmuszone do wszczęcia postępowania przeciwko klientowi instytucjonalnemu, co również zaszkodziło jej wizerunkowi i jej stosunkom handlowym. Ponadto zachowanie Komisji może tylko zachęcić innych klientów oraz potencjalnych klientów grupy Systran do dążenia do przywłaszczenia sobie jej systemu za pośrednictwem innych sposobów niż handel.

273 W tym względzie Komisja zauważa, że Systran jest jedynym podmiotem odpowiedzialnym za przekazanie do mediów informacji o sporze i że nie należy zatem wypłacać zadośćuczynienia za jakiekolwiek naruszenie dóbr osobistych. Komisja podkreśla także, że jeśli ofiara naruszenia prawa własności intelektualnej nie jest w stanie przedstawić dowodu poniesionej krzywdy lub jej zakresu, odszkodowania można odmówić lub ograniczyć je do „symbolicznej kwoty". Nie przedstawiono żadnego dowodu w odniesieniu do istnienia krzywdy w wysokości 2 mln EUR lub związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym jej zachowaniem a podnoszoną szkodą.

W przedmiocie wstępnego oszacowania spadku wartości aktywów niematerialnych

274 W odpowiedzi na uwagi Komisji dotyczące spadku wartości aktywów niematerialnych skarżące przedstawiły notę sporządzoną przez ich eksperta w dziedzinie finansów (nota A. Martina, biegłego księgowego i biegłego rewidenta we Francji, działającego przy różnych sądach francuskich, w tym Cour de cassation, dotycząca oszacowania aktywów niematerialnych Systran, zwana dalej „pierwszą notą finansową skarżących"). W odniesieniu do Systran, spółki „monoproduktowej", jedynymi aktywami niematerialnymi, które można odzyskać, są oprogramowanie i know-how, które częściowo wykazane są w rachunkach jako majątek trwały. Ta wartość księgowa nie stanowi jednakże rzeczywistej wartości tych aktywów, którą można oszacować w oparciu o wartość giełdową spółki. W rozpatrywanej sprawie zmiana kursu akcji Systran umożliwia zatem ustalenie oczywistej zależności pomiędzy bezprawnymi działaniami Komisji a spadkiem wartości giełdowej tej spółki, a zatem spadkiem wartości aktywów niematerialnych. W pierwszej nocie finansowej skarżących A. Martin stwierdził zatem: „Aktywa niematerialne Systran można oszacować w oparciu o kapitalizację giełdową na początku 2004 r. wynoszącą od 43 [do] 45 mln EUR. Te aktywa niematerialne stanowią zasadniczo oprogramowanie do tłumaczeń zautomatyzowanych, jedyny produkt Systran, i związane z nim know-how. Pod koniec 2004 r. wartość tych aktywów niematerialnych wynosiła już tylko od 23 [do] 24 mln EUR, a spadek wartości o od 20 [do] 21 mln EUR nie ma innego wyjaśnienia poza działaniami Komisji […], które doprowadziły do ujawnienia tych informacji i ich spornego wykorzystania".

W konsekwencji skarżące podnoszą na tym etapie, że od Komisji należy zasądzić, w odniesieniu do spadku wartości aktywów niematerialnych, odszkodowanie w wysokości 44 790 000 EUR, ponieważ ujawnienie prowadzi do całkowitej utraty przez jej aktywa wartości gospodarczej. Co najmniej należy zasądzić od Komisji odszkodowanie za szkodę pewną i już stwierdzoną, polegającą na spadku wartości przypisywanej przez rynek, czyli sumę 21 mln EUR, która wynika z ujawnienia informacji.

275 W odpowiedzi na pierwszą notę finansową skarżących Komisja przedstawia notę sporządzoną przez jej eksperta w dziedzinie finansów (nota P. Tytgata, rewidenta przedsiębiorstwa w Belgii). A zatem w odpowiedzi na twierdzenie, zgodnie z którym „po spadku w 2004 r., spowodowanym w dużym stopniu utratą [klienta] w postaci Komisji, obroty [Systran] pozostały w 2005 r. niezmienne, a następnie, w 2006 r., ponownie spadły", ekspert Komisji podnosi, że Komisja była klientem Systran Luxembourg, a nie Systran i że wydaje się, że takie twierdzenie dowodzi, że spadek obrotów Systran nie wynikał z zarzucanego naruszenia prawa własności intelektualnej. W celu odparcia twierdzeń, zgodnie z którymi „spadek kapitalizacji giełdowej w 2004 r. […] nie może być uzasadniony innymi okolicznościami niż działania Komisji" i „regularny spadek kursu [akcji] Systran w 2004 r. w miarę rozpowszechniania się wiadomości o ujawnieniu oprogramowania i związanego z nim know-how przez Komisję, podczas gdy wartości giełdowe wzrastają, przy czym CAC 40 wzrósł w średnich wartościach miesięcznych z 3636 [punków] w styczniu do 3796 [punktów] w grudniu 2004 r.", ekspert Komisji podnosi, że porównania wzrostu wartości papierów wartościowych Systran nie należy dokonywać w stosunku do zmiany wartości wskaźnika CAC 40, ale w stosunku do wskaźnika sektorowego Logiciels i usług internetowych na giełdzie paryskiej. Ten wzrost wykazuje, że wartość papierów wartościowych Systran zmieniała się zgodnie ze wskaźnikiem sektorowym, co dowodzi, że zarzucane naruszenie prawa własności intelektualnej nie jest przyczyną podnoszonej szkody. Poza tym wartość aktywów niematerialnych zależy od oceny finansowej w danym momencie, a nie od kursu akcji, który zależy od całego szeregu innych czynników. Skarżące zatem niesłusznie twierdzą, że wartość kapitału niematerialnego spółki automatycznie i bez różnicy zależy od jej kapitalizacji giełdowej. Ekspert Komisji podkreśla także, że aktywa Systran nie składały się tylko z oprogramowania Systran. Spółka ta sprzedawała inne oprogramowania i posiadała znak towarowy, który ze względu na jego pozycję na rynku oprogramowań do tłumaczenia stanowi kolejny ważny element jej aktywów

niematerialnych. Systran nie jest zatem „monoproduktowa" i nie można utrzymywać, że działania Komisja miały wpływ na ogólną wartość firmy Systran.

W przedmiocie innych metod oszacowania szkody

276 W związku z rozprawą i w odpowiedzi na trzecią i czwartą serię pytań dotyczących oszacowania szkody, skarżące wskazują dwie metody oszacowania przedstawione w art. 13 dyrektywy 2004/48, czyli metodę zwaną „negatywnymi skutkami gospodarczymi", która uwzględnia „wszystkie właściwe aspekty", w tym utracone zyski i spadek wartości aktywów niematerialnych, oraz metodę zwaną „odszkodowaniem ryczałtowym", która określa w sposób ryczałtowy kwotę odszkodowania na podstawie czynników takich jak wysokość opłat należnych, w przypadku gdyby naruszający zażądał zgody na korzystanie z rozpatrywanego prawa własności intelektualnej. Do odpowiedzi skarżących dołączono dwie noty sporządzone przez eksperta w dziedzinie finansów (notę A. Martina z dnia 23 kwietnia 2010 r. i notę A. Martina z dnia 2 czerwca 2010 r., zwane dalej, odpowiednio, „drugą notą finansową skarżących" i „trzecią notą finansową skarżących").

277 Na wstępie skarżące powracają przede wszystkim do kwestii rzeczywistego charakteru szkody wyrządzonej ze względu na spadek wartości aktywów niematerialnych. Podkreślają, że w 2004 r., zaledwie dwanaście miesięcy po udzieleniu zamówienia, wartość tych aktywów niematerialnych spadała o 46%, czyli o kwotę 20–21 mln EUR, podczas gdy w tym samym okresie kapitalizacja giełdowa papierów wartościowych sektora wzrosła o 1,5%, zgodnie z danymi dotyczącymi wskaźnika Logiciels i usług informatycznych, pochodzącymi z giełdy paryskiej. Tylko ujawnienie przez Komisję

know-how Systran może wyjaśnić taki spadek kursu jej akcji. Ta strata wartości następnie powiększyła się i w marcu 2010 r. osiągnęła wartość 43–45 mln EUR.

278 Skarżące utrzymują następnie, że spadek wartości aktywów niematerialnych należy uwzględnić zarówno w ramach metody negatywnych skutków gospodarczych, jak i metody odszkodowania ryczałtowego. Obydwa podejścia umożliwiają oszacowanie tego spadku wartości: oszacowanie poprzez określenie strat przyszłych cash-flows zaproponowane podczas rozprawy przez P. Tytgata, eksperta w dziedzinie finansów Komisji, lub oszacowanie poprzez porównanie z kapitalizacją giełdową zaproponowane początkowo przez A. Martina. Skarżące podnoszą, że pierwsze podejście jest mniej właściwe niż drugie, ponieważ opiera się na informacjach prognozowanych i hipotetycznych. Podejście to zostało jednakże przyjęte przez A. Martina w drugiej nocie finansowej skarżących, w której stwierdzono, że szkoda wyrządzona Systran wynosi 33,5 mln EUR (czyli 18,5 mln EUR za lata 2004–2010 i 15 mln EUR za okres przyszły, zgodnie z danymi zaktualizowanymi w celu uwzględnienia pierwszego półrocza 2010 r.). W odniesieniu do drugiego podejścia skarżące podnoszą, że wskazówka, zgodnie z którą inne czynniki niż bezprawne zachowanie Komisji mogą uzasadniać spadek kapitalizacji giełdowej, jest teoretycznie istotna, ale nie posiada znaczenia w rozpatrywanej sprawie, ponieważ żaden inny czynnik nie wyjaśnia spadku kapitalizacji giełdowej o 46% w 2004 r. w porównaniu ze wzrostem o 1,5% wskaźnika odniesienia. W każdym razie niezależnie od przyjętego podejścia szkoda wynikająca ze spadku wartości aktywów niematerialnych wynosi co najmniej 20 mln EUR.

279 W odpowiedzi na pytanie Sądu dotyczące zmiany w zakresie spadku wartości aktywów niematerialnych poprzez zastosowanie stopy wynoszącej 5% do obrotów osiągniętych od 2004 r. skarżące podnoszą, że takie podejście może być przyjęte tylko w ramach metody odszkodowania ryczałtowego, a nie w ramach metody negatywnych skutków gospodarczych. W ramach metody odszkodowania ryczałtowego należy zatem uwzględnić następujące elementy: kwotę opłat, które powinna była uiścić Komisja, aby móc zmodyfikować kod źródłowy Systran (czyli 10,9 mln EUR za okres od 2004 r. do pierwszego półrocza 2010 r.), powiększoną, po pierwsze, o „kwotę

dodatkową" uwzględniającą inne czynniki, jak osłabienie pozycji konkurencyjnej Systran, utrata klientów i zakłócenie możliwości rozwoju, których nie można naprawić poprzez samo przyznanie ww. opłat – w tym względzie A. Martin podnosi, że ta dodatkowa kwota może być określona poprzez zastosowanie oprocentowania do wysokości obrotów, z zastrzeżeniem uwzględnienia wielkości obrotów na skalę światową, a nie europejską, uwzględnienia jako podstawy obliczeń wielkości obrotów za rok 2003 r., zastosowania stopy procentowej wynoszącej 10%, a nie 5%, a po drugie, o przyszłą szkodę oszacowaną przez A. Martina na 15 mln EUR.

280 Ze swej strony Komisja podważa na wstępie rzeczywisty charakter szkody materialnej poniesionej przez grupę Systran, ponieważ nie wynika ona w wystarczająco bezpośredni sposób z zachowania, które jest jej zarzucane. Powołując się na prawa w odniesieniu do słowników, Komisja utrzymuje, że mogła zlecić wymagane prace spółce Gosselies bez zgody grupy Systran. Komisja zauważa także, że pracownicy Gosselies byli pracownikami Systran Luxembourg i znali w związku z tym know-how, którego ujawnienie jest zarzucane. Do odpowiedzi Komisji dołączono notę sporządzoną przez jej eksperta w dziedzinie finansów (nota P. Tytgata z dnia 3 maja 2010 r. i nota P. Tytgata z dnia 10 czerwca 2010 r., zwane dalej odpowiednio „drugą notą finansową Komisji" i trzecią notą finansową Komisji").

281 W odpowiedzi na pytanie Sądu dotyczące oszacowania części poniesionej szkody poprzez zastosowanie stawki w wysokości 5% wielkości obrotów osiągniętych w 2004 r. Komisja przyjmuje analizę P. Tytgata, zgodnie z którą „odniesienie do 5% wielkości obrotów zrealizowanych przez Systran od 2004 r. jest nieodpowiednie". P. Tytgat podkreśla, że żadna okoliczność faktyczna nie umożliwia stwierdzenia, że wartość firmy Systran mogła od 2004 r. ulec zmianie. Ze względu na brak złożenia oferty w odpowiedzi na zaproszenie do składania ofert Komisji w 2004 r. Systran zajęła „w danym

momencie złą pozycję w przypadku jednego z rodzajów jej działalności". W złożonej matrycy działalności, kosztów, marż i obrotów Systran niemożliwe jest określenie w sposób precyzyjny, pewny i dowiedziony skutków finansowych danego działania, podobnie jak niemożliwe jest oszacowanie szkody wynikającej ze straty kapitalizacji giełdowej. Poza tym od 2005 r. na wartość grupy Systran mogły mieć wpływ różne czynniki. Jedyny sposób oceny ewentualnej szkody polega na odniesieniu do „straty przyszłego cash-flow spowodowanej wyłącznie utraconymi aktywami", dzięki podejściu oddolnemu, „czyli umowy, centra kosztów, jednostka wypracowująca środki pieniężne", a nie odgórnemu, „obroty osiągnięte ze sprzedaży wszystkich produktów, na podstawie wszystkich umów, we wszystkich krajach, wraz z niesprawdzonymi współczynnikami ryczałtowymi". Poza tym działalność Systran jest „wieloproduktowa, wielosegmentowa, wieloterytorialna, wieloportalowa, a w związku z tym oparta na współpracy z wieloma klientami". Zgodnie ze sprawozdaniem rocznym Systran za rok 2008 działalność w dziedzinie edycji oprogramowania, która jest cykliczna, przeżywa spadek, ponieważ wersja 6 oprogramowania Systran jest niemalże już przestarzała i wszyscy oczekują wersji 7. Wielowymiarowa matryca przedstawiona przez P. Tytgata i krótki cykl życiowy niektórych produktów sprzedawanych przez Systran sprawia, że niektóre składniki obrotów są ulotne, a zatem niebezpieczne jest jakiekolwiek odniesienie do obrotów. Wreszcie zasadnicza część obrotów Systran pochodzi od dużych operatorów Internetu, co dowodzi, że szkoda nie istnieje, ponieważ klienci ci wciąż istnieją.

b) Ocena Sądu

282 W rozpatrywanej sprawie skarżące żądają odszkodowania w wysokości 46 804 000 EUR z tytułu szkody poniesionej przez Systran ze względu na działania Komisji, czyli 2 014 000 EUR z tytułu spadku wartości papierów wartościowych Systran Luxembourg i 44 790 000 EUR z tytułu spadku wartości aktywów niematerialnych, obejmujące straty już ustalone w wysokości 21 mln EUR.

W przedmiocie spadku wartości papierów wartościowych Systran Luxembourg

283 W odniesieniu do szkody związanej ze spadkiem wartości papierów wartościowych Systran Luxembourg w związku z zaprzestaniem działalności tej spółki należy podnieść, że Systran nie może żądać odszkodowania z tego tytułu, biorąc pod uwagę, że powodem zaprzestania działalności przez Systran Luxembourg są według skarżących działania Komisji mające na celu skłonienie do zwolnienia pracowników (zob. pkt 265 powyżej). Takie działania, zakładając nawet, że zostaną dowiedzione, nie są związane z prawami autorskimi i know-how Systran w odniesieniu do Systran Unix, których naruszenie stanowi bezprawne działanie uwzględnione w rozpatrywanej sprawie. Poza tym gdyby rozpatrywane działanie miało polegać na udzieleniu spornego zamówienia innej spółce, szkoda podnoszona z tego tytułu nie mogłaby być bezpośrednio przypisywana Komisji, ponieważ Systran Luxembourg nie przedstawiła swej oferty w odpowiedzi na sporne zaproszenie do składania ofert, które doprowadziło do udzielenia zamówienia spółce Gosselies.

284 Ze względu na brak związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem zarzucanym Komisji a podnoszoną szkodą należy oddalić żądanie Systran mające na celu uzyskanie odszkodowania za straty związane ze spadkiem wartości papierów wartościowych Systran Luxembourg.

W przedmiocie spadku wartości aktywów niematerialnych

285 W odniesieniu do szkody związanej ze spadkiem wartości aktywów niematerialnych Systran należy przyznać skarżącym odszkodowanie, jeśli okaże się, że szkoda, której naprawienia one żądają, jest rzeczywista i pewna i że istnieje wystarczająco bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy zachowaniem Komisji a szkodą.

— W przedmiocie pierwotnego oszacowania szkody, zaproponowanego przez skarżące

286 Na wstępie należy wskazać, że nie można uwzględnić pierwotnego oszacowania zaproponowanego przez skarżące w celu oceny spadku wartości aktywów niematerialnych Systran. To oszacowanie opiera się bowiem na porównaniu wartości giełdowej Systran w stosunku do wskaźnika uwzględniającego 40 głównych spółek notowanych na giełdzie paryskiej (wskaźnik CAC 40) (zob. pkt 274 powyżej i pierwszą notę finansową skarżących). W rozpatrywanej sprawie takie porównanie nie ma wartości dowodowej, ponieważ jest zbyt ogólne, aby umożliwić zidentyfikowanie w wystarczający sposób szkody spowodowanej przez zachowanie zarzucane Komisji.

287 A zatem, jak słusznie wskazał ekspert w dziedzinie finansów Komisji, spadek kapitalizacji giełdowej można wyjaśnić wieloma czynnikami, a nie tylko zachowaniem Komisji.

288 Prawdą jest, że ekspert w dziedzinie finansów skarżących zauważa w tym zakresie, że jego zdaniem żaden inny element niż bezprawne ujawnienie know-how Systran nie może wyjaśnić spadku kursu akcji, który miał miejsce w 2004 r., który jest także znaczący w porównaniu z istotnym wskaźnikiem sektorowym giełdy paryskiej zwanym „Oprogramowanie i usługi informatyczne", a nie ze wskaźnikiem CAC 40.

289 Jednakże wbrew twierdzeniom skarżących, nie zostało wykazane w sposób wystarczający, że regularny spadek kursu akcji Systran w 2004 r. dokonywał się w miarę rozpowszechniania się wiadomości o ujawnieniu przez Komisję oprogramowania i związanym z nim know-how. Z treści poszczególnych akt sprawy wynika bowiem, że wiadomość ta rozpowszechniła się raczej w 2005 r. lub w każdym razie stała się publiczna w 2006 r. A zatem skarga skierowana przeciwko Komisji została przedłożona Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich w dniu 28 lipca 2005 r., który

przedstawił wyniki swego dochodzenia w dniu 28 września 2006 r. Podobnie w drugiej nocie finansowej Komisji P. Tytgat podnosi, stwierdziwszy, że „żadna okoliczność faktyczna nie umożliwia stwierdzenia, że wartość firmy […] Systran od 2004 r. uległa zmianie (zob. strona internetowa i inne komunikaty)", że „wiemy ponadto i na przykład, że samo ujawnienie istnienia sporu przez Systran, w jej komunikacie prasowym z dnia 18 października 2006 r. o godz. 6.48 i jej rocznym sprawozdaniu za rok 2006, miało negatywne skutki dla wartości grupy". W sprawozdaniu Systran za rok 2005 nie uczyniono żadnego odniesienia do tego sporu (zob. pkt 270 powyżej). Ponadto wszystkie artykuły prasowe załączone do niniejszej skargi w celu zilustrowania sposobu przedstawienia niniejszej sprawy w mediach pochodzą z końca 2005 r. lub 2006 r.

290 W konsekwencji w świetle danych przedstawionych przez strony nie można odrzucić możliwości, że kurs akcji Systran w rozpatrywanym okresie zależał od wielu czynników, które mogły na niego wpływać, co nie umożliwia skarżącym powoływania się na całkowitą utratę wartości przez aktywa niematerialne Systran, oszacowaną przez nie na kwotę zawartą w przedziale pomiędzy 43–45 mln EUR od 2004 r.

— W przedmiocie rzeczywistego charakteru szkody poniesionej przez Systran i związku przyczynowego pomiędzy tą szkodą a zachowaniem Komisji

291 To niewystarczająco precyzyjne oszacowanie pierwotne nie może jednak prowadzić Sądu do pominięcia okoliczności, że grupa Systran poniosła w rozpatrywanej sprawie rzeczywistą i pewną szkodę, którą w sposób wystarczająco bezpośredni można przypisać zachowaniu zarzucanemu Komisji.

292 W odpowiedzi na drugą serię pytań, mającą na celu między innymi zmierzenie wpływu zachowania Komisji na działalność grupy Systran w inny sposób niż poprzez porównanie z wartością giełdową Systran, skarżące przekazały szereg informacji w celu zilustrowania spadku wartości know-how Systran po jego ujawnieniu przez Komisję.

293 Po pierwsze, skarżące przedstawiły dwa zaświadczenia pochodzące od jej dystrybutorów, które wyjaśniają, w jakiej mierze zachowanie Komisji podczas i po udzieleniu spornego zamówienia wyrządza konkretną szkodę grupie Systran w zakresie jej działalności handlowej. Ta szkoda urzeczywistnia się w utracie potencjalnych klientów i zakłóceniu rozmów z aktualnymi klientami, którzy nie rozumieją, dlaczego muszą płacić za coś, co nie posiada wartości dla Komisji (zob. zaświadczenia wystawione w imieniu dwóch dystrybutorów w załączniku do odpowiedzi skarżących na drugą serię pytań).

294 Wbrew twierdzeniom Komisji (zob. pkt 271 powyżej), te zaświadczenia obrazują fakt, bardzo prawdopodobny, że spór pomiędzy przedsiębiorstwem, które sprzedaje oprogramowanie informatyczne, którego jest ono autorem, a jego klientami instytucjonalnymi, którzy uważają, że mogą powierzyć osobie trzeciej prace informatyczne dotyczące oprogramowania pochodzącego od jego poprzednika bez zgody autora dzieła pierwotnego, utrudnia stosunki handlowe tego przedsiębiorstwa z jego potencjalnymi i aktualnymi klientami. W tym względzie Komisja nie może zarzucać Systran, spółce notowanej na giełdzie, że ujawniła publicznie, zgodnie ze spoczywającymi na niej obowiązkami, że istnieje między nimi spór w odniesieniu do własności intelektualnej oprogramowania informatycznego, które sprzedaje. Podobnie okoliczność, że Komisja nie sprzedaje oprogramowania informatycznego, jest bez znaczenia dla faktu, że ze względu na jej zachowanie klienci grupy Systran mogą mieć wątpliwości co do rzeczywistego zakresu praw, jakie posiada Systran do oprogramowania informatycznego, które sprzedaje. Nic zatem nie wskazuje, że zaświadczenia przedstawione przez skarżące powinny być odrzucone ze względu na podnoszony oportunistyczny

charakter. Przeciwnie, zaświadczenia te dowodzą szczególnego wpływu zachowania Komisji na działalność handlową Systran.

295 Po drugie, skarżące przedłożyły kilka zaświadczeń i oświadczeń sporządzonych przez spółki finansowe, które wykazują, że zachowanie Komisji osłabiło atrakcyjność Systran wobec jej akcjonariuszy, inwestorów aktualnych lub potencjalnych, a także kupujących (zob. dokumenty przedstawione w imieniu kilku spółek inwestycyjnych i banku w załącznikach do odpowiedzi skarżących na drugą serię pytań).

296 Wbrew twierdzeniom Komisji (zob. pkt 271 powyżej) te poszczególne oświadczenia i zaświadczenia wyjaśniają w sposób wystarczający pod względem dowodowym reakcje kilku inwestorów wobec idei utrzymywania spółki, inwestowania w nią lub nabycia spółki, która sprzedaje oprogramowanie informatyczne, do którego prawa są podważane przez Komisję. Niektórzy inwestorzy odmówili zatem inwestowania w Systran. Inny inwestor postanowił sprzedać znaczny udział ze stratą, wskazując wyraźnie, że „spór Systran z Komisją, a zwłaszcza podważanie przez nią […] praw i know-how Systran uniemożliwiają spółce rozwój handlowy i pozbawiają w ten sposób inwestorów możliwości uzyskania wyraźnego obrazu wartości akcji". W tym względzie należy podnieść, że Komisja nie jest byle klientem, ale klientem instytucjonalnym, który dysponuje szczególnie obszerną służbą prawną i znacznymi kompetencjami w dziedzinie własności intelektualnej. Należy zatem uwzględnić także charakter sporu, ponieważ spór ten nie ma zwykłego handlowego charakteru, ale dotyczy praw autorskich i know-how Systran dotyczących oprogramowania informatycznego, które nosi jej nazwę i stanowi najważniejsze aktywa tej spółki, której cała działalność skupia się na tworzeniu i sprzedaży oprogramowania do tłumaczeń zautomatyzowanych.

297 W tym względzie nie można uwzględnić argumentacji Komisji, zgodnie z którą przyczyną trudności Systran jest przestarzałość poszczególnych wersji oprogramowania Systran. Jak wskazują skarżące w odpowiedzi na czwartą serię pytań, wprowadzenie

do obrotu nowej wersji oprogramowania nie ma wpływu na prawa własności intelektualnej jej autora w odniesieniu do wersji poprzedniej, która zachowuje swą wartość ekonomiczną. Grupa Systran nadal osiąga dochody z poprzednich wersji od swoich klientów ze względu na obsługę, sprzedaż licencji dodatkowych w celu objęcia nowych par językowych lub innych serwerów, sprzedaż usług powiązanych lub umów na integrację z innymi wydawcami oprogramowań. Poza tym skarżące podkreślą w sposób przekonywający, że wersja EC-Systran Unix, która odpowiada wersji Systran Unix 4, ma taką samą strukturę jak następne wersje (czyli wersje 5–7). Wszystkie wersje mają wspólny kod źródłowy i opierają się na tym samym oprogramowaniu, czyli oprogramowaniu Systran w wersji Unix. Te poszczególne wersje nie różnią się ze względu na ich strukturę, ale dodanie nowych funkcji, ulepszenie algorytmów tłumaczenia i wzbogacenie zasobów językowych.

298 Po trzecie skarżące podkreśliły, że spadek wartości praw własności intelektualnej Systran związany z zachowaniem Komisji zwiększa się z czasem. Zauważają, że w dniu 31 grudnia 2008 r. Systran została zmuszona do zarezerwowania znacznej kwoty ze względu na obniżenie wartości aktywów niematerialnych, „biorąc pod uwagę istotną szkodę wynikającą z naruszenia jej praw własności intelektualnej i ujawnienia jej know-how przez Komisję, trudności napotkane w 2008 r. i wyjątkową niestabilność obecnego otoczenia ekonomicznego" (zob. zaświadczenie biegłych rewidentów Systran z dnia 13 października 2009 r.). Zachowanie Komisji uzasadnia zatem, co najmniej częściowo, tę rezerwę księgową.

299 Należy stwierdzić, że to zaświadczenie umożliwia ustalenie, że rezerwa w wysokości 11,6 mln EUR ze względu na obniżenie wartości jej aktywów niematerialnych zaksięgowanych w 2008 r. jest związana z trzema przyczynami, które są w nim przytoczone, a pierwszym z nich jest spór z Komisją. Mimo uwag przedstawionych przez Komisję (zob. pkt 271 powyżej), których celem jest podkreślenie innej przyczyny przytoczonej

w tym zaświadczeniu, czyli wyjątkowego kryzysu finansowego, który rozpoczął się w 2008 r., nie można jednak wykluczyć, że spór dotyczący naruszenia praw własności intelektualnej i bezprawnego ujawnienia know-how Systran może mieć wpływ na oszacowanie aktywów niematerialnych tej spółki.

300 W konsekwencji zachowanie Komisji w niniejszej sprawie ma wystarczająco bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy ze szkodą poniesioną przez Systran, przede wszystkim na płaszczyźnie handlowej, ze względu na utratę potencjalnych klientów i zakłócenie rozmów z aktualnymi klientami, następnie na płaszczyźnie finansowej, ze względu na osłabienie atrakcyjności wobec akcjonariuszy, inwestorów lub ewentualnych kupujących, a wreszcie ze względu na konieczność zaksięgowania przez Systran pod koniec 2008 r. części rezerwy w wysokości 11,6 mln EUR z powodu obniżenia wartości aktywów niematerialnych ze względu na zachowanie zarzucane Komisji. Ta szkoda wyrządzona przez zachowanie Komisji jest rzeczywista i pewna, co wynika z dokumentów przedstawionych w tym względzie przez skarżące, nawet jeśli nie można jej było dokładnie wyliczyć. Kwestia uszczerbku na dobrach osobistych jest zbadana w pkt 324 i 325 poniżej.

– W przedmiocie ryczałtowego oszacowania szkody

301 W tym kontekście stronom zostały zadane pytania w przedmiocie metody, którą można wykorzystać w celu oszacowania wysokości szkody rzeczywistej i pewnej, którą można w sposób wystarczająco bezpośredni przypisać zachowaniu Komisji w niniejszej sprawie.

302 W odpowiedzi na trzecią serię pytań skarżące powołały się na treść art. 13 dyrektywy 2004/48, na mocy której:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, że na wniosek poszkodowanej strony właściwe organy sądowe nakazują naruszającemu, który świadomie lub mając rozsądne podstawy do posiadania takiej wiedzy zaangażował się w naruszającą działalność, wypłacenie podmiotowi uprawnionemu odszkodowań odpowiednich do rzeczywistego uszczerbku, jaki ten poniósł w wyniku naruszenia.

Ustanawiając wysokość odszkodowań, organy sądowe:

a) biorą pod uwagę wszystkie właściwe aspekty, także poniesione przez poszkodowaną stronę negatywne skutki gospodarcze z utraconymi zyskami włącznie, wszelkie nieuczciwe zyski uzyskane przez naruszającego oraz, we właściwych przypadkach, elementy inne niż czynniki ekonomiczne, w rodzaju np. uszczerbku moralnego, jaki naruszenie spowodowało dla właściciela praw;

lub

b) jako alternatywa dla lit. a) mogą one, we właściwych przypadkach, ustanowić odszkodowania ryczałtowe na podstawie elementów, takich jak przynajmniej suma opłat licencyjnych, honorariów autorskich lub opłat należnych w razie poproszenia przez naruszającego o zgodę na wykorzystywanie praw własności intelektualnej, o którą chodzi.

[…]”.

303 Zastosowanie metody negatywnych skutków gospodarczych wiąże się w niniejszej sprawie z istotnymi trudnościami, ponieważ ekspert w dziedzinie finansów Komisji sprzeciwia się wszelkim próbom oszacowania podejmowanym przez eksperta w dziedzinie finansów skarżących. Co do zasady P. Tytgat ogranicza się do krytyki oszacowania i kryteriów zastosowanych przez A. Martina w celu dokonania oceny różnych negatywnych skutków gospodarczych, a zwłaszcza utraconych zysków przez Systran, nie przeprowadzając jednak oszacowania równoległego.

304 Tytułem przykładu, kiedy A. Martin próbuje oszacować szkodę związaną ze spadkiem wartości aktywów niematerialnych, odwołując się do metody sugerowanej przez P. Tytgata podczas rozprawy, czyli uwzględnienia straty przyszłego cash-flow wygenerowanej wyłącznie przez dane aktywa, zarzuca się mu wykorzystywanie danych wynikających z analizy finansowej przeprowadzonej przez biuro analiz, w których nie została dowiedziona „dokładność korelacji" (trzecia nota finansowa Komisji, s. 4). Żadne kryterium zastępcze nie zostało jednakże konkretnie zaproponowane, podczas gdy A. Martin wskazał, że wspomniana analiza finansowa, przeprowadzona przez niezależne biuro analiz, została wykonana przy okazji projektu emisji 7 mln EUR obligacji z warrantem, które Systran bezskutecznie próbowała wprowadzić na początku 2004 r., co odpowiada w pełni okresowi, jaki należy uwzględnić (druga nota finansowa skarżących, przypis nr 2 i załącznik do tej noty).

305 Podobnie kiedy skarżące wskazują, czemu Komisja co do zasady nie zaprzecza, po pierwsze, że prawa autorskie Systran do wersji Systran Unix oprogramowania Systran stanowią centrum działalności tej spółki, a po drugie, że odmowa przez Komisję poszanowania tych praw może mieć wpływ na wielkość obrotów tej spółki i jej rozwój, P. Tytgat nadal wymaga szczegółowego i udokumentowanego oszacowania oddolnego, „czyli: umowa, centrum kosztów, jednostka wypracowująca środki pieniężne", w celu uwzględnienia podnoszonej wielości produktów sprzedawanych przez Systran lub działalności wykonywanej przez nią, przy czym okazuje się, że wszystkie rodzaje działalności są związane z tworzeniem i sprzedażą oprogramowania Systran (druga nota finansowa Komisji, s. 8). Jednakże kiedy A. Martin próbuje oszacować szkodę

z uwzględnieniem wartości ekonomicznej zamówienia udzielonego właśnie spółce Gosselies przez Komisję, która odpowiada marży netto szacowanej na 30% wielkości obrotów rzeczywiście osiągniętych, czyli niższej od marży rzeczywiście osiąganej przez grupę Systran w wyniku tego rodzaju zamówienia, zgodnie z danymi dostarczonymi przez skarżące (odpowiedź skarżących na czwartą serię pytań, pkt 12), oszacowanie to jest krytykowane przez P. Tytgata z tego względu, że „zaproponowanie kwantyfikacji marży netto na podstawie stałej proporcji wielkości obrotów osiągniętych z jednej operacji nie jest ścisłe […], gdyż ryczałt może być zatwierdzony tylko na podstawowe próbki danych posiadających wartość dowodową i w czasie" (druga nota finansowa Komisji, s. 3, i trzecia nota finansowa Komisji, s. 5). Zgodnie z uwagami eksperta w dziedzinie finansów Komisji, niemalże niemożliwe jest konkretne oszacowanie szkody poniesionej przez Systran ze względu na zachowanie Komisji z braku wyczerpujących i wystarczająco dokładnych danych w tym względzie, niezależnie od kryterium przyjętego w celu dokonania tego oszacowania.

306 W konsekwencji w świetle trudności w zakresie określenia kryteriów, jakie należy stosować w celu oceny negatywnych skutków gospodarczych wyrządzonych Systran, należy w rozpatrywanej sprawie ustalić ryczałtową kwotę odszkodowania w oparciu o metodę odszkodowania ryczałtowego, na podstawie elementów takich jak, przynajmniej, suma opłat licencyjnych, honorariów autorskich lub opłat należnych w razie zwrócenia się przez naruszającego o zgodę na wykorzystywanie praw własności intelektualnej, o którą chodzi. Na podstawie tej metody należy uwzględnić przedstawione powyżej elementy.

307 Pierwszy element, jaki należy uwzględnić, to suma opłat należnych w razie zwrócenia się przez Systran o zgodę na wykorzystywanie praw własności intelektualnej, o którą chodzi, w celu wykonania prac dotyczących ulepszeń, adaptacji i dodatków do procedur językowych wymienionych w zaproszeniu do składania ofert, które wymagają posiadania dostępu do elementów wersji Systran Unix, powielonych w wersji EC-Systran Unix, i ich modyfikacji.

308 Biorąc pod uwagę charakter tych prac i ze względów przedstawionych w sposób przekonywający przez skarżące w ich odpowiedziach na trzecią i czwartą serię pytań, określenia takiej kwoty ryczałtowej należy dokonać poprzez odniesienie do ceny licencji pozwalającej jej beneficjentowi na modyfikacje kodu źródłowego oprogramowania i nazwy zwykłej licencji na użytkowanie tego oprogramowania. Taka licencja na modyfikacje kodu źródłowego jest nadzwyczajna, ponieważ nie wchodzi w zakres tradycyjnego modelu ekonomicznego wydawców oprogramowania. Taka licencja pozbawia bowiem wydawcę jakiejkolwiek możliwości sprzedaży beneficjentowi licencji na modyfikacje licencji dotyczących nowych wersji oprogramowania, ale także świadczenia usług, które wydawca zwykle może świadczyć sam w odniesieniu do tego oprogramowania. Ponadto taka licencja może zagrozić know-how wydawcy, ponieważ może prowadzić do przekazania kodu źródłowego osobom trzecim. Sprzedaż licencji na modyfikacje kodu źródłowego zezwalające beneficjentowi na udoskonalanie oprogramowania oznacza zatem zrzeczenie się przyszłych dochodów wynikających z licencji na użytkowanie, które można osiągnąć dzięki temu oprogramowaniu.

309 W tych ramach należy oszacować teoretyczną kwotę takiej licencji na modyfikacje kodu źródłowego, przyjmując podejście sugerowane przez eksperta w dziedzinie finansów skarżących w odpowiedzi na trzecią serię pytań. Podejście to jako punkt wyjścia do określenia teoretycznej ceny licencji na modyfikacje kodu źródłowego przyjmuje cenę rocznej licencji na użytkowanie oprogramowania Systran przez Komisję.

310 W tym względzie ekspert w dziedzinie finansów skarżących, A. Martin, szacuje cenę rocznej licencji na użytkowanie oprogramowania Systran przez Komisję na 760 000 EUR. Cena ta została oszacowania w oparciu o cenę płaconą w każdym roku przez spółkę świadczącą usługi przez Internet na skalę światową za prawo do użytkowania oprogramowania Systran, roczną cenę płaconą w przeszłości przez dwa inne przedsiębiorstwa amerykańskie o znaczeniu światowym, jedno zarządzające wyszukiwarką internetową, a drugie wyspecjalizowane w edycji oprogramowań informatycznych, oraz cenę wynoszącą około 1,3 mln EUR płaconą przez organ administracji krajowej o znaczeniu co najmniej porównywalnym do znaczenia Komisji za zwykłe

uaktualnienie umożliwiające użytkowanie wersji 7 tego oprogramowania, przy czym ten organ administracji posiada już, podobnie jak Komisja, licencję na trwałe użytkowanie bez prawa do modyfikacji.

311 Odwołania do spółek prywatnych dokonane przez A. Martina są krytykowane przez eksperta w dziedzinie finansów Komisji, P. Tytgata, z tego względu, że chodzi o niewłaściwe przykłady, nieposiadające wspólnej miary z cenami, które dotyczą Komisji. Przytaczane licencje są bowiem licencjami o następstwach handlowych, a nie prywatnych. Komisja nie używa oprogramowania Systran w celu ulepszenia swej oferty handlowej wobec szerokiej klienteli, ale w celu zaproponowania go setkom urzędników. Z tego względu wartość, którą przyjmuje się jako punkt wyjścia dla określenia ceny licencji za modyfikację kodu źródłowego, jest błędna i należy odrzucić dalszą argumentację.

312 Zdaniem Komisji, ekspert w dziedzinie finansów skarżących powinien był przyjąć jako punkt wyjścia cenę około 15 000 EUR, która odpowiada cenie licencji za użytkowanie do celów niehandlowych, przeznaczonej dla administracji, która obrazuje cenę zaproponowaną przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) przez dystrybutorów oprogramowań w odniesieniu do rocznej licencji na oprogramowania Systran Enterprise Server 7, Standard Edition (czyli około 15 000 EUR za użytkowanie tego oprogramowania przez 2 500 użytkowników i 15 000 EUR za „English World Pack", który obejmuje wiele języków, czyli angielski, arabski, chiński, niderlandzki, francuski, niemiecki, grecki, włoski, japoński, koreański, polski, portugalski, rosyjski, hiszpański i szwedzki). Komisja odnosi się także w swej odpowiedzi na trzecią i czwartą serię pytań do przedziału cen zawartego między 15 000 EUR (dla 100 użytkowników) a 150 000 EUR i więcej (dla nieokreślonej liczby użytkowników i w celu zaspokojenia złożonych potrzeb wielkich przedsiębiorstw wymagających integracji), przewidzianego w komunikacie prasowym Systran w odniesieniu do różnych rodzajów licencji na użytkowanie oprogramowania Systran Enterprise Server 6 (Workgroup Edition, Standard Edition i Global Edition).

313 Należy na wstępie podnieść, że eksperci w dziedzinie finansów stron nie sprzeciwiają się możliwości przyjęcia ceny rocznej licencji na użytkowanie oprogramowania

Systran przez Komisję jako punktu wyjścia dla określenia teoretycznej ceny licencji na modyfikację kodu źródłowego tego oprogramowania, ale sprzeciwiają się wartości, jaką należy nadać takiej licencji. W tym zakresie tytułem porównania należy podnieść, że Komisja wskazuje w swych odpowiedziach na trzecią i czwartą serię pytań, że spółce Gosselies zapłacono 1 925 280 EUR za wykonywanie prac, które zostały jej udzielone i zostały zrealizowane w ciągu trzech lat: 2004–2006. W konsekwencji spółka Gosselies otrzymała średnio 641 760 EUR w każdym z tych trzech lat za wykonanie prac zleconych przez Komisję.

314 W odniesieniu do krytyki przedstawionej przez Komisję co do ceny poszczególnych licencji na użytkowanie płaconej rocznie przez trzy przedsiębiorstwa o znaczeniu światowym, przytaczanej przez eksperta skarżących (zob. pkt 310 powyżej), badanie dokumentów finansowych dotyczących grupy Systran pozwala na stwierdzenie, że zasadnicza część dochodów tego przedsiębiorstwa pochodzi od trzech znaczących klientów. Dokument odniesienia za rok 2008, przedłożony w dniu 29 kwietnia 2009 r. we francuskim urzędzie ds. rynków finansowych, wskazuje, że w 2004 r. pięciu pierwszych klientów grupy Systran reprezentowało 60,9% jej obrotów, przy czym pierwszy i drugi reprezentują dokładnie tę samą kwotę (czyli udział wynoszący 14,8%) i że w 2008 r. tych pięciu pierwszych klientów reprezentowało 42,3% wielkości jej obrotów, przy czym pierwszy klient reprezentował 10,9% z 7,6 mln EUR wielkości obrotów, czyli nieco ponad 760 000 EUR. Element ten można zatem powołać jako element, który należy uwzględnić w celu oszacowania ceny rocznej licencji na użytkowanie. Chodzi tutaj o pewnego rodzaju górną granicę.

315 Należy także podnieść, że w przeciwieństwie do tego, co zdaje się twierdzić Komisja, opierając się w tym względzie na dokumentach grupy Systran odnoszących się do licencji na użytkowanie oprogramowania Systran Enterprise Server w jego wersji 6 i 7, wydaje się, że przedsiębiorstwo to nie dystrybuuje ani nie umożliwia dystrybucji oprogramowania poprzez zastosowanie szczególnej ceny dla administracji. Jak skądinąd przyznaje Komisja, polityka cenowa grupy Systran w odniesieniu do licencji na użytkowanie jej oprogramowania zależy zasadniczo od sprzedawanej edycji. Tytułem

przykładu, porównując dane dostarczone przez Komisję w odniesieniu do wersji 6 i 7 oprogramowania Systran Enterprise Server, można stwierdzić, że mniej bogata wersja tego oprogramowania, zwana „Workgroup Edition", która może być używana tylko na serwerze produkcji wraz z systemem operacyjnym Windows przez liczbę osób wynoszącą co najwyżej 100, jest dostępny od 15 000 EUR, edycja pośrednia, zwana „Standard Edition", która może być używana na dwóch serwerach produkcji, z systemami operacyjnymi Windows i Linux, przez liczbę osób wynoszącą 2 500, jest dostępna od 30 000 EUR, a udoskonalona edycja, zwana „Global Edition", która może być używana na nieograniczonej liczbie serwerów, z systemami operacyjnymi Windows, Linux i Solaris, bez ograniczenia w odniesieniu do liczby użytkowników, jest dostępna od 150 000 EUR. W uwagach dotyczących twierdzenia Komisji, zgodnie z którym cena licencji na użytkowanie nie może przekroczyć kwoty 150 000 EUR, skarżące podkreślą, że cena przytoczona w oparciu o komunikat prasowy grupy Systran, dotycząca wersji 6 oprogramowania Systran Enterprise Server wyraźnie wskazuje, że chodzi o cenę minimalną, czego dowodzi słowo „od". W niniejszym przypadku, jak wskazują skarżące, chodzi o cenę wyjściową dla jednej pary językowej i jednego serwera.

316 W świetle powyższych argumentów i dokumentów przytoczonych w ich uzasadnieniu należy określić kwotę hipotetycznej rocznej licencji na użytkowanie oprogramowania Systran przez Komisję, używanej jako punkt wyjścia dla obliczenia ceny rocznej licencji na modyfikację kodu źródłowego na 450 000 EUR. Kwota sugerowana przez eksperta skarżących jest bowiem zbyt wysoka, ponieważ o ile wersja używana przez Komisję jest proponowana dla ponad 2 500 użytkowników, liczba ta jest znacznie niższa niż liczba użytkowników w ramach trzech przedsiębiorstw o znaczeniu światowym, jakie przytacza, które odpowiadają prawdopodobnie największym umowom podpisanym przez grupę Systran. Ponadto kwota sugerowana przez Komisję jest zbyt niska ze względu na to, że suma wynosząca 150 000 EUR odpowiada cenie wyjściowej w przypadku rozwiązania, którego zastosowania domaga się Komisja, i że jak podniosły skarżące, co nie zostało podważone przez Komisję, organ administracji krajowej co najmniej tak istotny jak Komisja zapłacił kwotę równoważną 1,3 mln EUR w celu uaktualnienia wersji oprogramowania Systran, której używa.

317 W oparciu o tę kwotę wyjściową wynoszącą 450 000 EUR należy określić kwotę opłat, które byłyby należne, gdyby naruszający zwrócił się do Systran o zgodę na użytkowanie odpowiednich praw własności intelektualnej w celu realizacji prac przewidzianych w zaproszeniu do składania ofert. Stosując metodę obliczeń sugerowaną przez eksperta w dziedzinie finansów skarżących, która nie została w rzeczywistości podważona przez Komisję (zob. pkt 319 poniżej), kwota opłaty rocznej za modyfikację kodu źródłowego może zgodnie z prawem zostać określona na dwukrotność kwoty rocznej licencji na użytkowanie, czyli 900 000 EUR, biorąc pod uwagę okoliczność, na wzór eksperta w dziedzinie finansów skarżących, że Komisja posiadała już prawo do użytkowania tego oprogramowania, i fakt, że oprogramowanie to nie jest użytkowane przez ogół odbiorców.

318 W latach 2004–2010 kwota tych rocznych opłat za modyfikację kodu źródłowego może zatem być określona na 7 mln EUR (czyli 0,9 mln EUR, odpowiadające kwocie rocznej opłaty za modyfikację kodu źródłowego pomnożonej przez 7,76, co odpowiada współczynnikowi aktualizacji obliczonemu przez eksperta w dziedzinie finansów skarżących z uwzględnieniem stopy wolnej od ryzyka wynoszącej 4% za lata 2004–2010, czyli ogółem 6 984 000 EUR, zaokrąglone do 7 mln EUR).

319 W tym względzie należy podnieść, że Komisja nie podważa w rzeczywistości metody podawanej przez eksperta w dziedzinie finansów skarżących i przyjętej przez Sąd. Komisja ogranicza się do powtórzenia w tym zakresie twierdzenia przedstawionego przez jej eksperta w dziedzinie finansów, który wskazuje jedynie w odpowiedzi na czwartą serię pytań, że ekspert skarżących „dokonuje raczej obliczeń kapitalizacji, niż aktualizacji przez określone okresy" i że „najlepsza doktryna finansowa zaleca podział uwzględnianych okresów na różnie odcinki o szczególnych parametrach zamiast dokonywania masowej kapitalizacji". Tymczasem należy stwierdzić, że metoda przyjęta przez eksperta w dziedzinie finansów skarżących nie opiera się na „kapitalizacji", na którą powołuje się ekspert w dziedzinie finansów Komisji, ale na aktualizacji danych w oparciu o stopę wolną od ryzyka wynoszącą 4% za lata 2004–2010, która odpowiada rozsądnej stopie mogącej mieć zastosowanie do rozpatrywanego okresu.

Komisja nie przedstawia stosownych przyczyn, które mogłyby wyjaśnić, dlaczego Sąd nie może zastosować tej metody w celu określenia kwoty opłat, które byłyby należne, gdyby zwróciła się ona do Systran o wymaganą zgodę na realizację spornych prac.

320 Drugim elementem, który należy uwzględnić, jest kwota zwana „dodatkową", która jest konieczna, aby uwzględnić wszystkie elementy materialne, którym samo przyznanie ww. opłat nie może zadośćuczynić. Zapłata a posteriori kwoty opłat, które byłyby należne, gdyby Komisja zwróciła się do Systran o zgodę na użytkowanie rozpatrywanego prawa własności intelektualnej w celu realizacji spornych prac, nie może sama z siebie zadośćuczynić szkodzie poniesionej przez to przedsiębiorstwo od 2004 r.

321 W tym względzie w świetle akt sprawy, a zwłaszcza różnych zaświadczeń przedstawionych przez skarżące w celu określenia wpływu bezprawnego zachowania Komisji na działalność i rozwój Systran, należy stwierdzić, że każdego roku od 2004 r. działalność i rozwój tego przedsiębiorstwa zostały obniżone o kwotę ryczałtową wynoszącą 650 000 EUR (czyli około 6% wielkości obrotów osiągniętych w 2003 r.).

322 Ta kwota dodatkowa, zaktualizowana dla lat 2004–2010, może w ten sposób być określona na 5 mln EUR (czyli 0,65 mln EUR, odpowiadające ww. kwocie ryczałtowej pomnożonej przez 7,76, co odpowiada współczynnikowi aktualizacji obliczonej przez eksperta w dziedzinie finansów skarżących z uwzględnieniem stopy wolnej od ryzyka wynoszącej 4% za lata 2004–2010, czyli ogólnie 5 044 000 EUR, zaokrąglone do 5 mln EUR).

323 Natomiast w świetle akt sprawy trzeba przyznać, że nie należy w niniejszej sprawie uwzględniać, w ramach oceny ryczałtowej wyrządzonej szkody, szkody

zwanej „przyszłą", oszacowanej przez eksperta w dziedzinie finansów skarżących na 15 mln EUR. Oszacowanie przedstawione w tym względzie nie opiera się na danych rzeczywistych o wystarczającej mocy dowodowej w celu uzasadnienia przyznania odszkodowania.

324 Ostatnim elementem, który należy uwzględnić w oszacowaniu ryczałtowym kwoty odszkodowania, jest poniesiony uszczerbek na dobrach osobistych. Należy podnieść w tym względzie, że przez swe zachowanie Komisja odmówiła Systran praw, jakie ta mogła wywieść ze swojego utworzenia. Zachowanie to jest tym poważniejsze, że Komisja, jako instytucja, jest autorem poszczególnych przepisów harmonizujących prawo unijne w zakresie prawa autorskiego, których w niniejszej sprawie nie przestrzegała. Należy zatem przyznać Systran zadośćuczynienie za uszczerbek na dobrach osobistych, poniesiony ze względu na zachowanie Komisji.

325 Jednakże ponieważ skarżące nie przedstawiły przyczyn, dla których kwotę tego zadośćuczynienia należy określić na co najmniej 2 mln EUR, wydaje się stosowne, w ramach określenia kwoty ryczałtowej odszkodowania, zasądzenie od Komisji zadośćuczynienia za uszczerbek na dobrach osobistych wyrządzony jej zachowaniem oszacowanego na symboliczną kwotę 1 000 EUR.

326 Z powyższego wynika, że na rzecz Systran należy zasądzić ryczałtową kwotę odszkodowania wynosząca 12 001 000 EUR w celu naprawienia szkody wyrządzonej zachowaniem Komisji, czyli:

— 7 mln EUR odpowiadające kwocie opłat, które byłyby należne za lata 2004–2010, gdyby Komisja zwróciła się o zgodę na użytkowanie prawa własności intelektualnej Systran w celu realizacji prac dotyczących ulepszeń, adaptacji i dodatków

do procedur językowych wymienionych w zaproszeniu do składania ofert, które wymagają dostępu do elementów wersji Systran Unix, powielonych w wersji EC-Systran Unix oprogramowania Systran, i ich modyfikacji;

— 5 mln EUR odpowiadających kwocie dodatkowej, czyli wpływowi, jaki zachowanie Komisji mogło mieć na obroty osiągnięte przez Systran w latach 2004–2010, a szerzej na rozwój tego przedsiębiorstwa;

— 1 000 EUR tytułem zadośćuczynienia za uszczerbek na dobrach osobistych.

C — *W przedmiocie środków innych niż przyznanie odszkodowania*

1. Argumenty stron

327 Skarżące utrzymują, że zasady ogólne, o których mowa w art. 288 akapit drugi WE, powinny umożliwić naprawienie szkody już wyrządzonej, ale także, wbrew twierdzeniom Komisji, zaprzestanie naruszenia. Poprzez żądanie dotyczące natychmiastowego zaprzestania naruszenia prawa własności intelektualnej skarżące dążyły do zagwarantowania użytecznego skutku wyroku, jaki ma być wydany.

328 Komisja uważa, że środki, o które zwróciły się skarżące, poza przyznaniem odszkodowania pieniężnego, nie mogą być podjęte przez Sąd. Sąd bowiem nie może w ramach swych kompetencji skierować nakazu do instytucji lub ich zastąpić.

2. Ocena Sądu

329 Skarżące zwracają się do Sądu, by nakazał, po pierwsze, natychmiastowe zaprzestanie naruszenia prawa własności intelektualnej i ujawniania know-how przez Komisję, po drugie, konfiskatę wszelkich nośników, jakie posiada Komisja i spółka Gosselies, na których są powielone nowe rozwiązania informatyczne opracowane przez spółkę Gosselies w oparciu o wersje EC-Systran Unix i Systran Unix z naruszeniem praw Systran, a także ich wydanie Systran lub, co najmniej, ich zniszczenie pod nadzorem, a po trzecie, publikację wyroku na koszt Komisji w gazetach i czasopismach specjalistycznych, a także na specjalistycznych stronach internetowych wybranych przez Systran.

330 W tym względzie należy przypomnieć, że instytucja, której zachowanie zostało uznane za bezprawne, jest zobowiązana do podjęcia środków, które obejmują wykonanie wyroku Sądu (zob. poprzez analogię art. 266 TFUE). Zadaniem Komisji jest zatem sformułowanie koniecznych wniosków w celu zapewnienia, by prawa Systran do wersji Systran Unix oprogramowania Systran były uwzględnione w odniesieniu do prac dotyczących wersji EC-Systran Unix tego oprogramowania, które naruszają prawa autorskie i know-how Systran. Ze względu na nieuwzględnienie takich praw i biorąc pod uwagę, że naprawiona szkoda dotyczy w niniejszej sprawie wyłącznie okresu od 2004 r. do dnia wydania wyroku, należy stwierdzić, że Systran ma prawo złożyć do Sądu nową skargę o odszkodowanie za szkodę, którą może jeszcze ponieść.

331 Wreszcie w odniesieniu do żądania opublikowania w różnych gazetach i czasopismach, a także na stronach internetowych Sąd wyda w tym dniu komunikat prasowy dotyczący niniejszego wyroku. Ten komunikat prasowy będzie mógł być następnie powielony i rozpowszechniony w prasie specjalistycznej. Skarżące będą dysponowały zatem decyzją sądową w przedmiocie zachowania Komisji wobec nich i komunikatem prasowym, który będzie mógł być rozpowszechniony na szeroką skalę, co może je usatysfakcjonować w tym zakresie. Ten komunikat prasowy umożliwia także Sądowi zadośćuczynienie w naturze uszczerbkowi na dobrach osobistych, jaki stanowi naruszenie reputacji Systran ze względu na bezprawne zachowanie Komisji.

332 W konsekwencji Sąd twierdzi, że interesy Systran są wystarczająco chronione poprzez wypłatę odszkodowania pieniężnego i nie należy uwzględniać jej żądań o zadośćuczynienie w naturze.

W przedmiocie kosztów

333 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja zasadniczo przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem skarżących należy obciążyć ją kosztami postępowania.

334 Ponadto należy podnieść, że przygotowanie poszczególnych dokumentów przez skarżące w celu uzasadnienia treści ich pism procesowych lub odpowiedzi na pytania Sądu w odniesieniu do aspektów technicznych oprogramowania Systran (sprawozdania, noty techniczne i nota zawierająca uwagi H. Bitana), aspektów prawnych (opinia profesora Sirinellego), a także oszacowania poniesionej szkody (noty finansowe A. Martina) stanowią wydatki konieczne poczynione przez strony w związku

z postępowaniem i powinny być uznane za koszty podlegające zwrotowi w rozumieniu art. 91 lit. b) regulaminu postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba)

orzeka, co następuje :

1) Komisja Europejska wypłaci Systran SA odszkodowanie ryczałtowe w wysokości 12 001 000 EUR.

2) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.

3) Komisja ponosi koszty postępowania.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Podpisy

Spis treści

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu . . . . . II - 6090

I — W przedmiocie poszczególnych wersji oprogramowania Systran . . . . . II - 6090

II — Historia stosunków pomiędzy stronami . . . . . II - 6091

A — Pierwszy okres: od Systran Mainframe do EC-Systran Mainframe . . . . . II - 6092

1. Umowy pierwotne zawarte między WTC (i innymi spółkami) a Komisją . . . . . II - 6092

2. Umowa o współpracy pomiędzy grupą Systran a Komisją . . . . . II - 6095

B — Drugi okres: od Systran Unix do EC-Systran Unix . . . . . II - 6104

C — Trzeci okres: od ogłoszenia przetargu z dnia 4 października 2003 r. . . . . II - 6109

Przebieg postępowania i żądania stron . . . . . II - 6111

Co do prawa . . . . . II - 6114

I — W przedmiocie dopuszczalności . . . . . II - 6114

A — W przedmiocie części żądań mających na celu nakazanie Komisji przez Sąd wypłaty odszkodowania za podnoszoną szkodę . . . . . II - 6114

1. W przedmiocie podstawy skargi . . . . . II - 6115

a) Argumenty stron . . . . . II - 6115

b) Ocena Sądu . . . . . II - 6116

Uwagi dotyczące właściwości w dziedzinie umownej i pozaumownej ..... II - 6116

Badanie żądania odszkodowawczego przedstawionego przez skarżące ..... II - 6120

Analiza argumentów podniesionych przez Komisję w uzasadnieniu istnienia wynikającego z umowy zezwolenia na ujawnienie osobie trzeciej informacji, które mogą być chronione z tytułu praw autorskich i know-how ..... II - 6126

2. W przedmiocie braku jednoznaczności skargi ..... II - 6135

a) Argumenty stron ..... II - 6135

b) Ocena Sądu ..... II - 6135

3. W przedmiocie braku właściwości Sądu do stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej do oprogramowania w ramach skargi dotyczącej odpowiedzialności pozaumownej ..... II - 6137

a) Argumenty stron ..... II - 6137

b) Ocena Sądu ..... II - 6138

B — W przedmiocie pozostałych żądań ..... II - 6140

II — Co do istoty ..... II - 6142

A — W przedmiocie praw, na które powołują się skarżące i bezprawności zachowania Komisji ..... II - 6142

1. W przedmiocie porównania poszczególnych wersji oprogramowania Systran ..... II - 6143

a) Argumenty stron ..... II - 6143

b) Ocena Sądu ..... II - 6146

2. W przedmiocie bezprawności zachowania Komisji ..... II - 6154

a) Argumenty stron..... II - 6154

W przedmiocie naruszenia prawa autorskiego ..... II - 6154

W przedmiocie roszczeń z tytułu know-how ..... II - 6172

b) Ocena Sądu ..... II - 6176

W przedmiocie praw powoływanych przez skarżące w odniesieniu do wersji Systran Unix oprogramowania Systran ..... II - 6177

W przedmiocie twierdzenia, zgodnie z którym prawa, jakie posiada Komisja, pozwalają jej na nieuwzględnienie prawa do sprzeciwu skarżących..... II - 6182

W przedmiocie charakteru prac powierzonych przez Komisję osobie trzeciej ..... II - 6187

B — W przedmiocie wyrządzonych szkód i związku przyczynowego ..... II - 6202

1. W przedmiocie szkody poniesionej przez Systran Luxembourg i związku przyczynowego ..... II - 6202

a) Argumenty stron..... II - 6202

b) Ocena Sądu ..... II - 6203

2. W przedmiocie szkód poniesionych przez Systran i związku przyczynowego ..... II - 6204

a) Argumenty stron..... II - 6204

W przedmiocie poszczególnych postaci szkody, ich rzeczywistego charakteru i związku przyczynowego..... II - 6204

W przedmiocie wstępnego oszacowania spadku wartości aktywów niematerialnych..... II - 6207

W przedmiocie innych metod oszacowania szkody..... II - 6209

b) Ocena Sądu ..... II - 6212

W przedmiocie spadku wartości papierów wartościowych Systran Luxembourg ..... II - 6213

W przedmiocie spadku wartości aktywów niematerialnych..... II - 6213

— W przedmiocie pierwotnego oszacowania szkody, zaproponowanego przez skarżące ..... II - 6214

— W przedmiocie rzeczywistego charakteru szkody poniesionej przez Systran i związku przyczynowego pomiędzy tą szkodą a zachowaniem Komisji..... II - 6215

— W przedmiocie ryczałtowego oszacowania szkody ... II - 6219

C — W przedmiocie środków innych niż przyznanie odszkodowania..... II - 6230

1. Argumenty stron ..... II - 6230

2. Ocena Sądu..... II - 6231

W przedmiocie kosztów ..... II - 6232